The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", Inc. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A.Zvērīņš, 90-16 Park Lane S., Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA AMERIKĀ

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu apgādes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvērīņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80—$5.60 par vienas collas slejas telpu.

WEDNESDAY, AUGUST 21, 1957. 67./604. n-rs. TREŠDIEN, 1957. G. 21. AUGUSTĀ 7. gads

AICINĀJUMS LUTERĀŅIEM APLIECINĀT PASAULEI TICĪBU

LUTERĀŅU SANĀKSME MINEAPOLĒ

No 15.—25. augustam Minesota ir kļuvusi par luterāņu centru, un dvīņu pilsētas Mineapole un St. Paula ar savām 210 luterāņu baznīcām — par luterāņu pasaules galvas pilsētu. Kad 15. augusta vakarā uz Mineapoles auditoriju svinīgā gājienā devās 800 visu pasaules luterāņu vadoņi un pārstāvji, tērpušies savas tautas baznīcai raksturīgos amata tērpos, lai piedalītos sanāksmes atklāšanas dievkalpojumā, tad viņa vidū bija Indijas bīskaps Dr. R. J. Manikams, Vācijas baznīcas galva bīskaps G. Dibelius, delegāti no Afrikas, dzelzs aizkara zemēm, eksilās baznīcas delegāti no Igaunijas, Lietuvas un daudzi citi. No latviešu baznīcas gājienā piedalījās archibīskapa vietnieks prof. Dr. K. Kundziņš (Sietla, ASV) ,māc. E. Rozītis (Eslingena, Vācija) ,prāv. K. A. Birznieks (Pensilvēnija, ASV), māc. P. Langins (Mineapole, ASV), māc. R. Mužiks (Londona, Anglija), Dr. Z. Nikāns (Losandželosa, ASV).

Dievkalpojumā auditorijā bija ap 10.000 viesu, bet tuvumā esošās baznīcās pie mikrofona pieslēgtā dievkalpojumā noklausījās vēl ap 13.000 apmeklētāju. Sprediķoja bezbailīgais kristīgās baznīcas cīnītājs Ungārijas bskaps L. Ordašs. Viņa vārdi un ciešanās un ticībā apskaidrotais vaigs liecināja, ka tas ir tas pats Ordašs, ko 1948. gadā, kad Ungārijai, tās baznīcai un viņam pašam draudēja lielas briesmas un pasaulīga pazemošana, tas pats Ordašs, kurš saviem ticības brāļiem, kas viņu aicināja palikt brīvajā pasaulē, teica: „Lūdziet Dievu, mēs esam gatavi ciest." Šis ir tas pats bīskaps Ordašs, kas 1957. gada augustā visas pasaules luterāņu priekšā apliecināja,ka,būdamam verdzībā, šī vārda pilnā nozīmē, Kristus devis viņam ķēnišķīgu brīvību.

Pirmo sanāksmes darbu sesiju atklāja federācijas prezidents bīskaps H. Lilje. Savā runā viņš aicināja luterāņus drosmīgu un laikmetīgi ieskatītu skatu apliecināt pasaulei ticību, kas pārvar bailības garu un ir pamats sadarbībai un brīvībai, kas ir bazēti nevis politiskos nosacījumos ,bet gan cilvēkā pašā — būtībā, ko Dievs ar savu taisnību un žēlastību ir devis caur Jēzu Kristu bez uzskatu atšķirības un kādas ticības preferences. Preses konferencē Lilje paziņoja nodomu radīt institūtu federācijas darba rāmjos katoļu teoloģijas objektīvai pētīšanai.

Plenārsēdē uzņēma federācijā 4 jaunas baznīcas no Oldenburgas, Hongkongas, Meksikas un Abesinijas. Oficiālu atzīšanu piešķīra bez tam 6 draudzēm. Sēde apstiprināja, ka arī turpmāk federācija par savas darbības oficiālu organu Anglijā uzskatīs tās Luterāņu padomi, kurā sastāv arī latviešu evaņģeliski luteriskā baznīca, kas visus šos gadus lielā mērā ir saņēmusi no federācijas regulāru, budžeta kārtībā paredzētu atbalstu. Pie šī paša der piezīmēt, ka federācijas pasaules aprūpes dienests atzīmējis savā financiālā pārskatā, ka 1956./57. gadā eksilās baznīcas (Latvija, Lietuva, Igaunija) ir saņēmušas 28.675,95 dol. atbalstu. Šai summā neietilpst līdzekļi, ko federācija izsniedz Austrijai, Austrālijai, Anglijai, Rietumvācijai un citām zemēm, caur kurām Baltijas luterāņi saņem atbalstu netieši.

Sanāksmes laikā notika arī pretkomūnistiska demonstrācija, kurā piedalījās delegāti un viesi no zemēm aiz dzelzs priekškara. Sanāksmē bija ieradušies ap 800 cilvēku. Galvenais runātājs tanī bija Mek Intairs (McIntire) un māc. R. Slokenbergs.

K.

(Turpinājums sekos)

ASV PALĪDZĪBA ĀRVALSTĪM

Tautas Pārstāvju nams apcērpj prezidenta Eizenhauera palīdzības budžetu.

V a š i n g t o n ā. Pirms kāda laika prezidents Eizenhauers Vašingtonā izteicās, ka mazās valstiņas brīvas var palikt tikai tad, ja tās saņem Sav. Valstu palīdzību. Amerikāņu dolari nodrošinātu ne tikai mazo valstiņu brīvību, bet arī dotu zināmu drošību Sav. Valstīm. kamēr mazās valstias paliek brīvas.

Tāpēc Eizenhauers bija izstrādājis visai pieņemamu palīdzības plānu ārvalstīm. Taču Tautas Pārstāvju namam tas likās par daudz izšķērdīgs. Pagājušās nedēļas otrā pusē, debašu pēdējā fazē tautas pārstāvji vienojās no Eizenhauera plāna nocirpt 809 milj. dolaru. Tas tomēr nenozīmē, ka cīņa būtu zaudēta. Vēl vienmēr var cerēt, un šīs cerības nav bez droša pamata, ka Senāts neapstiprinās Tautas Pārstāvju nama drastiskos palīdzības plāna līdzekļu ierobežojumus, bet mēģinās cīnīties par prezidenta oriģinālā plāna īstenošanu. Pēc sarunas ar prezidentu, Senāta republikāņu vadītājs senātors Noulands izteicās, ka Senātam izdosies pilnā apmērā reālizēt prezidenta Eizenhauera plānu. Tautas pārstāvju nams nākamā budžeta gadā, kas sākās 1. jūlijā, ārvalstu palīdzībai paredzējis 3.191 miljardu dolaru.

CĪŅAI PRET LATVIEŠU TAUTAS APSPIEDĒJIEM

Latvijas sūtniecība Vašingtonā, kā zināms, izdod angļu valodā Latviešu informācijas biļetenu, lai atmaskotu mūsu tautas apspiedēju melu propagandu un veicinātu Latvijas atbrīvošanu. Sakarā ar to biļetena redaktors R. Šillers sniedz šādu paskaidrojumu:

„Sūtniecības mērķis, izdodot Latvian Information Bulletin, ir sniegt ASV iestāžu un sabiedriskiem darbiniekiem, presei un citiem interesentiem šeit un citur informāciju par notikumiem okupētajā dzimtenē, precizējot par tiem mūsu viedokli:

Pārliecībā, ka propagandas cīņa pret latviešu tautas apspiedējiem komūnistiem ir visu trimdinieku kopīgs uzdevums, sūtniecība kopš kāda laika savu biļetenu piesūta arī latviešu lielākajām organizācijām un aktīvākajiem sabiedriskajiem darbiniekiem emigrācijas zemēs, lai atbalstītu viņu centienus dzimtenes labā ar angļu valodā sacerētiem rakstiem, kurus var izlietot vietējās sabiedrības informēšanai mūsu lietās.

Sakarā ar to, ka propagandas darbības laukā apstākļi un ieinteresēto lasītāju sastāvs pastāvīgi mainās, ir nepieciešami laiku pa laikam pārbaudīt un revidēt informācijas literātūras sačēmēju kartotēku. Šādā nolūkā tad arī pie šī sūtījuma pielikām apmaksātu pastkarti, kuru lūdzam aizpildīt un atsūtīt mums atpakaļ tuvākā laikā. Atbildot uz jautājumiem (latviešu vai angļu valodā), lūdzam ievērot šādus apsvērumus:

Ir vēlams, lai biļetens nonāktu tādu personu rokās, kam ir interese to lasīt un lietderīgi izlietot. Ailē: **Send also to** lūdzam uzdot vietējo valsts, pašvaldību, baznīcu, preses vai sabiedrisko darbinieku pilnu vārdu un adresi, kas izrādījuši labvēlīgu interesi par latviešu tautas likteni un atbrīvošanas centieniem!

Latviešu organizācijās katru gadu mainās valdes sastāvs. Sūtniecībai nav iespējams kārtīgi sekot visām pārmaiņām attālos centros. Tāpēc lūdzam pieminēt arī tos latviešu sabiedriskos darbiniekus, kuriem biļetens būtu piesūtāms. Šai ziņā, kā arī citos jautājumos, jūs varat sniegt mums vērtīgus aizrādījumus, kurus mēs labprāt pēc iespējas ievērosim.

R. Šillers,
Latvian Information Bulletin redaktors."

Vispasaules luterāņu federācijas sanāksmē Mineapolē archibīskapa pārstāvis Dr. K. Kundziņš (pa labi) ļoti iespaidīgi tēloja izsūtīto ciešanas Sibirijā. Viņš arī izteicās, ka būtu ideāli, ja federācija rastu ceļus un iespējas sūtīt nelaimīgajiem uz Sibiriju pārtiku, zāles, drēbes un apavus. Blakus viņam māc. E. Rozītis.

KREMLIS PANĀCIS SAVU

KOMŪNISTI PĀRŅEM VARU SĪRIJAS ARMIJĀ

PREZIDENTS KUVATLIJS ATBALSTA KOMŪNISTU EKSTREMISTUS ARMIJĀ

B e i r u t ā. Ziņas, kas pagājušās nedēļas nogalē saņemtas no Damaskas, liecina, ka Sīrijas armijas vadību savās rokās pārņēmuši komūnistu ekstrēmisti.

Padomju Savienība tagad var svinēt vienu no lielākajām uzvarām Vidējos Austrumos. Maskavas aģentu mudināts, Sīrijas armijas pulkvedis - leitnants Bizrijs un kāda komūnistiski noskaņota siriešu virsnieku grupa sekmīgi gāza armijas vadību, nekavējoties uzsākot pretkomūnistisko virsnieku tīrīšanu. Acīmredzot, pagājušās nedēļas apvainojumi pret Sav. Valstīm, kad Sīrija apgalvoja, ka amerikāņu diplomāti vadījuši sazvērestības darbus pret pastāvošo iekārtu, ir bijis tikai labi izplānots sākums vispārējām politiskām pārmaiņām Sīrijā — komūnisma virzienā.

Pēc straujajām pārmaiņām armijas vadībā pirmoreiz komūnistu pusē nostājās arī Sīrijas prezidents Kuvatlijs, ieceļot Bizriju armijas stāba pr-ka amatā un paaugstinot viņu par ģenerāli. Līdz ar to **komūnisti Sīrijā nostiprinājušies ne tikai armijā, bet arī jau tā stipri kreisi noskaņotajā valdībā.** Līdz šim prezidents Kuvatlijs Sīrijas armijā mēģināja izturēt līdzsvaru labā un kreisā spārna starpā. Bet, redzēdams pēdējo uzvaru, nekavējās nostāties komūnistu pusē. Pilnīgi drošs par savām pozicijām prezidents Kuvatlijs tomēr nav. Tūlīt pēc armijas nonākšanas komūnistu rokās prezidents, veseļošanās nolūkos izlidoja uz Ēģipti. Rietumu aprindas baidās, ka prezidentam krītot, nekas nepaliks pāri arī no Sīrijas komūnistiem labvēlīgās neitrālitātes, un ka Padomju Savienībai būs izdevies Sīrijā likt daudz stingrākus pamatus komūnisma veicināšanai nekā Ēģiptē.

GOMULKA TURPMĀK RĪKOSIES NESAUDZĪGI

POLIJAS STRĀDNIEKIEM STREIKOT ATKAL AIZLIEGTS

Poļu komūnistu partija mēģina atrast ceļu, kā izvairīties no strādnieku streiku atkārtošanās, kas varētu izraisīt neapmierinātās poļu tautas atklātu sacelšanos pret režīmu.

V a r š a v ā. Lodzas transporstrādnieku streiks licis poļu komūnistiem nopietni padomāt par briesmām, kas draud iekārtai. Domāšana gan, diemžēl, ievadīta negātīvās sliedēs. Poļu komūnistu partija nemēģinās radīt tādus dzīves apstākļus, kuros strādniekiem streiki nebūtu nepieciešami, jo nedomā celt dzīves līmeni vai palielināt algas, ko prasīja streikotāji. Savu parasto vienvirziena ceļu iedami un tautas domāšanu ignorēdami, poļu komūnisti turpmāk rīkosies daudz nesaudzīgāk, lai strādniekiem neienāktu prātā streikot. Nākotnē streiki tiks apspiesti jau pašā sākumā. Lodzas notikumi nedrīkst atkārtoties. To Gomulkam likuši saprast ne tikai pašu poļu komūnisti, bet arī Maskava un Prāga, kas izteikušas neapmierinātību ar Gomulkas nevarību streiku novēršanā. Maskava un Prāga nedomā, ka streiki būtu labākais līdzeklis, ar kura palīdzību strādnieki drīkstētu izteikt savu neapmierinātību. Tā domā arī poļu komūnistu prese, kas tagad uzsākusi plašu streikotāju kaunināšanas kampaņu. Augstāku algu prasītāji neesot paši strādnieki, melo prese, bet gan strādnieku kūdītāji un demagoģi, kas rīkojoties valsts ienaidnieku uzdevumā. Streikotāji tagad tiek pataisīti par svešniekiem, — tie nav vairs pašu strādnieki, bet gan politiski ienaidnieki un anarchisti, kuri organizējot bezmērķīgos un nevajadzīgos streikus, nepanākot neko citu, kā vienīgi nodarot postu pastāvošai iekārtai.

„Mūsu valsts nevar un nedomā sadalīt savus ienākumus zem kādas atsevišķas strādnieku grupas spiediena," raksta komūnistu partijas un valdības oficiozs Tribuna Ludu. „Mēs savu dienišķo maizi nevaram sadalīt tā, kā tie, kas valdību piespiež pie sienas visstingrāk un saņem visvairāk."

Polijas komūnistu partijas pirmais sekretārs Gomulka savā laikā deklarēja, ka varot būt labi un slikti streiki — kvalitātīvo dalījumu pamatojot uz apstākļiem, kādos streiks tiek rīkots, un uz streikotāju prasībām. Bet, acīmredzot, labo un ļauno streiku šķirošana tagad izgājusi no modes. Tribuna Ludu ievadnieks to skaidri apliecina, rakstot, ka, neatkarīgi no streika iemesliem, darba pārtraukšana vairāk par visu kaitējot pašu streikojošo strādnieku un visu strādājošo aprindu interesēm.

Kad pagājušajā gadā poļu komūnistu partijas vadība denuncēja staļinismu un atkratījās no Padomju Savienības absolūtās virskundzības, visā Polijā atdzima cerība labākai un gaišākai nākotnei. Taču kopš pagājušā gada oktobra politiskajām pārmaiņām Polijas saimnieciskā dzīvē nekādi uzlabojumi nav manīti.

MASKAVAS ATBALSTS AUSTRUMVĀCIJAI

PAD. SAVIENĪBA SOLA ATBALSTĪT AUSTRUMVĀCIJAS SAIMNIECĪBU

A u s t r u m b e r l ī n ē. Beidzot savu inspekcijas braucienu Austrumvācijā, Padomju Savienības komūnistu partijas pirmais sekretārs Chruščevs un otrs varas vīrs Mikojans savas valdības vārdā parakstīja deklarāciju, apsolot saimniecisku un politisku atbalstu Austrumvācijas komūnistiem.

Rietumu diplomātiskās aprindas šādu deklarāciju atzīst par drošu zīmi, ka Maskava turēsies pie savas līdzšinējās politikas un par Vācijas apvienošanu runās tikai tad, ja būs cerības, ka apvienošana var notikt uz komūnistu noteikumu pamata .Tikmēr, kamēr par visas Vācijas nodošanu komūnistiem nav vēl ko sapņot, Maskava darīs visu Austrumvācijas valdības un komūnistu partijas stiprināšanai.

OMANAS KRIZE NOPIETNĀKA NEKĀ PĀRMAIŅAS SĪRIJĀ

Sav. Valstu ārlietu ministrija uztraucas par sekām, kas varētu rasties arabu pasaulē pēc angļu bruņoto spēku iejaukšanās Omanas pilsoņu karā.

L o n d o n ā. Angļu bruņotie spēki, kas palīdzēja Omanas un Muskatas sultānam salauzt Omanas Imama vadīto bruņoto sacelšanos, savus pienākumus ir veikuši. Pagājušās nedēļas nogalē angļu karavīri sāka atgriezties savās bazēs Kenijā, un sagaida, ka divu līdz trīs dienu laikā visi angļu spēki jau būs izvākušies no Omanas.

V a š i n g t o n ā. Lai gan Omanas Imama nemiernieku armija ir sakauta un visā valstī atjaunota sultāna vara, Sav. Valstu ārlietu inistrija vēl vienmēr baidās no sekām, ko angļu bruņotā iejaukšanās varētu radīt tik viegli sarīdāmajā arabu pasaulē, kur Padomju Savienība tagad visiem spēkiem cīnās pret Rietumiem.

Pat nemēģinot mazināt Sīrijas lielo pārmaiņu nopietnību, Savienoto Valstu ārlietu ministrija tomēr vēl vienmēr domā, ka Omanas nemieriem starptautiskā politikā var būt tālejošākas konsekvences nekā Sīrijas armijas nonākšanai komūnistu rokās.

Kamēr Sīrijas pārmaiņas ir tikai iekšēja rakstura, Omanas pilsoņu karš tiks pārrunāts Apvienoto Nāciju Drošības padomē. Drošības padomes sēde notiks jau šonedēļ, un Sav. Valstīs tagad visiem spēkiem cenšas atrast zelta vidus ceļu — kā pārlaist Omanas debates, neapvainojot Angliju, tai pašā laikā neradot arabu valstu acīs aizdomas, ka visas Rietumu lielvalstis pēc Suecas krizes tagad atkal akli atbalsta viena otru, nemaz nerēķinoties ar arabu jūtām. Sav. Valstu vidus ceļa meklēšanu šoreiz daudz grūtāku padarīs fakts, ka amerikāņu diplomāti angļu bruņoto spēku iejaukšanos Omanas pilsoņu karā ieskata par nepamatotu un nelegālu . . .

Kamēr Sīrijā Padomju Savienība tagad var svinēt neapstrīdamu uzvaru, kaldinot plānus tālākai komūnisma ekspansijai Vidējos Austrumos (pret kuru cīnīdamās Eizenhauera doktrīna vēl ne ar kādiem sevišķiem panākumiem lepoties nevar), ASV cer uz komūnistu sakaušanu diplomātiskajā laukā Apvienotajās Nācijās. Un, proti, šī gada 10. septembrī sanāk Apvienoto Nāciju pilnsapulce, lai uzsāktu debates Ungārijas jautājumā. Vašingtona cer, ka līdz tam laikam Omanas notikumi Drošības padomē jau būs tiktāl izsijāti, ka Padomju Savienībai vairs neizdosies uz Omanas lēses izvairīties no Ungārijas sacelšanās debatēm.

Kamēr amerikāņi cer panākt diplomātisku uzvaru Apvienotajās Nācijās, krievi jau sen sēd Ungārijā. Un kamēr Vašingtona baidās no Omanas konsekvencēm, Padomju Savienība jau ir paguvusi iefiltrēties Sīrijā.

ĒĢIPTE TIESĀ SAZVĒRNIEKUS

Divi agrākie valdības ministri apvainoti sazvērestības gatavošanā pret prezidentu Naseru.

K a i r o . Vidējo Austrumu arabu valstis pēdējā laikā pārdzīvo vienu no akūtākajiem iekšējo sazvērestību epidēmijām. Atkarā no tā, vai minētās sazvērestības tiek gatavotas Rietumu vai Austrumu iespaida sfairā, Padomju Savienība vai Sav. Valstis tiek vainotas sazvērestību veicināšanā.

Sākdamies Jordānā, iekšējo sazvērestību vilnis pārsviedās uz Sīriju un tagad sasniedzis Ēģipti. Kaīro nupat kā sākusies prāvas iztiesāšana pret 13 personām, to starpā 2 agrākajiem valdības ministriem, kas apvainoti atentātā gatavošanā pret prezidentu Naseru.

Komūnistu palīdzība

Nelegālā Rietumvācijas komūnistu partija ar Austrumvācijas komūnistisko radio raidītāju, laikrakstu un nelegālu izdevumu palīdzību dedzīgi un atkārtoti uzaicina Bundesrepublikas iedzīvotājus parlamenta vēlēšanās, kas notiks septembra vidū, nodot balsis par Rietumvācijas sociāldemokratu partiju, „lai gan tās programma aizstāv strādnieku intereses tikai daļēji".

Rietumvācijā tomēr pastāv dibinātas bažas, ka aiz nelūgtā komūnistu atbalsta sociāldemokratiem var slēpties arī ļoti nopietnas lietas, vai vismaz komūnistu cerības ar sociāldemokratu uzvaru vēlēšanās atjaunot komūnistu partijas legālitāti un ar vācu sociāldemokratu Vācijas apvienošanas plāniem Rietumvāciju iespēlēt Kremļa rokās.

V. As.

TURKI GRIB SAVU KIPRU

Lai izvairītos no grieķu virskundzības, Kipras salas turku minoritāte pieprasa salas sadalīšanu.

N i k o s i j ā. Gadiem ilgi kurtai Kipras naida ugunij pagājušās nedēļas otrā pusē tika piemesta klāt jauna malka, salā dzīvojošai turku minoritātei pieprasot Kipras sadalīšanu 2 daļās. No Kipras 500.000 iedzīvotājiem viena piektā daļa ir turku izcelsmes, pārējie grieķi. Turku mazākums jau sen pretojas grieķu nacionālistu centieniem apvienot Kipras salu ar Grieķiju. Tikpat daudz turkus baida varbūtība, ka Kipras sala varētu kļūt neatkarīga valsts. Kā vienā, tā otrā gadījumā, domā turki, viņi nonāktu pilnīg grieķu varā. Nedēļas nogalē Kipras galvaspilsētā Nikosijā sanāca salā dzīvojošo turku vadošās personas un nosprieda, ka vienīgais ceļš paglābties no grieķu virskundzības — ir panākt Kipras salas sadalīšanu turku un grieķu apdzīvojamās daļās.

ASV Rietumpiekrastes 6. Jaunatnes Dienas

š. g. 31. augustā, 1. un 2. septembrī Seattle, Wash.

LATVIJA

> **Draugi grib mūs asimilēt,**
> **Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,**
> **Bet mēs gribam palikt latvieši.**
> **Archibīskaps T. GRĪNBERGS**

LATVIEŠA MUGURKAULS

P. DREIMANIS

Grūti atzīmēt visus latvju tautas un viņas senču piedzīvojumus un pārdzīvojumus vairāku gadu tūkstošu ilgajā pagātnē. Viņiem ir bijusi saskare ar daudzām svešām tautām, kuŗu locekļi ir centušies pār viņiem gan uzkundzēties, gan aplaupīt, gan ielaisties tirdzniecības darījumos, gan pakļaut kultūrālai ietekmei. Šie centieni zināmā mērā ir reālizējušies un ietekmējuši kā tautas rakstura, tā arī tās kultūras veidošanos, bet tāpēc viņa nav pazaudējusi savu īpatnējo seju, kas, sākusi veidoties baltu kopdzīves laikos un turpinājusies kristietības laikmetā. Šo domu iespējams pamatot ,piemēram, ar Kurzemes hercogistes laikmeta kokgriezumiem. Tad hercogs Jēkabs un daži citi valdnieki aicināja ārzemniekus, kas vadīja dažādus darbus un apmācīja latviešus atdarināt savas tautas kultūrālos sasniegumus. Bet latvieši dažu baznīcu kokgriezumos, atdarinot svešstautisko, ir paturējuši latviskā stila pamatu.

Vācieši savas kundzības ilgajā laikā turēja latviešus no sevis zināmā attālumā, sākot viņus pārvācināt tikai pagājušā gadu simteņa sešdesmitos gados. Viņu tendencei sekoja pārkrievināšanas politika, kas noturējās līdz 1. pasaules kaŗam. Vācu veiklā un krievu rupjā rīcība nedeva cerētos panākumus. Bet būtu pārdrošība apgalvot, ka viņi latviešus nav nemaz ietekmējuši. Tautai bija neliels atbirums, un viņas kultūra nav bez minēto tautu ietekmējumiem, bet savos pamātos tā ir palikusi neskarta. Latvju darba tikums, paražas, tikumi, ilgas pēc izglītības un īpatnēji latviskā gara gaisma izcēlās kā pretstats pārtautotāju kundziski bezdarbīgajam dzīves veidam un dzimtbūšanas laikmeta ideoloģijai.

Pārkrievināšanas laikmetā daudzi latvieši strādāja ārpus dzimtenes, īpaši Krievijā. Lai gan vairāki no šiem tautiešiem bija precējuši krievietes, tāpat kā agrāk vācietes, viņi savā vairākumā palika uzticīgi latvju tautai un, nodibinoties Latvijas valstij, atgriezās dzimtenē un kalpoja tai ar tādu pašu dedzību kā citi tautieši . Pārkrievināšanas laikos dažs labs latvju tautai raksturīgs mākslas darbs ir radies Krievijā, piem., Andreja Jurjāna, Jāzepa Vītola un dažu citu komponistu vairāki darbi. Kāds latvietis, ceļodams pa Krieviju, bijis pārsteigts, izdzirdot svešumā sarunas un dziesmas latviešu valodā. Tās dziedājusi Andreja Jurjāna ģimene.

1905. gada un arī agrākie latvju emigranti svešajās zemēs ir saglabājuši savu tautību un radījuši tur darbus, kas pauž latvisko garu un tā īpatnību dažādos veidos un ar dažādiem līdzekļiem. Daudzi no viņiem Latvijas brīvvalsts laikā atgriezās dzimtenē un bija gara stiprinātāji un kultūrālo vērtību radītāji; piem., Aspazija, Rainis un vairāki zinātnieki.

Minot tikai dažus piemērus no tiem laikiem, kad latvju tautas eksistence un kultūra tika nopietni apdraudēta, jāsecina, ka latvieši savā vairumā nepieder pie tiem, kas ātri uzsūc svešo garu ar tā izpaudumiem; bet gan paliek uzticīgi dzimtenē izveidotai gara pasaulei ar tai raksturīgiem izpauduma veidiem. Daži no viņiem savas latviskās stājas dēļ pat ir piedzīvojuši nepatikšanas, pazemojumus un citas neērtības, bet nav no tās atteikušies. Tāpēc nebūs pārspīlējums, ja apgalvosim, ka latvietim ir, tā teikt, savs mugurkauls, kas notur viņu tautiskās pozicijās, neievērojot sekas, kas viņam var draudēt. Jācer, ka tagadējie emigranti un arī tautieši dzimtenē ir un būs līdzīgi savu agrāko paaudžu pārstāvjiem, kuŗiem šī mugurkaula netrūka.

POSĪSIMIES DAUGAVAS VANAGU DIENĀM, KAS SOLA VĒRTĪGUS SNIEGUMUS!

Kas piedalās DV dienu koncertā 31. augustā Toronto?

Šai sarīkojumā, kuŗu var ieskatīt par latviešu koncertsezonas atklāšanu, koncerta rīkotāji aicinājuši talkā 3 „amerikāņus'' — Kseniju Branti, baritonu Ariju Kelliju un komponistu - pianistu Aleksandru Okolo - Kulaku.

Ksenija Brante latviešu koncertpublikai nav svešiniece. Daudzi viņu atcerēsies vēl no dzimtenes, kad viņa spīdoši beidza Latvijas konservtoriju un sekmīgi iestājās mūsu mūzikas dzīvē, dziedādama Rīgas radiofonā un Tautas teātrī, kā arī koncertos.

Bēgļu gaitās nonākusi Vācijā, Brante 2 gadus papildinājusies operas klasē Stutgartes mūzikas akadēmijā, tai pašā laikā koncertēdama neskaitāmos latviešu bēgļu centros. Ar savu skaisto balsi viņa visur bijusi gaidīta viešņa. Ne velti, piedalīdamās vispasaules dziedoņu konkursā Šveicē, viņa izpelnījusies godalgu starp simtiem.

Nonākdama 1950. g. Sav. Valstīs, Brante tāpat ar panākumiem turpina savas dziedones gaitas, koncertēdama tiklab latviešu, kā amerikāņu publikai. Viņa piedalījusies arī kā soliste krievu opersabiedrības Borisa Godunova uzvedumā Ņujorkā, kas no lielās Carnegie zāles uzņemts skaņu platēs. Pēdējos pāris gadus mākslinieсe dziedājusi Holivudā un Florīdā par solisti starptautiski pazīstamā vācu ansamblī. Toronto atceras viņu no Kanadas 1. dziesmu svētku koncertiem, tāpēc viņas viesošanos DV dienās var gaidīt ar interesi.

⁂

Samērā jaunāks vārds latviešu dziedoņu saimē ir Arijs Kellijs, taču viņa līdzšinējās uzstāšanās atklātībā guvušas ievērību un lietpratēju atsauksmes.

K. savas dziedāšanas studijas sācis Rīgas valsts mūzikas skolā, turpinājis Vācijā absolvēdams Regensburgas operas skolu. Pēc tam angažēts par solistu Regensburgas operā, kur dziedājis Eskamiljo partiju Karmenā, titulļomu Rigoleto u. c.

Sav. Valstīs sācis darboties par solistu baznīcā, vēlāk Ņujorkā La Puma italiešu operas sabiedrībā. Dziedājis abos lielākos amerikāņu raidītājos Ņujorkā. Patlaban turpina balss izglītību pie slavenā Ņujorkas maestro A. Margoļa un kā vienmēr ir rosīgs līdzstrādnieks visos latviešu mūzikālos pasākumos kopā ar diriģentu Bruno Skulti. Kopā ar Ks. Branti koncertējis Carnegie zālē starptautiskai publikai, un to atzinīgi novērtēja vietējā prese.

⁂

Trešais viesis DV koncertā ir Aleksandrs Okolo - Kulaks. Ar viņu Toronto mākslas publika iepazinās nule Kanadas 2. dziesmu svētku jaundarbu vakarā, kur atskaņoja viņa godalgoto dziesmu. O. - K. ir liepājnieks. Studējis Francijā un Beļģijā, iegūdams komerczinātņu doktora grādu. Tadpat nodevies arī mūzikas studijām, bet profesionāla mūzika gaitas sācis tikai 1933. g., iesaistoties par mūzikas konsultantu Liepājas teātrī. Vēlāk diriģējis baleta un operešu uzvedumus Liepājas operā.

Kaŗa laikā nokļūdams Zalcburgā O. - K. papildinās Mocarteumā pie slavenā diriģenta Klemensa Krausa. Kaŗam beidzoties, 7 gadus pavadījis Parīzē, vadīdams latviešu ansambli, spēlēdams ērģeles latviešu dievkalpojumos un papildinādams savu mūzikālo izglītību.

Patlaban Ņujorkā strādā par mūzikas paidagogu, pavadītāju koncertos un aranžē darbus orķestrim.

RĪGA ŠODIEN

Latviešu informācijas centrs Kanadā saņēmis Nacionālā fonda Skandināvijā filmu — Rīga šodien, ko pirmoreiz Kanadā izrādīs Daugavas Vanagu dienās 30. augustā Toronto. Filma ir 2 daļās. Vienu daļu uzņēmuši dāņu žurnālisti 1955. gadā un otru — zviedru jūrnieki 1956. gadā. Pēdējā daļa ir krāsaina. Filmu jau demonstrējis Latviešu informācijas centra pārstāvis Ozols. Tiem, kas to redzēja, tā tik ļoti patika, ka vajadzēja atkārtot vairākas reizes. Saprotams, patīkami skatīt, kaut vai negarā filmā, skatus un ļaudis no mūsu dzimtenes. Filmā redzams, ka varas vīriem slikti neklājas; tie labi ģērbti un rāda priecīgas sejas. Citādi ir ar pašiem latviešiem, kaut arī speciāli saģērbti labākajās drēbēs, par ko parūpējušies varas vīri, zinot, ka ļaudis tiks filmēti. Tie tomēr nevar smaidīt, jo dzīves ikdiena ir pārāk smaga. Galvenokārt filmā redzama Rīga un tās iedzīvotāji, arī skati no paraugkolchoza. Skatītāji no tiem var secināt, ka paraugkolchozā ļaudis izskatās nomākti. Ieteicams ikvienam šo filmu apskatīt DV dienu laikā. Katram tautieim ir arī iespēja šo izdevību izmantot.

MĀC. SLOKENBERGS ĀRSTĒJAS ASV

Amerikas kristīgo baznīcu padome š. g. maijā rīkoja apspiesto tautu garīdznieku propagandas ceļojumu pa ASV. 9. maijā no Eiropas Ņujorkā ieradās 9 garīdznieki, to skaitā arī Londonas latviešu draudzes mācītājs R. Slokenbergs. Turnejas laikā viņš saslima un ārsti konstatēja ļaundabīgu audzēju. Turnejas rīkotāji ieteica Slokenbergam pārtraukt ceļojumu un atgriezties mājās. Viņš tomēr atteicās braukt, iekāms nebūs veicis savu uzdevumu. Dažas dienas vēlāk pienāca ziņa, ka Slokenberga dēls Londonā cietis auto katastrofā. Arī tas neatturēja Slokenbergu nobeigt propagandas ceļojumu — uzstāšanās sapulcēs un preses konferencēs.

Par Slokenberga likteni sākuši interesēties daži amerikāņu labvēļi kas viņam piedāvājuši segt ārstēšanās izdevumus. Sakarā ar to Slokenbergs aizvien vēl uzturās ASV un cer izārstēties.

Zentu Bergmanis un Ēriku Bebri salaulāja māc. A. Briedis š. g. 10. augustā Sv. Barnaba baznīcā, Toronto. Foto A. Jānītis

Rasmu Vīnakmeni un Arvīdu Akerfeldu š. g. 10. augustā Kičenerā salaulāja māc. A. Voitkus. Foto: A. Bērziņš

AICINĀJUMS

Vīru koŗa Viesturs kārtējais mēģinājums notiks ceturtdien, 22. augustā, plkst. 8 vakarā DV namā, 123 Huron ielā.

Lūdzam visus tos koŗa dziedātājus, kas dažādu iemeslu dēļ uz laiku neapmeklēja mēģinājumus, bet tagad to varētu darīt, nākt atkal dziedāt un korim iekalkulēt ceturtdienas vakaru. Tāpat mēģinājumos gaidām arī tos, kas bija apsolījuši piedalīties korī, sākot ar augusta mēneša otro pusi.

Koŗa valde

ATSAUC FILMU IZRĀDES

Š. g. pavasarī, sekojot Amerikas latviešu apvienības sludinājumiem laikrakstos, Sadberijas latviešu draudzes vārdā lūdzu rezervēt mums filmu „Rīga šodien'' un „My Latvia'' izrādēm Sadberijā. Atbildes vēstulē ALA lūdza mani uzņemties izkārtot izrādes Kanadā, lai atkristu filmu lieka ikreizēja sūtīšana pāri robežai. Tā arī sarunāju šādas izrādes vairākās latviešu kolonijās Kanadā.

Pirms pāris nedēļām saņēmu paziņojumu no LNAK, ka viņiem esot līgums ar Nacionālo fondu Skandināvijā (filmas „Rīga šodien'' īpašnieku) par filmas izrāžu rīkošanu Kanadā. Par šādu līgumu ne ALA, nedz es nekā nezinājām. Tāpēc ar šo oficiāli atsaucu visas manas sarunātās izrādes. Ieinteresētās draudzes un organizācijas filmu izrādes lietā lūdzu sazināties ar J. Gobu, Latvian Information Center in Canada, P. O. Box 285, Terminal „A'', Toronto.

V. Kārkliņš,
Sadberijas latv. dr. pr-ks.

KĀ NODZĪVOT GAŖĀKU MŪŽU?

No Ungārijas, kuŗā tagad Kadars vēl arvien turpina mežonīgi izrēķināties ar pagājušā rudens revolūcijas dalībniekiem, izkļuvusi pamācība, kā nodzīvot ilgāku mūžu: Ja kaut kur kas notiek, tad neskaties uz to pusi. Ja tomēr esi paskatījies, tad par redzēto nedomā. Ja esi sācis domāt, tad nerunā. Ja esi jau runājis, tad nekādā ziņā par to nekā neraksti. Ja esi ko uzrakstījis, tad to nevienam nerādi. Ja to esi kādam parādījis, tad nemēģini rakstīto kaut kur publicēt. Ja nu raksts var tikt publicēts, tad nekādā gadījumā to neparaksti. Ja to tomēr esi vieglprātībā parakstījis, tad, lai nodzīvotu vēl ilgu mūžu, laikus padomā, kā pārkļūt pāri robežai uz ārzemēm.

ĢENERĀLKONSULS Mr. R. N. BRYSON

Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS VILIS TOMSONS

Tel. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 16

LASĪTĀJU vēstules

NE ĀRIŠĶĪGUMA MĀKSLA

Latvijas Amerikā redakcijai:

Jūsu god. laikraksta 62. n-rā Erviņš Ūdris Lasītāju vēstulēs par Kanadas latviešu mākslinieku apvienības izstādi, kas tika atklāta Dziesmu svētku laikā un turpinājās līdz jūlija mēnesim, izsaka savus uzskatus, kas, diemžēl, ir ļoti subjektīvi un pārāk šaursirdīgi, lai neteiktu vairāk.

Ir tiesa, ka Dziesmu svētki no pašiem pirmajiem līdz šim laikam ir bijuši un, cerams, arī būs mūsu tautas vienotāji un iedvesmotāji, bet vai E. Ū. kungs domā, ka arī koŗu dziesma ir stāvējusi uz vietas? Mēs taču neatkārtojam vairs veco programmu, un blakus kopkoncertam sarīkojam arī jaundarbu koncertu, lai tautu iepazīstinātu ar jauniem skaņdarbiem. Ne jau ārišķais, ne tautiskās „izdarības'', par ko jūsmo E. Ū. kungs, ceļ kultūru, ko mēs gribam un varam „rādīt saviem bērniem'.

Pieiedams ar šāda līmeņa prasībām Kanadas latviešu pēdējai mākslas izstādei, E. Ū. kgs tiecas to iznīcināt ar pašu pirmo teikumu: „No latviešu cilvēka viedokļa tā bija viena bēdīga skate". Vispirms jau E. Ū. kgs nevar runāt visu latviešu cilvēku vārdā, jo bija daudzi latvieši, kas šo izstādi skatīja ar īstu mākslas prieku, un no tās aizgāja ar gaišu mirdzumu acīs. Otrkārt, vēstules autors pārmet latviešu māksliniekiem Pikaso ietekmi, neredzēdams, ka mūslaiku māksliniekiem ar Pikaso kubismu nav nekā kopīga.

Treškārt E. Ū. kgs, cik redzams, no šīs vēstules, glezniecībā par galveno atzīst tematiku — uzsverot tautas tērpus, tautas dejas u.c.

Kritizētājs aizmirst, ka mākslas darbs — šai gadījumā glezna — ir tikai tad īsts, ja tas pauž mākslinieka pārdzīvojumu, kas izteikts attiecīgās formās un krāsās, un tikai tāds atbalsosies skatītājā un arī viņā radīs pārdzīvojumu — kā tas bija šai izstādē.

Jāsaka, ka arī E. Ū. kritizētajā mākslas izstādē netrūka latvisko motīvu, tikai tie nebija ārišķīgi. Tie bija visās Eduarda Dzeņa 4 izstādītos darbos (Baznīcā, Zirgi, Arājs, Māra, Latviešu meitene) dziļš traģisms A. Nulīša gleznā „Sāpju ceļš", un baigos latviešu pārdzīvojumus rāda V. Reinholda „Mēs gribējām dzīvot".

Bet arī pārējie darbi izstādē, ja tur galvenais bija krāsa un forma, kas, saskaņīgi izteikti, ir glezniecības pamatelements, rādīja mūsu mākslinieku dzīvo garu un spējas, par ko mēs, latvieši, varam tikai priecāties, jo tur redzējām latviskā radošā gara izpausmi. Māksla ir dzīva, ja tā nestāv uz vietas, neatdarina, bet rada.

Par to liecināja arī pēdējā latviešu izstāde, un skatītājs vēl pēc izstādes slēgšanas, bez jau minētajām un neminētajām, redz A. Nulīša Tīklus un V. Reinholda Abstrakcijas krāsu spozmi. Paldies Kanadas latviešu mākslinieku apvienībai par šo izstādi, kas bija sarīkota nevis „kādā pagrabiņā" kā raksta kritizētājs, bet Toronto universitātes Hart House izstādēm speciāli izbūvētās telpās.

E. M., Kanadā

Sarīkojumu kalendārs
Toronto

30. augustā — DV dienu atklāšana ar sekojošu filmas izrādi Rīga šodien.
31. augustā — DV dienu koncerts Karaliskā mūzeja zālē. Piedalās Ksenija Brante, Ārijs Kellijs un Okolo - Kulaks.
28. septembrī — Kazanovas mētelis DVTK.
29. septembrī Jaunsudrabiņa vakars, LPB Kanadas kopa.
13. oktobrī — Latviešu YMCA's filmas par Latviju un koncerts centrālās YMCA's telpās.
19. oktobrī Dāmu valsis — Cīkāgas teātŗa viesizrāde, TLB.
26. oktobrī — Latv. Mednieku un makšķernieku sarīkojums.

HAMILTONĀ

24. augustā — HMMK eksternās māla baložu šaušanas sacīkstes.
21. septembrī — HLB gada svētki un sezonas atklāšanas balle Sv. Michaēla zālē.
12. oktobrī — DV Hamiltonas nodaļas gada svētki.
26. oktobrī — Latviešu skolas atklāts vakars Ungāru baznīcas zālē.
2. novembrī — sabiedriski kultūrāls vakars, rīko HLB un HJP „Rota".
2. novembrī — HMMK medību sezonas atklāšanas balle.
16. novembrī Latvijas valsts neatkarības svētku svinības.
14. decembrī — Latviešu skolas eglītes vakars.

SV. KATARINĒS

30. novembrī — Atlanta kluba telpās Vanadžu kopas gadskārtējais sarīkojums ar priekšnesumiem un deju.

DAUGAVAS VANAGI

DV ATBALSTS DEPORTĒTO APRŪPEI

DV apvienības Ņujorkā kārtējā valdes sēde notika 10. augustā Babilonā, Ņujorkas tuvumā. Apvienība, blakus tautiešu aprūpei Sibirijā, Latvijā un Rietumeiropā, aprūpējusi arī trūcīgos un slimos tautiešus Ņujorkā un tās apkārtnē. Apvienība ir ievērojusi katru lūgumu pēc palīdzības, un no savas puses uzmeklējusi tautiešus, kam palīdzība nepieciešama. Apvienība lielu vērību veltījusi mūsu jaunatnei, piešķirot balvas skolu absolventiem, skautiem, gaidām, sportistiem un atbalstot bērnu vasaras kolonijas izbūvi Katskilu kalnos. Invalidiem, vienalga, vai tie ir DV biedri vai ne, izsniegtas invalidu kartes, kas dod tiem iespēju apmeklēt bez maksas latviešu sarīkojumus.

Apvienība aktīvi darbojas līdz Dziesmu svētku rīcības komitejā un ikvienā latviešu kopīgā pasākumā. Apvienība paredzējusi rīkot vairākus kultūrālus sarīkojumus. Tuvākie sarīkojumi ir šādi: Rudens sezonas atklāšana Arlingtonas zālē 7. septembrī: Karolas Dāles priekšlasījums par Zentu Mauriņu Yorkvilles telpās 28. septembrī: E. Kukaines - Bērziņas latviešu tautas dziesmu koncerts Karnegi zālē 13. oktobrī: priekšlasījumu vakars oktobŗa beigās. J. Jaunsudrabiņa jubilejas gadījumā rakstnieka atbalstam piešķirti 25 dol. Atvēlēti līdzekļi no deportācijas dzimtenē atgriezušamies tautiešiem. 14. jūnija koncerts Betlemes baznīcā deportēto aprūpei devis 174 dol. atlikumu, bet ziedojumos šim mērķim pēdējo 2 mēnešu laikā saņemts 190 dol.

DV rosme Brazilijā

DV valde Brazilijā, Sao Paulo, sasauc ārkārtēju pilnsapulci 5. septembrī, plkst. 19 DV telpās.

DV priekšnieka vēlēšanas valde nolēma izdarīt pa pastu.

Atceroties mirušo biedru Ilmāru Saulīti, valde uzkopa viņa kapu, uzlika uz tā krustu un marmora plāksni.

Tā kā DV CV nolēmusi publicēt visus pēdējā kaŗā kritušos un bez vēsts pazudušos kaŗavīrus, valde lūdz visus tautiešus Brazilijā, kas zinātu kritušo vai bez vēsts pazudušo vārdus, tos paziņot nodaļas valdei, uzdodot dzimšanas - miršanas, resp., pazušanas laikus.

6. jūlijā notikušais Jāņu sarīkojums bija labi apmeklēts un deva Cr. 27.158,- tīru atlikumu. Valde sirsnīgi pateicas visiem, kas sekmējuši sarīkojumu.

Delegātu pilnsapulce Anglijā

DVF valde Lielbritanijā sasauc DVF delegātu pilnsapulci š. g. 19.-20. oktobrī Leeds, 2 Mexborough Ave, Leeds 7. Pilnsapulces atklāšana 19. oktobrī, plkst. 11-os.

Paredzētā darba kārtība:
1. Pilnsapulces atklāšana.
2. Sūtņa K. Zariņa uzruna.
3. Mandātu komisijas ziņajums un pilnsapulces vadības vēlēšanas.
4. DVF valdes pr-ža ziņojums.
5. Revīzijas komisijas ziņojums.
6. Debates pie ziņojumiem.
7. DV Centrālās valdes locekļu vēlēšanas.
8. Noteikumu nodaļu un kopu darbībai pieņemšana un DV F jaunatnes sekciju darbības noteikumu pieņemšana.
9. Biedru maksas paaugstināšana par 6 pensi ,sākot ar 1958. g. 1. janvāri.
10. Nodaļu un kopu ziņojumi un ierosinājumi.
11. Dažādi jautājumi.

Fonda valde lūdz tos priekšlikumus un ierosinājumus, kas būtu domāti DVF delegātu pilnsapulces apspriešanai un izlemšanai, iesniegt rakstveidā Fonda valdei līdz š. g. 10. oktobrim.

V. Aks.

Ekskursija uz skaistāko Kanadas parku

DV Toronto nodaļa iecerējusi 8. septembrī rīkot ekskursiju uz Ontario provinces parku Algonquin ar Gray Couch auautobusu. Maršruts — 460 jūdžu. Brauciens maksātu, ja pieteiktos vismaz 35 dalībnieki, 8 dol. no personas. Augstākais personu skaits var būt 45, tad maksātu lētāk. Šinī maksā ieskaitīts tikai brauciens. Lai ekskursija uz brīvdabas parku varētu notikt, nodaļas valde lūdz biedrus, kam interesētu šīs vietas apskate, pieteikties ne vēlāk kā līdz 28. augustam, plkst. 5 vakarā pie P. Ratnieka, tel.: EM 8 - 0792. Ja interesentu skaits sanāks lielāks, tad varēs braukt ar 2 vai vairāk autobusiem. Līdzi var braukt biedru piederīgie un paziņas. Izmantojiet vienreizējo izdevību apskatīt Ontario skaistāko vietu!

Nenokavējiet pieteikties — vēl ir brīvas tikai 8 vietas!

DV Toronto nod. valde

LIELĀKĀ LATVIEŠU MOTORLAIVA HAMILTONĀ

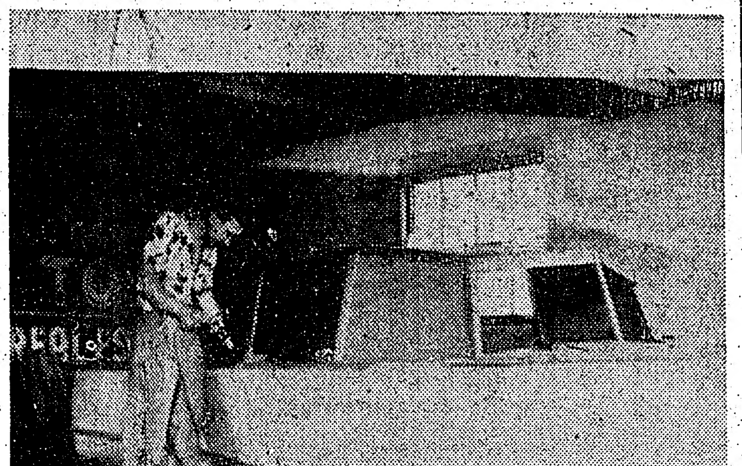

To, ka inž. Sakss būvē kuģus Klīvlendā, zina daudzi, bet ka Valdis Tuklers Hamiltonā augusta mēnesī būs viens pats uzbūvējis lielāko latviešu motorlaivu Hamiltonā, zina tikai nedaudzi. Uzņēmumā: V. Tuklers darbā. Laiva ir 17 pēdu gaŗa, varēs uzņemt vismaz 10 pasažieŗu. Laivas kristības un nolaišana ūdenī ar tradicionālo šampanieša pudeles išanu paredzēta augusta beigās Maskokas ezerā.

KANADĀ

TORONTO

● TLB sestdienas skola nākošo mācības gadu uzsāks sestdien, 7. septembrī, līdzšinējās telpās, Sv. Andreja baznīcā. Skolas pārzinei A. Martinsonei izdevies sakomplektēt pietiekamu skolotāju skaitu, bez līdzšinējiem no jauna skolas darbā iesaistot S. Poguli. Pirmā paidagogu sēde paredzēta trešdien, 21. augustā, precīzi pl. 8,00 vakarā, Sv. Andreja baznīcas telpās.

● LNAK skolu daļa uzsākusi priekšdarbus latviešu literātūras vēstures grāmatas pavairošanai, ko paredz izdot rotātora technikā. Šīs grāmatas trūkumu līdz šim sevišķi izjuta sestdienas ģimnazijas darbā, kas ar jauno izdevumu būs novērsts.

● Latviešu tautas augstskolas prezidija sēdē prof. V. Burkevica vadībā pārrunāja Neklātienes skolas darbību, to piesaistot pie tautas augstskolas. Bez tam no jauna nolēma organizēt arī neklātienes ģimnaziju, par ko jau agrāk lēma arī LNAK kultūras un izglītības nozares sēdē. Prezidija sēdē pārrunāja arī latviešu sestdienas ģimnazijas darba gaitu un sarīkojumu programmu.

● Ziemeļamerikas kultūras fonda ziedojumu vākšanas akcija ar izsūtītām Kultūras draugu kartēm turpinās, līdz šim ziedojumos ienācis jau ap $500,00. No ienākušiem ziedojumiem $50,00 jau nodoti jaunatnes žurnāla ,Ceļinieks'' atbalstam ko izdod LNAK un rediģē M. Štauvers. $200,- paredzēti Neklātienes skolu atbalstam, kas tiks izsniegti, līdz ko tās uzsāks darbību. Bez tam 150 dolari paredzēti P. Dreimaņa Latvijas vēstures grāmatas iegādei Kanadas latviešu skolu vajadzībām.

Latviešu ārsti

J. Karols, 404 Delavare Ave., tel. LE 4-1681; P. Bārdiņš, 33 Dalton Rd., tel. WA 2-4608 vai WA 1-7203; Silvija Užāns, 52 Linsmore Cres., HO 5-2892; Marta Salna, 547 Hillsdale Ave., tel. MO 1864; Ed. Upenieks, 500 College St., tel. LE 4-5196; L. Upenieks, 1270 Weston Rd., tel RO 2-0962 vai CH 4-2081. Dr. K. Zymantiene, 1393 Dundas St. W., tel.: LE 4 - 6851.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 16

LASĪTĀJU vēstules

NE ĀRIŠĶĪGUMA MĀKSLA

Latvijas Amerikā redakcijai:

Jūsu god. laikraksta 62. n-rā Erviņš Ūdris Lasītāju vēstulēs par Kanadas latviešu mākslinieku apvienības izstādi, kas tika atklāta Dziesmu svētku laikā un turpinājās līdz jūlija mēnesim, izsaka savus uzskatus, kas, diemžēl, ir ļoti subjektīvi un pārāk šaursirdīgi, lai neteiktu vairāk.

Ir tiesa, ka Dziesmu svētki no pašiem pirmajiem līdz šim laikam ir bijuši un, cerams, arī būs mūsu tautas vienotāji un iedvesmotāji, bet vai E. Ū. kungs domā, ka arī koru dziesma ir stāvējusi uz vietas? Mēs taču neatkārtojam vairs veco programmu, un blakus kopkoncertam sarīkojam arī jaundarbu koncertu, lai tautu iepazīstinātu ar jauniem skaņdarbiem. Ne jau ārišķais, ne tautiskās „izdarības", par ko jūsmo E. Ū. kungs, ceļ kultūru, ko mēs gribam un varam „rādīt saviem bērniem'.

Pieiedams ar šāda līmeņa prasībām Kanadas latviešu pēdējai mākslas izstādei, E. Ū. kgs tiecas to iznīcināt ar pašu pirmo teikumu: „No latviešu cilvēka viedokļa tā bija viena bēdīga skate". Vispirms jau E. Ū. kgs nevar runāt visu latviešu cilvēku vārdā, jo bija daudzi latvieši, kas šo izstādi skatīja ar īstu mākslas prieku, un no tās aizgāja ar gaišu mirdzūmu acīs. Otrkārt, vēstules autors pārmet latviešu māksliniekiem Pikaso ietekmi, neredzēdams, ka mūslaiku māksliniekiem ar Pikaso kubismu nav nekā kopīga.

Treškārt E. Ū. kgs, cik redzams, no šīs vēstules, glezniecībā par galveno atzīst tematiku — uzsverot tautas tērpus, tautas dejas u.c.

Kritizētājs aizmirst, ka mākslas darbs — šai gadījumā glezna — ir tikai tad īsts, ja tas pauž mākslinieka pārdzīvojumu, kas izteikts attiecīgās formās un krāsās, un tikai tāds atbalsosies skatītājā un arī viņā radīs pārdzīvojumu — kā tas bija šai izstādē.

Jāsaka, ka arī E. Ū. kritizētajā mākslas izstādē netrūka latvisko motīvu, tikai tie nebija ārišķīgi. Tie bija visās Eduarda Dzeņa 4 izstādītos darbos (Baznīcā, Zirgi, Arājs, Māra, Latviešu meitene) dziļš traģisms A. Nulīša gleznā „Sāpju ceļš", un baigos latviešu pārdzīvojumus rāda V. Reinholda „Mēs gribējām dzīvot".

Bet arī pārējie darbi izstādē, ja tur galvenais bija krāsa un forma, kas, saskanīgi izteikti, ir glezniecības pamatelements, rādīja mūsu mākslinieku dzīvo garu un spējas, par ko mēs, latvieši, varam tikai priecāties, jo tur redzējām latviskā radošā gara izpausmi. Māksla ir dzīva, ja tā nestāv uz vietas, neatdarina, bet rada.

Par to liecināja arī pēdējā latviešu izstāde, un skatītājs vēl pēc izstādes slēgšanas, bez jau minētajām un neminētajām, redz A. Nulīša Tiklus un V. Reinholda Abstrakcijas krāsu spozmi. Paldies Kanadas latviešu mākslinieku apvienībai par šo izstādi, kas bija sarīkota nevis „kādā pagrabiņā" kā raksta kritizētājs, bet Toronto universitātes Hart House izstādēm speciāli izbūvētās telpās.

E. M. Kanadā

Sarīkojumu kalendārs Toronto

30. augustā — DV dienu atklāšana ar sekojošu filmas izrādi Rīga šodien.
31. augustā — DV dienu koncerts Karaliskā mūzeja zālē. Piedalās Ksenija Brante, Ārijs Kellijs un Okolo - Kulaks.
28. septembrī — Kazanovas mētelis, DVTK.
29. septembrī Jaunsudrabiņa vakars, LPB Kanadas kopa.
13. oktobrī — Latviešu YMCA's filmas par Latviju un koncerts centrālās YMCA's telpās.
19. oktobrī Dāmu valsis — Čikāgas teātra viesizrāde, TLB.
26. oktobrī — Latv. Mednieku un makšķernieku sarīkojums.

HAMILTONĀ

24. augustā — HMMK eksternās māla baložu šaušanas sacīkstes.
21. septembrī — HLB gada svētki un sezonas atklāšanas balle Sv. Michaēla zālē.
12. oktobrī — DV Hamiltonas nodaļas gada svētki.
26. oktobrī — Latviešu skolas atklāts vakars Ungāru baznīcas zālē.
2. novembrī — sabiedriski kultūrāls vakars, rīko HLB un HJP „Rota".
2. novembrī — HMMK medību sezonas atklāšanas balle.
16. novembrī Latvijas valsts neatkarības svētku svinības.
14. decembrī — Latviešu skolas eglītes vakars.

SV. KATARINĒS

30. novembrī — Atlanta kluba telpās Vanadžu kopas gadskārtējais sarīkojums ar priekšnesumiem un dejām.

LNAK DARBS UN NODOMI

VEIKTI PRIEKŠDARBI PALĪDZĪBAS UN APRŪPES DARBA SASKAŅOŠANAI KANADĀ

Pēdējā LNAK paplašinātā valdes sēde bija veltīta iztirzāšanai un pārrunām par palīdzības un aprūpes darba saskaņošanu Kanadā, ko agrāk jau bija ierosinājusi LNAK ceturtā padome savā pirmajā sesijā. Sēdi ievadīja valdes locekļa A.Sprūdža referāts, kurā viņš pārskatamā veidā norādīja uz līdz šim praktizētiem līdzekļu sagādes un sadales veidiem, kā arī šī darba traucējumiem. Referents uzsvēra, ka līdzekļu sagādes sekmīgu norisi bieži vien traucē apstāklis, ja vairākas organizācijas ar atsevišķām ziedojumu listēm vienlaicīgi vāc ziedojumus vieniem un tiem pašiem mērķiem. Šāds stāvoklis nākotnē būtu jānovērš, un tādēļ ziedojumu vākšanas akcijas rīkojamas vienlaicīgi ar kopējām ziedojumu vākšanas lietām, ko varētu izdarīt divreiz gadā. Ievērojot to, ka Kanadā līdz šim ziedojumus ar listēm vākušas galvenokārt tikai LNAK un DV organizācijas, tad arī nākotnē kopējās lietās būtu paredzamas ailes šīm organizācijām ar apakšiedalījumiem, konkrētiem mērķiem un vajadzībām. Šīm divām organizācijām tad būtu jāuzņemas arī savākto līdzekļu sadale un apsaimniekošana, pie kam LNAK pārzinātu Kanadu, bet DV KV — Eiropu. Ziedojumu vākšanas akciju organizēšanai un vadīšanai dibināma atsevišķa komisija, ko vada LNAK valdes apstiprināts priekšsēdis. Aprūpes un palīdzības darbam vajadzīgo līdzekļu sagādi no sarīkojumiem, loterijām, bazāriem vai tamlīdzī neierobežot, bet atstāt katras organizācijas brīvai rīcībai.

DV KV savas sēdes lēmumu un ierosinājumu bija jau agrāk rakstveidā iesniegusi LNAK valdes priekšsēdim A.Svennem, un tanī paredzēta ziedojumu vākšana vienlaicīgi ar kopīgām listēm, kurās atsevišķas ailes paredzētas LNAK un DV.

LNAK palīdzības nozares ierosinājumus tās vadītāja māc. A. Brieža uzdevumā nolasa R. Norītis; tas vispārējos vilcienos saskan ar A. Sprūdža referātā izteiktām domām un ierosinājumiem, atšķiroties vienīgi ar to, ka neparedz kopīgo ziedojumu vākšanas akciju organizēšanai dibināt jaunu komisiju, bet papildināt līdzšinējo LNAK palīdzības nozari ar visu ieinteresēto organizāciju un draudžu pārstāvjiem. Ziedojumu vākšanas listēs neparedzēt atsevišķas ailes organizācijām,bet tikai konkrētiem mērķiem un vajadzībām, pie kam katrai organizācijai tiesības savāktos līdzekļus paredzētiem mērķiem apsaimniekot individuāli, par to sniedzot pārskatu vienīgi paplašinātai palīdzības nozarei.

Pēc šiem ierosinājumiem valdes priekšsēdis A. Svenne atklāj vispārējas debates, kurās dzīvi piedalās visi klātesošie, izsakot savas domas par šo nozīmīgo jautājumu. Aprūpes un palīdzības darbiem līdzekļus vāc daudzas organizācijas un draudzes, un dabiski, ka tās pašas vēlas savāktos līdzekļus arī izmantot paredzētiem mērķiem, tādēļ LNAK galvenais uzdevums būtu novērst līdzšinējos traucējumus, lai panāktu saskaņotu darbību līdzekļu vākšanā ar ziedojumu listēm. Visi runātāji atzīst, ka ziedojumu vākšana turpmāk izdarāma ar kopīgām listēm vienlaicīgi, par ko arī valde pieņem vienbalsīgu lēmumu. Tāpat vienbalsīgi pieņem lēmumu, ka radāma centrālā līdzekļu vākšanas komisija, kuras uzdevums būtu šīs kopējās akcijas noorganizēt un vadīt. Ar balsu vairākumu 5:3 nolemj, ka kopīgās ziedojumu vākanas akcijas rīkojamas 2 reizes gadā. Kā debatēs, tā arī sekojošā balsošanā domas dalās, vai kopīgi savākto līdzekļu sadali un apsaimniekošanu nodot LNAK Kanadas un DV KV Eiropas vajadzībām. Balsošanā pret šādu priekšlikumu izsakās 5, par 1, bet 2 atturas. Par līdzekļu sadali ar 7 balsīm, 1 atturoties, pieņem lēmumu, ka ziedojumu vākšanas akcijai beidzoties, katra organizācija vai draudze (resp. ziedojumu vācēji) paziņo atsevišķiem mērķiem savākto līdzekļu summu, to nododot vai nu centrālai līdzekļu vākšanas komisijai vai arī nosūtot paredzētiem mērķiem tieši.

Visu šo ierosinājumu un valdes lēmumu tālāku saskaņošanu un papildināšanu atstāj centrālai līdzekļu vākšanas komisijai, kurā pieaicināmi ieinteresēto organizāciju un draudžu vadītāji vai pārstāvji. Par šīs komisijas pagaidu vadītāju vienbalsīgi ievēl R. Norīti.

Sēde apstiprina R. Kronbergu par Kanadas latviešu pārstāvi Apspiesto Eirojas tautu asamblejā.

Paplašināto valdes sēdi vadīja priekšsēdis A. Svenne, piedaloties valdes locekļiem V. Upeslācim, māc. A. Lūsim, A. Sprūdžam, J. Bāram, T. Kronbergam, K. Prieditim un H. Ozolam. Bez tam sēdē piedalījās no revīzijas kamisijas Ž. Bukovskis un B. Senkēviča, padomes locekļi I. Andrejsons un J. Kalns, bet no LNAK palīdzības nozares V. Pētersons un R. Norītis.

No.

IMPRESIJAS PAR BALETU MEKSIKĀ

A. Kalniņa ceļojuma piezīmes

Mexico City — Nonākot Meksikas pilsētā, katram tūristam, kam ir interese par mākslu, būtu jāredz viena no šīs pilsētas visgrandiozākajām celtnēm — Meksikas operas nams jeb, kā to šeit sauc, Palacio de Bellas Artes. Jau pirmajā nedēļā, uzturoties Meksikas pilsētā, tiku iepazīstināts ar minētās operas mūzikas un baleta mākslas laipno direktoru Jesus Deron.

Biju mazliet pārsteigts, redzot lielo mākslas aktivitāti šajā pilsētā gandrīz viskarstākajā vasaras mēnesī. Tomēr šis fakts norāda tikai to, ka meksikāņi (saprotams, ieskaitot tūristus) ir lieli mākslas cienītāji. Jāšaubās, vai viskarstākajā vasaras laikā Toronto kāds gribētu iet uz baleta izrādēm, koncertiem un gleznu izstādēm. Šeit jūs varat vienā dienā apskatīt vairākas gleznu izstādes, noklausīties pāris augstvērtīgus koncertus un atlicināt vēl laiku arī baletam.

Pirmajā nedēļā, nonākot Palacio de Bellas Artes grandiozajā celtnē jeb operas namā, bija izdevība vērot 2 stundu garu baleta mēģinājumu ar šīs pilsētas simfonisko orķestri. Baleta trupas choreografs ar lielu dedzību un aizrautību pūlējās panākt saliedētību un precizitāti Čaikovska Gulbju ezera pirmajiem 2 cēlieniem. Pārsteidza apstāklis, ka dejotāji bija tālu priekšā orķestrim. Daudz laika diriģents pavadīja, mēģinādams orķestrantiem ieskaidrot, kā jāspēlē. Saprotams, tas bija īsti pa prātam dejotājiem, kuri savukārt jo veikli izmantoja šo laiku amizēšanās priekam. Gadījās arī pa jautrākai puantei: choreografam bija „jācīnās" ne tikai ar dejotājiem un orķestri, bet bieži vien arī ar kādas primabalerīnas franču pūdeli, kurš laiku pa laikam mēdza parādīties uz skatuves tieši vissvarīgākajos momentos.

Trīs dienas vēlāk ceļš noveda mani atkal atpakaļ operas namā, — šoreiz, lai gūtu iespaidu par baleta pilnu uzvedumu — Delība Kopēliju. Izrāde bija ieradusies tikai augstākā šķira, jo mazais cilvēks šeit nevar atļauties izdot 30—50 peso par vienu vakaru.

Mūzikāli Kopēlijas izrāde bija vājāka, kā to sākumā varēja cerēt, jo orķestra sniegums bija zemāks par to, ko sniedz Toronto konservātorijas orķestrsis. No baletiskā viedokļa izrāde bija itin pieņemama. Vislabākais bija 2. cēliens, kā dejas, tā arī dekorātīvajā ziņā. Pirmā un trešā cēlienā dekorācijas bija samērā bālas. Arī kordebalets vēl ir uz zemas pakāpes, jo pagaidām tas nevar lepoties nedz ar soļu perfekciju, nedz arī ar simetriju, kas tik nepieciešama grupu dejās. Solistu sniegums bija labs, ja ne izcils. Martas Lango 2. cēliena solo deja ar 3. cēliena Pas de deux Lauras Urdapilletas un Jorge Cano izpildījumā bija šī vakara labākie veikumi.

AUSTRĀLIETE DZIED RĪGAS OPERĀ

„Austrālijas Latvietis" ievietojis sarunu ar Austrālijas ievērojamo dziedātāju Hemondi (Joan Hammond), kas š. g. februārī 3 dienas uzturējās Rīgā un dziedāja Rīgas operā Aidas lomu. Diriģents bijis kāds krievs. Viņa esot bijusi pirmā, kas Rīgas operā dziedājusi angliski.

Rīga viņai likusies rietumnieciskāka nekā Maskava un Ļeningrada. Ļaužu nabadzība gan Latvijā bijusi acīmredzama. Salīdzinājumā ar Krievijas pilsētām Rīgā dūrusies acīs cilvēku nospiestība. Ka Latvija ir okupēta zeme, to redz katrs iebraucējs. Visur daudz krievu, uzraksti 2 valodās.

Made in Germany

Pēc ziņām no Kairo, Chruščevs nesen uzdāvinājis Ēģiptes diktātora Nasera dēliem skaistu spēļu lietu — elektrisko vilcienu, pie kura lokomotīves spīguļojušas Padomijas emblēmas. Pēc dažu nedēļu lietošanas zēni spēļu vilcienam dažās vietās atlupinājuši sarkano laku, un, raugi — te nu atkal reiz atklājies, ka Chruščevs pat šajā lietā nav varējis iztikt, nelepojies ar svešām spalvām: zem atlupušās Padomijas kvalitātes krāsas bijis lasāms uzraksts „Made in Germany".

Diplomātu pasaciņas

Pašreizējais Francijas ārlietu ministrs Pino (Pineau) ir pazīstams arī kā veiksmīgs pasaku grāmatu autors. Kad ziņkārīgi žurnālisti nesen viņam vaicājuši, vai pasaku rakstīšana politiķim un ārlietu ministram nav mazliet neparasta nodarbošanās, viņš nopūties un, brīdi padomājis, smaidot atbildējis: „Nekādā ziņā! Ja jūs, mani kungi, zinātu un būtu lasījuši visā pilnībā tās pasaciņas, kuras esmu saņēmis kā diplomātiskās notas, tad jūs saprastu, ka bez pasaku rakstīšanas talanta nav neviens diplomāts."

APVĒRSUMS KAŖA TECHNIKĀ

Starp daudzajiem vācu Otrā pasaules kara „jaunajiem" ieročiem, kuri nepaspēja nonākt frontē, ir bijusi arī tanku atvaires rakete — „Sarkangalvīte", kuras ražošanas plānus, būdami tālredzīgāki par citiem, pievākuši francūži. Pēckara gados viņi šo teicamo ieroci uzlabojuši un tagad tas ar nosaukumu „SS - 10" atgriezies Vācijā, kur nodots jaunajam Bundesvēram. Pēc dažiem izmēģinājumiem vācieši savu veco „brīnumieroci" tagad papildinājuši vēl ar dažiem svarīgiem uzlabojumiem, un tā spējas nesen demonstrējuši NATO augstākajai vadībai un preses pārstāvjiem. Demonstrējumi notikuši pie Baltijas jūras, arī daudziem latviešu karavīriem tik labi pazīstamajā Putlosā. No 35 raķešu šāvieniem uz 1600 metru attālumā braucošiem, pareizāk sakot, vilktiem tankiem, bijuši 29 trāpījumi. Raķete, kuru izšauj no apmēram 60 centimetru augstas un platas kastes, sver 15 kilogramu. Tās sprādziena spēks, kā to pierādījuši demonstrējumi, spēj pilnīgi saārdīt jebkuras līdz šim pazīstamās tanku bruņu plates.

„SS - 10" iespējams izšaut ne vien no braucošām auto mašīnām, bet arī no helikopteriem un ātrlaivām, kādēļ nav brīnums, ja tā parādītos arī flotes apbruņojumā. Kājnieki šo ieroci spēj vērst pret uzbrūkošām tanku masām, pašiem atrodoties pilnīgā aizsegā, jo ar to iespējams „tēmēt" un precīzi šaut arī no 90 gradu leņķa. Raķetes vadīšana pagaidām daļēji notiek ar stiepli, kura, lidojot ar apmēram 350 kilometru ātrumu stundā, tinoties no īpašas spoles. Kaut cik apmācītu karavīru rokās jaunais tanku ierocis jau 1500 metru attālumā garantējot iznīcību 70 proc. uzbrūkošo tanku. Ir pazīmes, ka vācieši „SS - 10" vēl uzlabos, samazinot raķetes svaru un vadīšanas neērtības, bet jau tagad tanku atvaires kaŗa lietpratēji šo ieroci atzīst par gluži sensācionālu,jo tas nozīmējot pilnīgu apvērsumu kaŗa technikā.

JĀNIS CĪRULIS MAIZES DARBĀ

Dzīves eksistences nodrošināšanai diriģents Jānis Cīrulis skaņo klavieres Toronto, Hamiltonā, Nigarā, Sv. Katarīnēs, Kičinerā, Bramptonā, kā arī latviešu pagastā, kur vien tiek aicināts. Uzņēmumā: J. Cīrulis redzams, skaņojot kāda tautieša klavieres Hamiltonā. J. Gallīša foto.

No mums šķīrušies

DR. MED. VET. JĀNIS ZAPRAUSKIS AIZSAULĒ

Tik pēkšņi un negaidīti aizsaules ceļu gājējiem pievienojies Dr. med. vet. Jānis Zaprauskis. Viens no latviešu ievērojamākajiem veterinārmedicīnas speciālistiem pašos brieduma gados miris ar sirdstrieku 29. jūlijā Kalifornijā, ASV.

Nelaiķis dzimis 1903. g. 15. oktobrī Rīgas apr. Bebru pagastā kā lauksaimnieka dēls. 1930. g. ļoti sekmīgi beidzis LU veterinārmedicīnas fakultāti, iegūstot veterinārārsta gradu. 1927. g. iestājies korporācijā Latvia un līdz pēdējai dienai ir bijis uzticīgs tās garam.

Jānis Zaprauskis bija cilvēks, kas no pašas jaunības saviem pienākumiem piegāja ļoti nopietni un nekad ar sasniegto neapmierinājās, bet arvien meklēja tālākā atrisinājumu.

Jau studiju laikā viņu saista pie universitātes kā subasistentu iekšējo slimību klīnikā, ko vadīja prof. K. Kangro. Obligātā kaŗadienestā paaugstināts par veterinārārstu - leitnantu.

Pēc kaŗa dienesta strādāja par Zaļinieku rajona vet. ārstu. Ar dienesta paaugstinājumu 1936. g. pāriet uz Talsiem, kur veic rajona un pilsētas sanitārārsta pienākumus. Bez tam viņa pārziņā atrodas Valsts Oktes zirgu audzētava un valsts saimniecības Stendē, Lubezerē un Laidzē. 1940. g. ar paaugstinājumu J. Zaprauski pārceļ Rīgas rajonā un vēlāk par Rīgas apr. vet. ārstu. Piedalījies vairākos starptautiskos veterinārārstu kongresos, un Zemkopības ministrija viņu komandēja studiju nolūkos 2 reizes uz Vāciju un reizi uz Austriju.

1942. g. Hannoveras veterinārmedicīnas augstskolā prof. R. Goetzes vadība papildinājies visjaunākās metodēs.

Pirmo zinātnisko darbu strādājis LU med. vet. fakultātē pie prof. M. Rolles par temu „Sterilitaet der Kuehe in Lettland". Otru zinātnisko darbu Vācijā pie prof. R. Goatzes par temu „Sexocretin bei Ausphrodisia des Rindes". Par šo darbu 1946. g. ieguvis Dr. med. vet. gradu.

Emigrācija Jāni Zaprauski noved ASV, Kalifornijā, kur pēdējos gados Z. guva sevišķus panākumus ASV mērogā, vadīdams veterinārmedicīnisko pārraudzību un lietodams vismodernākās metodes visā pasaulē pazīstamajā rikšotāju zirgu audzētavā Elsvorth. Sakarā ar viņa panākumiem nelaiķis pagājušajā gadā dabūja komandējumu uz Rietumvāciju un Zviedriju, un šinī gadā bija paredzēts tāds pats zinātnisks komandējums uz Angliju un Īriju. Ja darbi un panākumi runā par mūžībā aizgājušo viņa tiešajā speciālitātē, tad nevar atstāt nepieminētu viņa interesi un darbošanos mākslas laukā, sevišķi mūzikā un glezniecībā.

Sabiedrībā Jānis Zaprauskis arvien bija omulīgs un sarunas raditājs. Kas viņu pazina tuvāk, tie zināja, ka šim cilvēkam bija nesalaužamas darba spējas un neatlaidība.

Trimdas ceļus staigājot, nelaiķim rūpēja visas mūsu tautas liktenis, kā arī likteņa piemeklētie draugi. Ar siltu sirdi un devīgu roku viņš sniedza palīdzību, un nepiekusa to darīt.

Mūžības vārti šķir mūsu mīļo aizgājēju no mums, bet viņš atstājis neizniкstošo — ražena mūža darbus zinātnes laukā, centīga un skaidras sirds latvju dēla paraugu.

Pēc aizgājēja dziļi skumst dzīvesbiedre Irma, draugi tuvumā un tālumā un visi, kam ir bijusi izdevība būt kopā ar viņu.

Sit tibi terra levis!

V. Uiska

MIRIS ŠACHISTS ALBERTS MELBĀRDIS

6. augusta agrā rīta stundā Ročestrā (N. Y.) ar sirdskaiti miris advokāts un izcils šachists Alberts Melnbārdis. Nelaiķis dzimis 1888. gada 28. jūnijā Aiviekstes pagastā. Jurista izglītību ieguvis TU, uzrādīdams izcilas tiesībnieka dotības. Latvijas atbrīvošanas cīņu posmā bijis Rīgas dzelzceļa mezgla komandanta palīgs, pēc tam ilgus gadus darbojies par juriskonsultu Dzelzceļu virsvaldē un Šoseju un zemesceļu departamentā. Jau jaunībā viņš pievēršas „smadzeņu sportam" — šacham, kam nodevies ar lielu entuziasmu un sirdsdedzi. Piedalījies 1. simulantspēlē un kā vienīgais no 7 spēlētājiem uzvarējis. Turpmākajās simulantspēlēs, kad Rīgā viesojās lielmeistari Riti, Kostics, Spilmans, Nimcevičs, Laskers un Alechins — Melnbārdis visus šos čempionus pieveica, tāpat arī pašus meistarus — Apšenieku, Matisonu un Petrovu. 1922. gadā Rīgas šacha kluba turnīrā M. izcīnīja pirmo vietu. Pa panākumu kāpnēm aizvien augstāk paceldamies, laikā no 1933. līdz 1938. gadam M. nonāk Latvijas Šacha savienības priekšgalā. Viņa vadībā šai laikā Latvijas šachs progresē milzu soļiem — aug un veidojas arī jauno šachistu paaudze, no kuŗa vidus daudzi M. skolnieki, Latvijas vārdu daudzina pāris zemes robežām.

Kaŗa laikā trimdā nonāk arī M., kur ir sekmīgs spēlētājs šachistu sacensībās Vācijā, atkal panākot Latvijas vārda un latviešu šachistu daudzināšanu.

Nonācis ASV, Melnbārdis arī te turpina savas šachista gaitas. Gan korespondencspēlēs, gan personīgās sacensībās ar daudziem Latvijas labākajiem un trimdas posmā izaugušajiem šachistiem M. tālāk risina iemīļoto sportu, kuŗam tas ziedojis sava mūža lielāko daļu.

Pag. gada nogalē M. piemeklēja smaga sirdskaite ,no kuras gan uz laiku atlaba, cerēdams turpināt dienišķo darbu un savas šachista gaitas, taču Lielais Tēmējs bija domājis citādi — meistaru un krietno Latvijas dēlu aizsauca pie sevis, atstādams dziļi satriektos piederīgos — dzīvesbiedri, bērnus, mazbērnus un lielu draugu pulku pasaules malu malās.

8. augusta pēcpusdienā aizgājēju guldīja vietējos Mt. Hopt kapos, izvadīja latviešu draudzes mācītājs T. Zīraks. Ziedu kaudzes, sirsnīgie atvadu vārdi un daudzas saraudātas acis liecināja, ka Alberts Melnbārdis aiz sevis atstājis dziļas pēdas. Viņa devums tēvzemei ir liels.

Vieglas smiltis svešajā zemē!

A. S.

DAUGAVAS VANAGU CENTRĀLĀ VALDE UN TĀS DARBĪBA

Jaunā priekšnieka vēlēšanas jāveic līdz 1. oktobrim

Daugavas Vanagu organizācijas,kuŗai pašreiz ir 164 nodaļas un kopās ar 8.253 biedriem, augstākais izpildu organs ir DV centrālā valde. Kamēr organizācijas darbība norisinājās tikai Vācijas mērogā, CV funkcijas pildīja DV Rietumvācijas valde. Nodaļām dibinoties arī izceļošanas zemēs, radās nepieciešamība pēc cita izkārtojuma. Tagad CV izveidota un darbojas saskaņā ar Noteikumiem DV organizācijas darbībai, kas izsludināti DV mēnešraksta 3. (35.) numurā. Minētie noteikumi nosaka, ka CV sastāv no CV priekšsēža resp. DV priekšnieka, pr-ka vietnieka, kasieŗa un locekļiem. DV priekšnieku ievēl tiešās, aizklātās vēlēšanās ar vienkāršu balsu vairākumu — visi organizācijas biedri, bet locekļus atsevišķo zemju delegātu pilnsapulces. Visi tiek ievēlēti uz 3 gadiem. Šogad 1. oktobrī notek pašreizējā DV priekšnieka pilnvaru laiks. Šajā sakarā visas organizācijas mērogā patlaban tiek izdarītas vēlēšanas, kuras noorganizē DV zemju valdes, resp. nodaļu un kopu vēlēšanu komisijas. Kā zināms, uzstādīti 3 kandidāti: 1) Vilis Hazners — DV ASV valdes loc., 2) Vilis Janums — DV CV un Rietumvācijas valdes pr-dis un 3) Rūdolfs Kociņš — DV Rietumvācijas valdes loc. Vēlēšanas Anglijā DVF valde ir izsludinājusi laikā no š. g. 10. augusta līdz 10. septembrim. Tā zeme, no kuras ievēlēts DV priekšnieks, automatiski dod arī CV sekretāru un kasieri, kas visi 3 kopā veido DV CV prezidiju. Pašreizējais organizācijas vadītājs V. Janums nāk no Rietumvācijas DV saimes, pēdējā dod arī CV sekretāru (A. Bērziņš) un kasieri (A. Mežals). CV un prezidija oficiālais sēdeklis ir Minstera, Vācijā. DV priekšnieka vietnieku ievēl tās zemes DV saime, kurai lielākais biedru skaits. Tā arvien vēl ir Anglija, un šis amats uzticēts DVF valdes priekšsēdim A. Alksnītim. Centrālās valdes pārējos locekļus, pa vienam, ievēl visas zemes ar biedru skaitu virs 200, bet zemes ar biedru skaitu lielāku par 2.000, dod vēl vienu CV locekli. Piemēram, — DV Fonds, bez priekšnieka vietnieka, ievēl vēl vienu locekli, pašreiz tas ir DVF valdes pr-ža vietn. A. Mauriņš, kas CV pilda biedrziņa pienākumus. CV darbībā katram tās loceklim parasti uzdod noteiktu pienākumu, resp. nozares vadīšanu. Pie pašreizējā stāvokļa, CV darbojas vēl 2 pieaicināti org. darbinieki, no kuriem viens vada informācijas nozari, bet DVF Vanadžu daļas vadītāja M. Ķeņģe ir CV referente Vanadžu lietās.

DV CV uzdevumos ietelp organizācijas darba vadīšana un saskaņošana. CV kopsēdes parasti notiek reizi gadā, pēc iespējas, katru reizi citā vietā. Tekošo CV darbu kārto tās prezidijs. Zināmu darbu veic atsevišķas CV nozares, kuŗu darbība sakarā ar to vadītāju dzīves vietām rit dažādās zemēs. Šāda izkliedētība kavē regulāra kontakta uzturēšanu — valdei visā tās kopumā, bet savukārt paveŗ iespēju atsevišķām CV amatpersonām tiešāki vērot savu zemju DV saimju darbību. — Šī raksta turpmākajā daļā apcerētas divi lietas, kuras arī ietelp CV kompetencē.

Daugavas Vanagu mēnešraksts

DV organizācijas kopības veidošanai un stiprināšanai, CV izdod DV mēnešrakstu, kas biedrus sāka apciemot jau ar 1951. gadu. Sākumā mēnešraksts (toreiz biļetens) iznāca rotēts, bet sākot ar 1952. gada pavasari — iespiedu technikā un formātā, kādu to pazīstam tagad, tikai pakāpeniski vairojies žurnāla lpp. skaits, veidojies arī saturs. Mēnešraksta metiens audzis un pašreiz tas iznāk 1.500 eks. Saskaņā ar DV zemju delegātu pilnsapulču vairākuma pozitīvo viedokli par DV mēnešraksta izplatīšanu visiem organizācijas biedriem, CV š. g. maija kopsēdē nolēmusi organizācijas oficiozu, sākot ar nākamā gada janvāri, — izdot un izplatīt visiem organizācijas biedriem. Žurnāls turpinās iznākt pa 2 mēnešiem reizi, resp. 6 reizes gadā. Tā cena org. biedriem būs uz pusi zemāka kā pašreiz. Piemēram, Anglijā eks. maksās 1 šiliņu. Nebiedriem cena paliks līdzšinējā. Lai mēnešraksta materiālā baze būtu stabila, CV uzaicinājusi atsevišķās zemēs žurnāla abonēšanas maksu ieskaitīt biedru naudas maksā. Katram apzinīgam org. biedram būs saprotams, ka mēnešraksta izplatīšanai visiem biedriem ir neatsveŗami liela nozīme. Mēnešraksta galvenais redaktors ir Pauls Strante.

Latviešu leģiona vēsture

DV CV uzdevumā atv. kapt. O. Caunītis strādā pie Latviešu leģiona vēstures materiālu kopošanas.Šis darbs ilgst jau vairāk gadu. No bijušajiem vienību komandieŗiem un cīņu dalībniekiem saņemti dokumenti, notikumu apraksti,fotografijas. Kaut ne visi aicinātie atsaukušies un materiālus iesūtījuši, tomēr to klāsts izveidojies ļoti plašs. Katras vienības materiāli sakopoti atsevišķā lietā. Vēsturi plānots izdot 4 grāmatās. Ir sagatavots pirmās grāmatas manuskripta uzmetums, kuŗu CV nolēmusi nodot rediģēšanai atsevišķam pieaicinātam redaktoram. Pirmajā grāmatā ietilptu: a) Latviešu leģiona pirmsākumi (latviešu partizānu darbība vācu kaŗaspēkam ienākot Latvijā, pašaizsardzības un pirmo policijas bataljonu formēšana), b) latviešu bataljonu un leģiona vienību cīņas pie Ļeningradas, c) 2. latviešu brigades cīņas Volchovā un d) 2. latviešu brigades atiešana no Volchovas un Ostrovas pozicijām. Parallēli tiek veikta pārējo vēstures posmu materiālu apstrādāšana. Leģiona vēstures komisijā darbojas ģen. R. Bangerskis un V. Skaistlauks, plkv. A. Silgailis un V. Janums, pltn. R. Kociņš un kapt. O. Caunītis. Š. g. rudenī paredzēta vēstures redakcijas kollēģijas kopsēde. CV cenšas darīt iespējamo, lai Latviešu leģiona vēstures pirmā grāmata varētu iznākt jo drīzāk.

Latviešu leģiona archīvā ir ziņas par apm. 18.000 kritušajiem, mirušajiem un bez vēsts pazudušajiem latviešu kaŗavīriem. CV paredzējusi šo personu vārdus publicēt atsevišķā brošūrā, kas tiks izdota ierobežotā eksemplāru skaitā. Šajā sakarā **DV CV uzaicina** ikvienu tautieti, kam būtu zināmi kādi Otrā pasaules kaŗā kritušie, mirušie vai arī bez vēsts pazudušie latviešu kaŗavīri — pārbaudīt, vai tie ir ievesti Latviešu leģiona archīva kartotēkā. Šajā lietā lūgums rakstīt: O. Caunītim (21a) Muenster/Westf., Grevenerstr., 69 - 3, Germany.

DV CV inf. nozare

ROČESTRA (N. Y.)

● Bioloģijas studente Angēlika Kovaļke un stud. inž. ķīm. Ādolfs Muenkers salaulāti Old. St. Mary baznīcā. Kāzu viesībās, kas notika Social Erie kluba telpās, piedalījās ap 60 viesu. Bija daudz vēlējumu un dāvanu. Kāzu ceļojumam jaunie kapgaitnieki izraudzījuši gleznaino Ņujorkas valsts ziemeļu nostūri.

● Pēc divu nedēļu uzturēšanās Vācijā atgriezies Aleksandrs Štrauss.

● Šovasar vairākas latviešu ģimenes devušās atpūtā uz Kanadu — Saulaini un Muskoku. Pirmajā vietā ir Sv. Jāņa draudzes lauku īpašums Saulaine, kas saistījusi visvairāk nometnotāju no Ročestras. As.

CEĻA VĀRDI

Labākais pie slavas ir cenšanās to iegūt.
C. F. Ramūzs

☆

Tikai tas, kas ir saskaņā ar pasauli, var būt saskaņā ar sevi. Frīdrichs Šlēgels

☆

Laime un nelaime ir tikai viela, un cilvēka uzdevums ir, to veidojot, kļūt par mākslinieku. Al. fon Villers

☆

Īsta draudzība parādās tad, ja mēs īstā laikā protam atteikties. Goete

Neviens tevi nevar kavēt dzīvot saskaņā ar tavas dabas likumu. Marks Aurēlijs

LATVIEŠU JAUNĀ AUDZE KLĪVLENDĀ

II

Korporāciju kopa

Ar atzinību, pieminama arī korporāciju kopas rosīgā darbība, kurai piekrīt ievērojama loma studējošās jaunatnes garīgās sejas veidošanā. Blakus vecajiem tur draudzīgā saimē pulcējas jaunie, piesavinoties tradicijas, kuras ļoti lielā mērā sekmē jauniešu cieņu kopā turēšanos un nacionālā, latviskā gara un stājas iesūkšanu.

Abas šīs organizācijas var interesēt vēl dažu jaunieti, kas šovasar ar ļoti labām sekmēm beiguši vidusskolas un aktīvi darbojušies tautisko deju grupās, korī, gaidu, skautu vienībās, sportā u. t. t. Bez jau agrāk pieminētām gaidām un lielgaidām, tie būtu: **Arija Lajmiņa, Dace Danfelde, Gunta Gēliņa, Aleksandra Turkopūle, Andrejs Pētersons, Jānis Dzilna, Dauvaldis Ūdris, Edvīns Auzenbergs, Edvīns Selga, Jēkabs Abeltiņš un Linards Bērziņš.** Cik dīvaina sagadīšanās: gandrīz visi šeit minētie jaunekļi veido Klīvlendu reprezentējošo

Edvīns Auzenbergs

„Stara" basketbola izlases vienību. — Īpaši no šo jauniešu vidus izceļ 6,3 pēdas garais sportists **Edvīns Auzenbergs**, kurš nupat kā pats pirmais kandidāts nominēts šīgada [illegible] latviešu basketbolista vēlēšanām visā ASV apmērā. Auzenbergs saņēmis vairāku koledžu sporta stipendiju piedāvājumus, bet izvēlējies kādu citu stipendiju — par izcilām sekmēm mācībās — Ņujorkas Kolumbijas universitātes, kur viņš studēs fiziku vai inženierzinātnes. Bez visa tā Auzenbergs allaž redzams latviešu biedrības korī, uz teātra skatuves, vieglatlētikas sacīkstēs un citur — visur ar labiem sniegumiem un simpātisku stāju.

Klīvlendas latv. studentu kopa

Dibināta 1953. gadā. Pašlaik tajā darbojas 45 aktīvi biedri. Sanāksmes notiek reizi mēnesī privātos dzīvokļos, iesākot ar mazu programmu, oficiālo daļu un nobeidzot ar dziesmām un dejām. Vasaras sanāksmes notiek zaļumos — pie Erie ezera.

Kopas vadītāji bijuši: **Aristīds Cers, Maija Dūce, Zigurds Reineks un Torilds Barbiņš.**

Daži kopas locekļi saņēmuši vietējās Korporāciju kopas un privātu personu stipendijas.

Klīvlendas sabiedrība ar simpātijām seko šās kopas jauniešu grupas gaitām. Viņi arvien atrod laiku un iespēju sekmēt visu vērtīgo Klīvlendas latviešu sabiedrisko pasākumu labu izdošanos.

Īpaši atmiņā iespiedušies šīs kopas līdzdalība Latv. universitātes dibināšanas atceres aktos, bērnu svētku vadībā un citur. Paredzams, ka tieši šoruden šīs studējošo biedrības rindas ievērojami papildināsies ar jauniem locekļiem, kuri pieminēti sakarā ar vidējo mācības iestāžu absolvēšanu.

Latviešu biedrības koris

Liela loma jaunatnes dzīvē ir arī šim korim diriģenta Jēkaba Ūdra vadībā. Korī ir ļoti liels jaunatnes procents, varbūt augstākais, kāds vispār trimdas koros novērots. Korī dzied arī abi vecākie diriģenta dēli un dzīvesbiedre. Vidējais dēls „Druvis" ir viens no „Stara" izlases basketbolistiem, studē Klīvlendas „Western Reserve University" ķīmiju. Diriģenta laulātā draudzene ir augsti stāvējamas enerģijas un veiksmes bagāta skolotāja - pārzine.

KLĪVLENDAS EV. - LUT. DRAUDZES SVĒTDIENAS SKOLA

Šī viņa vadītā un iedvesmotā skola ar saviem 100 bērniem veido dabisko latviskās stājas un zināšanu pamatus visām tālākajām jauniešu organizācijām, kuras seko pēc šīs skolas beigšanas.

MIERA DRAUDZES SVĒTDIENAS SKOLA

Šo skoliņu vada draudzes mācītāja Sautiņa dzīvesbiedre. Arī šīs skoliņas absolventi pulcējas tālākajās jauniešu organizācijās.

ARĪ KLĪVLENDAS LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBA

savā ziņā veicina jaunatnes iejušanos latviskās mūzikas pasaulē, atļaujot jaunatnei koncertus apmeklēt bez ieejas maksas. Lielgaidu saime ir uzņēmusies un jau 2 gadus ar atzīstamu veikumi un taktu kārtojusi dažādos šīs apvienības techniskos darbus koncertu dienās.

Vēl īpaši jāatzīmē **Daugavas Vanagu apvienības un ev. - lut. draudzes** palīdzība jaunatnei telpu ziņā, tāpat fakts, ka gaidas saņēma skaistu karogu no [illegible] b-bas, bet skauti — no DV apvienības.

Jaunatnes organizācijas un skolas saņem arī regulāras naudas pabalstus no vairākām biedrībām un draudzēm, arī privātām personām. Atsevišķi pieminama Lindes ģimene, kuras galva ir skautu vadītājs: palīdz abām — skautu un gaidu vienībām. Šīs ģimenes trešā locekle — 12 g. vecā Astras 4 pēdas garās, dzeltenās matu pīnes nupat parādījās gaidu pulciņā pēc 3 gadu nokalpošanas guntiņu saimē. Astra spēj nodziedāt vairāk par 100 latv. tautas dziesmu ar visiem garajiem tekstiem! Ja abi „vecie" Lindes nekādi nevar izšķirties, kur vairāk „sirds saistīta — pie skautiem vai gaidām, tad Astrai šis jautājums skaidrs: viņa gaidu lietai piekērusies ar visu savu ļoti apdāvinātā un gudrā bērna sirdsdegsmi.

Vēl kā pēdīgs unikums minama šovasar skolu beigusī un iesvētītā lielgaida **Maija Miške**, kura jau veselu gadu palīdzējusi brāļiem skautiem, strādādama kā mazskautu vadītāja.

Klīvlendas ev.-lut. draudzes jaunatnes pulciņu

Tajā apvienoti tuvu pie 100 jauniešu. Šī jauniešu grupa sava darba sasniegumus, gan mazāk kā gaidas vai skauti, rādījusi plašākai sabiedrībai, koncentrējot savu darbošanos slēgtos sarīkojumos, izbraukumos un nodarbībās. Vienīgi tautas deju grupa daudzkārt tautiešus iepriecinājusi ar augstvērtīgiem priekšnesumiem. Pulciņam līdzšinējā darbā nekad īsti nav nepieciešamo darbinieku — vadītāju. [illegible] gadā vien — vismaz trīs. Līdzšinējie vadītāji bija pulciņā lielā gadu gājumu (25—30) pārstāvji, bet šovasar par pulciņa priekšnieci ir ievēlēta 18 g. vecā lielgaida **Lilita Riekstiņa** — jaunākā no sešām māsām — ļoti aktīvām un simpātiskām Klīvlendas sabiedrības darba sekmētājām. Atliek cerēt, ka šīs enerģiskās jaunietes kopas tālākais darbs sekmēsies vēl labāk kā līdz šim, jo pašlaik nāk klāt tie jaunieši, kam organizāciju darbā jau krietna prakse un pieredze. Ir pazīmes, ka jaunā priekšniece savā darbā pieņems arī dažu labi domātu vecās paaudzes padomu — pretēji novērotam, kad kāds vienīgi pats sevi atzīst par absoltu autoritāti itin visos jautājumos, kam vien kāds sakars ar minēto darbu.

Vienība katru gadu rīko vienu plašāku, publisku sarīkojumu. Pašlaik tiek iestudēta Blaumaņa luga „Pamāte", kura izrādīs rudenī. Šobrīd vienībā darbojas ap 40 mazskautu, skautu, dižskautu un vadītāju.

Pagājušajā vasarā Grand Rapidos kopnieku kursus beidza 6 skauti, bet šovasar 2 kopnieki „nometnes mākas" kursus.

Apmēram 1/3 no visiem skautiem ir ieguvuši modrības skauta pakāpi, daži arī brīvības skauta nosaukumu.

Līdzīgi māsām gaidām, arī skautu vienības vadītāji blakus tiešajam skautisma darbam ir daudz nodarbojušies zēnos ieaudzināt latvisko stāju un visus labos tikumus. Nav šaubu — šīs darbs vainagojies panākumiem. Pēdējos gados gandrīz vai visi svētdienas skoliņu beigušie skautu un gaidu vienības atradusi gan kopīgu draudzību, gan visu citu pozitīvo, kas sagādā dziļu prieku vecākiem, gandarījumu vadītājiem un lepnumu visai latviešu saimei.

Šiem jauniešiem vairs nevajaga „izkrist no gultas un briesmīgi sasisties", lai atrastu mūsu visilielākā „dumpinieka, skaļā nedusētāja un sārtā dzinēja" — Andreja Eglīša sludinātās latviskā gara, cīņas, darba un augšanas ceļa zīmes.

Klīvlendas latv. skautu vienību,

kuras sākumi meklējami gandrīz pēc gaidu vienības nodibināšanas — 1955. gadā. Toreiz sāka ap 30 zēnu un 4 vadītāji, no kuriem tikai priekšnieks **Artūrs Mantenieks** un vadītājs **Jānis Linde** ir palikuši iesāktajam darbam arī līdz pat šai dienai. 1956. gadā vēl pievienojās no tiem vēlāk ierakušais skautu vadītājs **Voldemārs Zvirgzdiņš**, bet šovasar — vadīt. vietnieks **Arvīds Rolle**. Arī priekšnieka dēls **Māris Mantenieks** tagad uzdienējis līdz vadītāja palīgam. Viņš un Rolle savas skautu gaitas sākuši jau Vācijā, tā arī abiem šiem brašajiem jaunekļiem ir jau 10 gadu prakse skautu lietās.

Vienības priekšnieks Artūrs Mantenieks ir vīrs ar vispamatīgāko praksi un stāžu: skautu organizācijā darbojas nepārtraukti kopš 1922. gada. Latvijā bijis Liepājas I novada priekšnieks (agrāk sauca — virsskautmāsters), beidzis Baltezera vadītāju kursus, piedalījies vadītāju konferencēs Šveicē un Zviedrijā, visās Latvijas džamborejās, apbalvots ar Baltās lilijas ordeni. Viņa dzīvesbiedre ir gaidu vienības vecāku komit. pr-de, abi 6 pēdas pārsniegušie dēli Māris un Ojārs ir arī izcili spēki „Stara" basketbola izlases vienībā, arī futbolā, bet Aina un Anda — „Ventas" vienības aktīvas gaidas.

Skautu vienības virskopnieks 16 g. v. Andrējs Vīstucis.

Arī vadītājs Jānis Linde darbojies jau Rīgā kā jūras skautu vadītājs, bet vadītājs Valdemārs Zvirgzdiņš ir viens no pašiem pirmajiem Latvijas skautiem, sācis savas gaitas I pulciņā.

J. Kalnietis

Latvijas Amerikā pārstāvis Klīvlendā

J. Ezergailis, 12102 Miles Ave, Cleveland 5, Ohio, USA, kārto abonementus, pieņem sludinājumus u. t. t.

VALAS BRĪŽOS

GAIŠĀM GALVĀM

SALIKT PAREIZOS VĀRDUS (37)

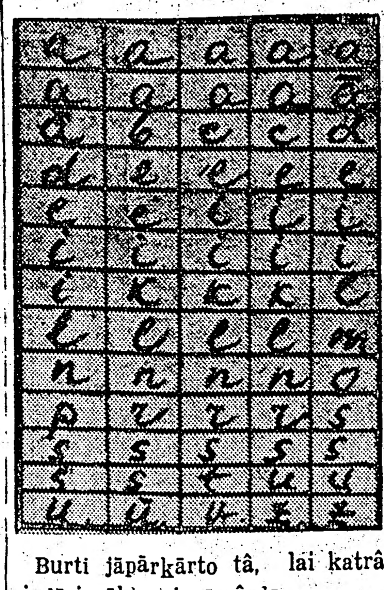

Burti jāpārkārto tā, lai katrā rindā iznāktu viens vārds:

1. rindā — trauka nosaukums
2. rindā — augļu koka nosaukums,
3. rindā — dzīvnieka nosaukums,
4. rindā — koka nosaukums,
5. rindā — dzīvnieku cilts apzīmējums,
6. rindā — stāda daļa,
7. rindā — vīrieša vārds,
8. rindā — zvēra nosaukums,
9. rindā — vīrieša vārds,
10. rindā — darba rīks,
11. rindā — darba rīks,
12. rindā — cilvēka vārds,
13. rindā — spīdeklis.

Pirmos burtus no augšas uz leju lasot, iznāk slavena valsts darbinieka vārds.

Piezīme: attiecīgo lielo burtu vietā likti mazie burti.

ATRISINĀJUMS (34)

Visi man labi ļaudis,
Kad es pati ļaba biju;
Visi man naidenieki,
Kad es naida cēlējiņa.

ATRISINĀJUMS (35)

Kur kājiņa nemetās
Celmainā līdumā?
Kur vaiņņas nedabūja,
Kad gribēja niecināt?

Atbildes bija šādas:

	1.	2.	3.	4.
A.	Skābarde.	Ozols.	Osis.	Goba.
B.	Skābarde.	Goba.	Ozols.	Osis
C.	Goba.	Skābarde.	Osis.	Ozols.
D.	Osis.	Ozols.	Skābarde.	Goba.

Kādām vajadzēja būt pareizām atbildēm?

ATRISINĀJUMS (36)

Pareizās atbildes: 1. — skābarde; 2. — goba; 3. — osis; 4. — ozols.

To mēs varam tā uzzināt:

Vispapriekš pieņemsim, ka A. ir tas kam visas 4 atbildes bija nepareizas. Tādā gadījumā B. atbildes 1. (skābarde) un C. atbildēs 3. (osis) arī nepareizas, bet D. atbildes 2. un 4. (ozols un goba) — nepareizas. D. atbildes 1. un 3. (osis un skābarde) tad nu būtu pareizas. Ja C. atbildes 3. un 4. (osis un ozols) **nepareizas, tad 1. un 2. atbildei vajag būt pareizām** (goba un skābarde). Ja nu C. otrā atbilde pareiza — skābarde, bet D. trešā atbilde — arī skābarde! — pareiza, — tas tomēr nevar būt! No tā izriet, ka mūsu pieņēmums pašā sākumā, ka A. būtu tas, kam visas atbildes nepareizas ,ir noraidāms kā neatbilstošs īstenībai.

Pārbaudi, kā būs tad, ja mēs pieņemtu, ka D. ir tas, kam visas atbildes nepareizas!

Turpinājums un atbildes sekos.

Mūsu laikraksta pārstāvis
ANGLIJĀ
G. Zariņš, 11 Alexandra Gdns, London, N. 10. Tel. TUD 0871, pieņem un sniedz informāciju, pieņem jaunus abonentus, kā arī abonomentu pagarinājumus.

Klīvlendas gaidu vienības „Venta" koris. o — vienības virskopniece Sīlva Lejniete, xx — pianiste Dagnija Miške, x — no kreisās diriģentes: Dzintra Bunga, Antra Priede un Solveiga Rūtenberga.

GIRTS SALNAIS

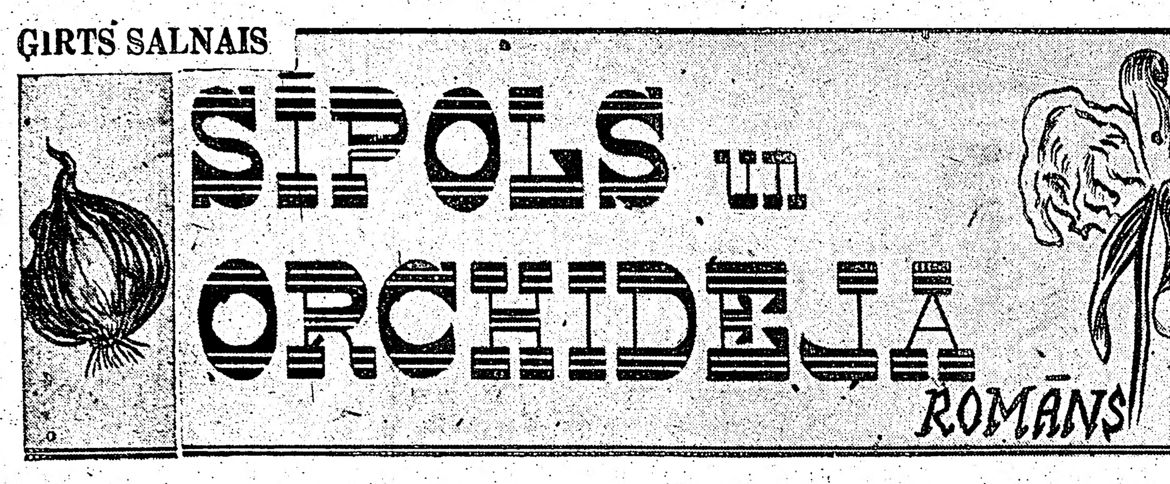

59. turpinājums

Namamāte, atgriezusies lievenī, pārsteidza viņu minstināmies uz vietas un sirdīgi pukojamies. Pati atguvusi aukstasinību un mieru, ledainā cēlumā viņa izskatījās pēc īstas un ļoti godājamas lēdijas, kas, pārvarēdama pretīgumu, pasniedz nicināmai personai glāzi ūdens ar tādu žestu, kā izslāpušam krustā sistam noziedzniekam etiķi. Sak', dzer vai nedzer, beigts esi tā vai tā.

„Nu, ko jūs brīnāties? Ir tas, ko teicu — jūs esat pagalam. Jums uzdzen nelabumu jau pat dāmu zeķes."

Viņš, pateicis paldies par ūdeni, ieņēma garu malku no glāzes un, atvilcis elpu, vārīgi pamāja uz krātiņa pusi:

„Kam viss tas jums vajadzīgs?" jautāja gluži satriekts.

„Kam?" viņa uzmeta lūpu un noskaitīja: „Psīchoanalize. Psīchoterapija, Parapsīcholoģija. Metapsīcholoģija, Psīchoseksuālisms. Psīchoneuroze. Hipochondria. Esat dzirdējuši kaut ko tādu?"

„Jā, protams. Kā ne." Dags paškobīja plecus un kaklu. „To jau tagad zina katrs bērns."

Sibilla likās pastiepjamies garāka.

„Ak jā, protams,. Agrāk to sauca par buršanu, pesteļošanu un zīlēšanu kafijas biezumos. Kā ta' to nezinās!" Viņa šķita par kaut ko ļoti sašutusi, un Dagam likās, ka viņa par kaut ko zobojās, vai par kaut ko pilnīgi nevietā uztraucās, bet viņš nekādi nevarēja atskārst, par ko? Laikrakstos nebija vai neviena garāka raksta, kurā nebūtu pieminēts kāds no nosauktiem vārdiem. Tie bija gluži ikdienišķi un it labi palika galvā. Taču viņam netika dots laiks gudrošanai. „Jums ir hipochondrija. Sapratāt? Jūs esat hipochondriķis," viņa noskatīja to neviltotā nicinājumā. „Jūs zināt, kas tas ir?"

Dags atkal paškobīja plecus un kaklu.

„Nujā," apjucis iemurmināiās. Tas tikpat labi varēja būt bezkaunīgs lamuvārds, kā kaut kas cits. Protams, laikrakstos bija lasīts un, skolā ejot, arī šad tad dzirdēts, bet kas īsteni? . . . Dags sāka īgt. Kaut kas to sāka aizvainot šajā neparastā pārbaudījumā, bet bija gluži vai jāsatrūkstas, kad sarkanmate, valdot niknumu, pieliecās viņam tuvāk un čukstēja caur zobiem:

„Tas ir tas pats, kas būtu izbāzta un uzskatāmi parādāma nelaime. Neprašu iejāts zirgs, ielaistiem niķiem. Jūs zināt?" viņa klusinātu balsi to izmēdīja. „Jūs it nekā nezināt. Bet jūs jau esat bīstamā stāvoklī. Un to es pateikšu Metuzālam — ar tādiem es nestrādāju. Kā es varu zināt, kurā brīdī jums sakāps galvā — hm — ūdens, un pēkšņi metīsities virsū."

Dags sašūpojās.

„Nē, no Dieva puses, nē!" viņš nelabi uzbudināts iesaucās. „Tikai ne Metam!"

„Jā, ko tad?" viņa pasmīnēja.

„Mēs taču paši to varam pārrunāt savā starpā. Varbūt, ka jūs ļoti maldāties."

„Es? Vismaz jūsu gadījumā ne par matu."

„Hm," viņš nogrozīja galvu un dziļi nopūtās, „var jau būt, ka jūs man varat palīdzēt, ja taisnība, ka esat žēlsirdīgā māsa."

„Un ne māsiņa no platās ielas, kā jums sākumā likās . . . "

„Nē, nē, nē . . . Ja esat Metuzāla dienestā . . ."

„Redzot jūs, tas arī vairs nav nekāds pierādījums," viņa atcirta. Viņš neklausījās vairs viņas pārmetumos un izsmieklā. Ja kāds tā uzdrošinās runāt pie pirmās sastapšanās, tad tāds zina, ko dara."

„Kaut jūs nojaustu, kā lūdzu Dievu pēc palīdzības," viņš sērīgi iesaucās. „Mēs varētu pamēģināt, ja ne vairāk. Tikai ne vārda par to Metuzālam. Viņš mūžam ņirdz par mani," Dags lūdzās. „Es maksāšu jums godīgi."

„To es gribētu redzēt, kā jūs varētu man nemaksāt," viņa nedraudzīgi pasmējās.

„Tātad — jūs esat ar mieru?"

„Uz ko?"

„Vispirms — un tas ir galvenais — nodzīt svaru."

„Hm," viņai paspruka īsi smiekli, „tas būtu tas vieglākais, bet . . . "

„Lūdzami. Es jums mēģināšu uzticēties."

„Mēģināsit?" viņa brīnījās.

„Nepārprotiet. Esmu izsviedis daudz naudas, meklēdams palīdzību."

„Un allaž bez sekmēm?" viņa kļuva nopietna, kaut ko nekādi nespēdama saprast.

Dags kaunā nolaida acis.

„Briesmīgi. Nevaru izturēt rīkojumus. Agrāk vai vēlāk ārstus un sevi apvedu ap stūri," viņš bērnišķi viebās un šņaukājās, kā uz raudāšanu, redzēdams, ka atkal otru sasmīdinājis. „Jūs to nevarat saprast. Man dzīvē bijusi atļauta tikai viena bauda — ēst. Viss pārējais — sapnis un murgi."

„Par ko jūs sapņojat?" viņa iezinkārojās.

Viņš paskatījās tajā nīgri caur pieri.

„Varat paši iedomāties, kas pieaugušam vīrietim vēl vajadzīgs bez ēšanas. Un man tā nav nekāda nekītrība. Darbs man ir, nauda ir . . . "

„Nu, un vai pasaulē sieviešu trūkst?" viņa smaidīdama pārtrauca. „Simtas jūs apprecēs, pašu neredzējušas, uzzinājušas, kas viss jums ir."

„Kā tad!" viņš pēkšņi apvainojās un kļuva naidīgs. „Un pēc pāris nedēļām man no visa tā paliks pāri tikai šķiršanās prāva ar netīrākiem apvainojumiem. To jūs gribētu?" viņš noskaities aizrāvās: „Vienu vakaru redzēju televīzijā: pāris manā augumā. Operdziedātāji. Bija dziļa mīlestība. Bet viņi mēģināja viens otram tikt klāt pie lūpām. Un — nekādi. Bet skatītāji? Tie rēca kā nelabie, redzēdami šo dzīvo traģēdiju. Un tur bija runa tikai par skūpstu. Bet — bet tas taču tikai nenozīmīgs sākums . . . Nē, man nav cerības uz laimi," Dags satriekts aizgriezās pret durvīm, drūmi raudzīdamies caur insektu tīklu ārā, kur mazs ūdens stabiņš spīguļodams dejoja uz mutei līdzīga niķelēta caurules gala. Pie strūklakas pakājes akmens bļodā, kas uztvēra ūdeni, pērās pāris lielo sarkankrūšu. Dags nokāra galvu.

Sieviete viltīgi viņu novēroja.

„Man jāzina jūsu indeves vēsture. Jūs man uzticēsities?"

Viņš nopūtās un pievērsa tai pusmirušu skatienu.

„Jā, par ko tad es visu laiku runāju. Bet sakāt, vai ir kāda cerība?"

„Tas lielā mērā atkarāsies no jums."

„Uu ir patiesa cerība!" viņš sajūsminājās. „Es jums atdošu pusi no visa tā, kas man ir . . . "

„Pieturiet," viņa brīdinot pacēla roku, „aizlieciet aiz auss, ja es sākšu ar jums strādāt, jūs nedabūsit laiku ne sevi apvest ap stūri, ne mani. Nākamās nedēļas sākumā . . . "

„Vai nevaram sākt tūdaļ? Tū - daļ! Jūs nesaprotat, kā mokos, kādā nepacietībā degu. Bez tam — man taisni tagad būtu jātiek cilvēka izskatā, vairāk nekā jebkad."

„Ne šodien, ne rīt man nav laika. Pirmdien atbrīvojiet visu pievakari pēc darba. Man jāizpēta sīki un pamatīgi jūsu miesa un dvēsele, kaut arī no pēdējās daudz nekas pāri nevarētu būt palicis."

„Kā, lūdzu? Es esmu ticīgs."

„Nā, tik lielas miesas nožņaugušas dvēseli pat dažā pāvestā, kā to liecinā vēsture. Bet, protams, jums tas nav zināms," viņa nicīgi piezīmēja un stingri noteica: „Tātad pirmdien."

„Mans Dievs, cik tālu pirmdiena," viņš niķīgi zūdījās, sirsnīgi un skumji, kā Pūcesspieģeļa draugs Jērs Maigums pēc sievas un desiņām, — Sibilla iedomājās bērnības teikas.

„Par dvēseli mums vēl būs runāšana," viņa teica drusku uzpūtīgi, it kā lai uzturētu cieņu.

„Vienalga, par ko, ka tikai es . . . "

„Ka tikai jūs tiekat vaļā no resnuma! Vienalga," viņa likās saskaitusies, „un pēc tam vienalga, kas notiek, ka tikai jūs dabūjat pierīties līdz . . . " viņa nepaspēja nobeigt. Istabā iezvanījās tālrunis un sparīgi, pa roku galam atgrūdusi vaļā durvis, namamāte satvēra klausuli.

„Jā. O-," viņa drusku apjuka. „Metuzāls," viņa ātri pačukstēja, kā jautājot, kā brīdinot.

Dags, izbailēs noraidot, sāka mētāt abas rokas.

„O, jā," viņa turpināja sarunu tālrunī. „Jā, pateicos, krusttēv. Jā, mēs sapratāmies itin labi, pēc tam, kad tikām tiktāl, ka iepazināmies. Ko? Grūtības ar iepazīšanos? Protams. Jūs domājat man nav bailes, dzīvojot gandrīz vienai šai elles kaktā. Ko es varu zināt? Viens traks kaimiņu vecis staigā gar savu robežu, apkāries ar šaujamiem. Otrs — mūžīgi piedzēries lēto vīnu, zvana un aicina vakaros uz iebraucamo kino.

(Turpinājums sekos)

DOSTOJEVSKA PRAVIET

JĀŅA ŠĶIRMANTA APCERĒJU

Mēģinājums atvieglināt vai pārvarēt postu, katrs situācijas labojums, viņš argumentēja, — ir balsts pastāvošai kārtībai un novilcina lielo vecās pasaules sabrukumu, kas vienīgi varētu vest pie dzīves apstākļu uzlabojuma. „Jo lielāks trūkums, jo ļaunāka situācija, jo tuvāk vecās iekārtas galam un beidzot tuvāk mūsu pašu mērķim."

Verchavenskis „Velnos" saka: „Pēc vecās pasaules iznīcināšanas cilvēki radīs nākotnes sabiedrību. Katrai lielākai lietai jāsākās ar iznīcināšanu. Es zinu to un tāpēc es saku!" Un Ļenins lietoja gandrīz tos pašus vārdus, kad viņš sāka graut pastāvošo soc. iekārtu. „Tikai pēc visa vecā noārdīšanas būs nākotnē pašu cilvēku radīta labāka sabiedrība."

„Kas ir patiesi oriģināls un pilnīgi tavs tavā paša ideja un kas mani tik ļoti šausmina, ir tas, ka tu sankcionē asins izliešanu idejas vārdā un rīkojies ar mežonīgu fanātismu", saka Razumichins Raskoļņikovam „Noziegumā un sodā."

Verchovenskis pārņēma Raskoļņikova — individuālistisko asinsizliešanas attaisnojumu saviem tālejošiem sociālo reformu plāniem. „Tie prasīs simts miljonu galvu. Tā varbūt tikai metafora, bet kāpēs baidīties no tā?- . .Mēs ticam, mūsu programma ir pareiza. tas arī ir iemesls, kāpēc mēs vienojamies par asinīm."

„BRĪVĪBA IR BURŽUISKS AIZSPRIEDUMS" (ĻEŅINS)

Ļeņins, atbildēdams kritikai, ka krievu pilsoņu karš maksājis tik daudz dzīvību, paskaidro: „Mūsu tā saucamie revolūcionāri iedomājas, ka mēs varējām iztaisīt revolūciju draudzīgākā un laipnākā veidā — bez nāves sodiem. Kāpēc mums sajust riebumu un būt jūtelīgiem par nodevām un ziedojumiem mūsu taisnajai lietai? Tas neko nenozīmē, ja trīs ceturtdaļas cilvēces jāiznīcina. galvenais un svarīgākais, ka beidzamā ceturtdaļa kļūs komūnisti . . . Nākošie gadu simteņi attaisnos mūsu nežēlību, uz ko mūs spieda apstākļi. Tad viss būs saprotams, itin viss."

Šigaļovs „Velnos" Verchovenskim, kā revolūcionārās programmas iniciātoram, liek rīkoties, paskaidrojot: „Ziedodams savu enerģiju sociālās organizācijas studijām, organizācijas, kas nākotnē aizstās pošreizējo iekārtu, es esmu nācis pie pārliecības, ka visi sociālo iekārtu taisītāji no seniem laikiem līdz mūsu dienām bijuši sapņotāji, burvīgu pasaku teicēji, pretrunās ar sevi nonākušie muļķi, kas no dabaszinībām neko nesaprot, sevišķi par savādo dzīvnieku, sauktu cilvēka vārdā . . . Bet tagad, kad mēs visi beidzot sagatavojušies darboties, jauna sociālas organizācijas forma ir nepieciešama. Lai novērstu tālāku nedrošību un mīdīšanos uz vietas, es lieku priekšā pats savu pasaules iekārtas sistēmu. Mans secinājums ir taisni pretējs idejām, ar kurām es sāku. **Sākdams ar neierobežotu brīvību, es nonācu pie neierobežota despotisma.** Es papildinu tomēr, ka bez mana sociālo problēmu atrisinājuma cita nav." Un Verchovenskis piekrītoši piebilst: „Nekad nav bijis brīvības vai vienlīdzības bez despotisma."

Vēsturiski sociālisms sākās ar neierobežotas brīvības ideju visiem, tikai beidzot ar komū nismu un tā diktatūru. Ļe ņins to skaidri pateica: „Brī vība ir buržuisks aizsprie dums." Un, argumentēdam par diktātoriālās kārtības ne pieciešamību, viņš papildināja „Šis ir princips, pie kura e pieķeros un turos; nav svarīg kā viņi mēģina sacelt masa pret manu pretdemokratisk izturēšanos."

Šigaļovs liek priekšā visu ci vēci iedalīt divās nevienādā daļās: „Viena desmitā daļa ba da absolūtu brīvību un neier bežotu varu par pārējām dev ņām desmitdaļām. Šīs deviņa desmitdaļas pasaulē spiestas a teikties no visa individuālā u pārvēršas, tā teikt, par lo baru," proklamē Šigaļovs. Ve chovenskis piebilst: „Ganām pulkā ir pilnīga vienlīdzība u tas ir šigaļovisms."

Šigaļovs, kas attaisno desp tismu un masas nonivelēšan romānā „Velni" tiek sau par „fanātisku cilvēces mīlē ju". Arī Ļeņins bija tādās p šās domās, un viņa mērķi b brīva pasaule no verdzības nabadzībā un postā. Bet Ļ ņins bija saslimis ar uzspie nas garu. Vārdos un dar viņš rīkojās pēc savas pārli bas, ka cilvēks ar varu valdā viņa paša labad.

Diktātoriskā technika cil ka nonivelēšanai, kas tik ef tīgi tiek lietota mūsu dien jau bija paredzēta Verchov ska darbības programmā. V chovenskis aicināja visam „

KNUTS LESIŅŠ

PĒDĒJĀS MĀ

(38. turpinājums)

Drobe sarauca pieri. „Jūs gribat tiesāt cilvēkus par domām?"

„Ne gluži, mēs visi esam slikti bez gribas . . . s'

„Kāda jēga? Bieži esam slikti tāpat ar gribu . . .

Pēc visu šo labumu nogaržošanas, kādi jums bija pieejami mājās, t. i. ir paziņas vai drauga mājās, kas tās pametis," Drobe mēģināja tikt tuvāk paša tematam, „kāds iemesls jūs mudināja iet uz Dainas kafejnīcu un vēl pateikties par kundzes Gitas pasniegtajām konjaka glāzītēm?"

„Tās bija ļoti sirsnīgi domātas no jūsu puses. Jebšu es būtu kaut ko pārpratis?"

„Nē — tikpat sirsnīgi kā jūsējās. Ko jūs īstenībā darāt pats? Kaut ko labu?"

Drobe bija drusku iekaisis.

„Es nezinu, vai tas ir kas labs . . . Oficiāli es evakuēju tieslietu bibliotēkas archīvu. Es tur strādāju. Bet tas jūs nevarētu interesēt."

„Patiešām nē! Vienīgais, kas mani interesē, ir jūsu aizbraucēja paziņas vai drauga atstātais mētelis ar rūtaino oderi. Bet tas arī tikai tādēļ, ka savukārt kādam manam draugam tā odere nepatika, viņš gribēja redzēt cilvēku, kas varētu zem tādas slēpties."

Linards iesmējās.

„Kādēļ jūs domājat — slēpties? Jūsu draugs bijis diezgan nenoteikts valodā vai sajūtās. Odere jau viena pati pa ielu nestaigā, ja nav pamesta kādos spaidos, kā tas gadījās pirms gada kādam manam paziņam laukos. Bija cilvēks iebraucis Rīgā ar dažām mārciņām sviesta, bet atpakaļbraucot, vilciens bijis tik pārpildīts, ka pie vietas gan aizspraucies, bet no mēteļa odere vien palikusi . . .

Bet stāstiet vien! Un labāk iedzersim pa glāzei konjaka . . . Allaž ir patīkami dzirdēt stāstus par cilvēkiem, kuriem pašiem viņu biografijas nepatiktu, ja netiktu sagrozītas, jo būtu gaužām garlaicīgas. Un

...M GALVĀM

(37) ATRISINĀJUMS (34)

Visi man labi ļaudis,
Kad es pati ... bīju;
Visi man naidenieki,
Kad es naida cēlējiņa.

ATRISINĀJUMS (35)

Kur kājiņa nemetās
Celmainā lāumā?
Kur vainiņas nedabūja,
Kad gribēja niecināt?

Atbildes bija šādas:

	1.	2.	3.	4.
A.	Skābarde.	Ozols.	Osis.	Goba.
B.	Skābarde.	Goba.	Ozols.	Osis.
C.	Goba.	Skābarde.	Osis.	Ozols.
D.	Osis.	Ozols.	Skabārde.	Goba.

Kādām vajadzēja būt pareizām atbildēm?

ATRISINĀJUMS (36)

Pareizās atbildes: 1. — skābarde; 2. — goba; 3. — osis; 4. — ozols.

To mēs varam tā uzzināt: Vispārīgā pieņemsim, ka A. ir tas kam visas 4 atbildes bija nepareizas. Tādā gadījumā B. atbildēs 1. (skābarde) un C. atbildēs 3. (osis) arī nepareizas, bet D. atbildes 2. un 4. (ozols un goba) — nepareizas. D. atbildes tad nu būtu pareizas. Ja C. atbildes 3. un 4. (osis un ozols) nepareizas, tad 1. un 2. atbildei vajag būt pareizām (goba un skābarde). Ja nu C. otrā atbilde pareiza — skābarde, bet D. trešā atbilde — arī skābarde! — pareiza, — tas tomēr nevar būt! No tā izriet, ka mūsu pieņēmums pašā sākumā, ka A. būtu tas, kam visas atbildes nepareizas ir noraidāms kā neatbilstošs īstenībai.

Pārbaudi, kā būs tad, ja mēs pieņemtu, ka D. ir tas, kam visas atbildes nepareizas!

Turpinājums un atbildes sekos.

...aniste Dagnija Miške, x — no kreisās ...berga.

...s un pievērsa tai pusmirušu skatienu. ...tad es visu laiku runāju. Bet sakāt, ...ba?

...šā atkarāsies no jums.''

...cerība!'' viņš sajūsmināja̅s. „Es ...ņo visa tā, kas man ir . . .''

...ja brīdinot pacēla roku, „aizlieciet ...kšu ar jums strādāt, jūs nedabūsit ...vest ap stūri, ne mani. Nākamās ne-...

...m sākt tūdaļ! Tū - daļ! Jūs nesapro-...ā nepacietīgā degu. Bez tam — man ...dā jātiek cilvēka izskatā, vairāk nekā ...

...ne rit man nav laika. Pirmdien atbrī-...kari pēc darba. Man jāizpēta siki un ...niesa un dvēsele, kaut arī no pēdējās ...tu nevarēsit būt palīcis.''

...Es esmu ticīgs.''

...nožņaugās miesas nožņaugusas dvēseli pat ...to liecinā vēsture. Bet, protams, jums ...viņa nicīgi piezīmēja un stingri no-...rdien.''

...s, cik tālu pirmdiena,'' viņš niķīgi ...un skumji, kā Pūcesspieģeļa draugs ...pēc sievas un desiņām. — Sibilla iedo-...teikas.

...mums vēl būs runāšana,'' viņa teica ...it kā lai uzturētu cieņu.

...par koku, ka tikai es . . .''

...itusies, „un pēc tam vienalga, kas no-...Istabā iezvanījās tālrunis un sparīgi, ...dāma ziņkārīgi valā durvis, nanmaite sa-...

...drusku apjuka. „Metuzāls,'' viņa ...kā jautājot, kā brīdinot.

...Jā, tas noraidot, sāka mētāt abas rokas. ...ja turpināja sarunu tālrunī. „Jā, pa-...Jā, mēs esam sarunājuši itin labi, pēc ...tiktāl, ka iepazināmies. Ko! Grūtības ...Protams. Jūs domājat man nav bailes ...vienai šai elles kaktā. Ko es varu ...kas kaimiņu vecis saņem savu robe-...šaujamiem. Otrs — mūžīgi piedzēries ...un aicina vakaros uz alebraucamo kino.

(Turpinājums sekos)

DOSTOJEVSKA PRAVIETOJUMI

JĀŅA ŠĶIRMANTA APCERĒJUMS (5)

Mēģinājums atvieglināt vai pārvarēt postu, katrs situācijas labojums, viņš argumentēja, — ir balsts pastāvošai kārtībai un novilcina lielo vecās pasaules sabrukumu, kas vienīgi varētu vest pie dzīves apstākļu uzlabojuma. „Jo lielāks trūkums, jo ļaunāka situācija, jo tuvāk vecās iekārtas galam un beidzot tuvāk mūsu pašu mērķim.''

Verchavenskis „Velnos'' saka: **„Pēc vecās pasaules iznīcināšanas cilvēki radīs nākotnes sabiedrību.** Katrai lielākai lietai jāsākās ar iznīcināšanu. **Es zinu to un tāpēc es saku!'' Un** Ļenins lietoja gandrīz tos pašus vārdus, kad viņš sāka graut pastāvošo soc. iekārtu. „Tikai pēc visa vecā noārdīšanas **būs nākotnē pašu cilvēku** radīta labāka sabiedrība.''

„Kas ir patiesi oriģināls un pilnīgi tavs tavā paša idejā un kas mani tik ļoti šausmina, ir **tas, ka tu sankcionē asins izliešanu idejas vārdā un rīkojies ar mežonīgu fanātismu''**, saka Razumichins Raskoļnikovam „Noziegumā un sodā.''

Verchovenskis pārņēma Raskoļnikova individuālistisko asinsizliešanas attaisnojumu saviem tālejošiem sociālo reformu plāniem. „Tie prasīs simts miljonu galvu. Tā varbūt tikai metafora, bet kāpēs baidīties no tā?- . . .Mēs ticam, mūsu programma ir pareiza. tas arī ir iemesls, kāpēc mēs vienojamies par asinīm.''

„BRĪVĪBA IR BURŽUISKS AIZSPRIEDUMS'' (ĻEŅINS)

Ļeņins, atbildēdams kritikai, ka krievu pilsoņu karš maksājis tik daudz dzīvību, paskaidro: „Mūsu tā saucamie revolūcionāri iedomājas, ka mēs varējām iztaisīt revolūciju draudzīgākā un laipnākā veidā — bez nāves sodiem. Kāpēc mums sajust riebumu un būt jūtelīgiem par nodevām un ziedojumiem mūsu taisnajai lietai? Tas neko nenozīmē, ja trīs ceturtdaļas cilvēces jāiznīcina. galvenais un svarīgākais, ka beidzamā ceturtdaļa kļūs komūnisti . . . Nākošie gadu simteņi attaisnos mūsu nežēlību, uz ko mūs spieda apstākļi. Tad viss būs saprotams, itin viss.''

Šigaļovs „Velnos'' Verchovenskim, kā revolūcionārās programmas iniciātoram, liek rīkoties, paskaidrojot: „Ziedodams savu enerģiju sociālās organizācijas studijām, organizācijas, kas nākotnē aizstās pošreizējo iekārtu, es esmu nācis pie pārliecības, ka visi sociālo iekārtu taisītāji no seniem laikiem līdz mūsu dienām bijuši sapņotāji, burvīgu pasaku teicēji, pretrunās ar sevi nonākušie muļķi, kas no dabaszinībām neko nesaprot, sevišķi par savādo dzīvnieku, sauktu cilvēka vārdā . . . Bet tagad, kad mēs visi beidzot sagatavojušies darboties, jauna sociālas organizācijas forma ir nepieciešama. Lai novērstu tālāku nedrošību un mīdīšanos uz vietas, es lieku priekšā pats savu pasaules iekārtas sistēmu. Mans secinājums ir taisni pretējs idejām, ar kurām es sāku. **Sākdams ar neierobežotu brīvību, es nonācu pie neierobežota despotisma.** Es papildinu tomēr, ka bez mana sociālo problēmu atrisinājuma cita nav.'' Un Verchovenskis piekrītoši piebilst: „Nekad nav bijis brīvības vai vienlīdzības bez despotisma.''

Vēsturiski sociālisms sākās ar neierobežotas brīvības ideju visiem, tikai beidzot ar komūnismu un tā diktātūru. **Ļeņins to skaidri pateica: „Brīvība ir buržuisks aizspriedums.''** Un, argumentēdams par diktātoriālās kārtības nepieciešamību, viņš papildināja: **„Šis ir princips, pie kura es pieķeros un turos; nav svarīgi, kā viņi mēģina sacelt masas pret manu pretdemokratisku izturēšanos.''**

Šigaļovs liek priekšā visu cilvēci iedalīt divās nevienādās daļās. „Viena desmitā daļa bauda absolūtu brīvību un neierobežotu varu par pārējām deviņām desmitdaļām. Šīs deviņas desmitdaļas pasaulē spiestas atteikties no visa individuālā un pārvēršas, tā teikt, par lopu baru,'' proklamē Šigaļovs. Verchovenskis piebilst: „Ganāmpulkā ir pilnīga vienlīdzība un tas ir šigaļovisms.''

Šigaļovs, kas attaisno despotismu un masas nonivelēšanu, romānā „Velni'' tiek saukts par „fanātisku cilvēces mīlētāju''. Arī Ļeņins bija tādās pašās domās, un viņa mērķi bija brīva pasaule no verdzības — nabadzībā un postā. Bet Ļeņins bija saslimis ar uzspiešanas garu. Vārdos un darbos viņš rīkojās pēc savas pārliecības, ka cilvēks ar varu valdāms viņa paša labad.

Diktātoriskā technika cilvēka nonivelēšanai, kas tik efektīgi tiek lietota mūsu dienās, jau bija paredzēta Verchovenska darbības programmā. Verchovenskis aicināja visam „paklausīt un padoties''. Viņš paredzēja nākotni, kad zinātnieks, rakstnieks un mākslinieks atmetīs savu brīvo personīgo spriedumu un sekos partijas līnijai labāk nekā savai sirdsapziņai un pārliecībai. „Mēs reducēsim visus līdz vispārējam nosaukumam,'' viņš paregoja. **„Absolūta paklausība, absolūta individualitātes-personības zaudēšana vedīs pie pilnīgas vienlīdzības** . . . Labi, un tad, bez šaubām, tur būs galvenais spēks — ēdiens, kas saistīs visu kopā — **būs bailes no savām pašu domām.** Tas jums ir spēks.''

ĻEŅINS PIEPILDA SOLĪJUMU

Iztēlojoties pasauli, kurā partijas primārais stāvoklis aizstās visu personīgo, Versilovs secina, ka ģimenes saites un mīlestība, kurā personiskā dzīve visdziļāk sakņojusies, bijuši visiecīlākie šķēršļi ceļā uz cilvēku reducēšanu ganāmpulka līmenī. **„Mēs iznīcināsim šīs vēlmes pēc ģimenes un mīlestības,''** ar uzsvaru pasvītrodams, viņš saka.

„Šigaļovs ir ģeniāls vīrs!'' saka Verchovenskis. „Viņš atklājis jaunu izspiegošanas sistēmu. Katrs sabiedrības loceklis izspiego citus un viņa stingrs pienākums ir par tiem ziņot.''

Šigaļova asprātīgā sabiedriskās iekārtas sistēma ir veidojusi vēsturi.

„Ak cik žēl, ka nav proletāriāta! Bet tas būs, būs!'' apsola Verchovenskis. Un Ļeņins šo solījumu piepildīja.

Cik savādi tas arī izliktos, bet ir gandrīz tā, ka it kā notikumi no paša sākuma būtu veidojušies pēc Dostojevska pravietisko romānu parauga. Verchovenskis paredz: „Mēs taisīsim tādu pacēlumu, ka viss ar saknēm tiks izrauts „no pamatiem.''

„. . . Visi tuvojas sabrukumam, kādu pasaule līdz šim vēl nekad nav pieredzējusi . . . Zeme raudās pēc saviem veciem dieviem . . . Mēs sāksim ar grupām pa pieci. Katrs ar šiem aktivitātes centriem, bezgalīgi sazarojoties un mainoties, ar sistēmatiskām denunciācijām censās mazināt vietējo autoritāšu prestižu, lai vietējās administrācijas novestu līdz pilnīgam sajukumam. Tālāk, šo aktivistu pienākums ir izplatīt cinismu, pilnīgu neticību visam un visā un stiprināt tieksmi saceltīes.''

(Turpinājums sekos)

Rasma Galeniece

PIRMDZIMTAIS

Maijai Priedei

Tavās acīs
Cilvēka dvēsele dīgļi snauž,
Mostas.

Tavs pirmais pasmaidsanas smaids
Mani paceļ laicībai pāri,
Mans dēls.

PROF. E. BLESES LATVIEŠU LITERĀTŪRA ITALIEŠU VALODĀ

Profesors E. Blese, strādādams Vācijā 2 augstskolās — Germersheimā pie Reinas Tulku institūtā un Maincas universitātē, — veic arī tīri zinātnisku pētījumu darbu par seno baltu vietu vārdiem, par kuriem viņš publicējis vairākus apcerējumus vācu valodā. Un tagad laista klajā viņa Latviešu literātūras vēsture itāliešu valodā — Storia della Letteratura Lettone, kā latviešu daļa plašajā itāliešu publicējumā Thesaurus Litterarum.

Ievadot latviešu literātūras vēsturi svešstautiešiem, autors vispirms sniedz koncentrētas ziņas par latviešu piederību pie baltu tautu saimes.

Literātūras vēsturē tautas dzeja apcerēta visplašāk, sevišķi uzsverot mūsu tautas dziesmu ritmu. Pamatojoties uz valodu un saturu, autors lasītājiem atgādina arī latviešu vēstures apstākļus — pirms un pēc vācu ienākšanas. Sīki atzīmēta tautas dziesmu vākšana un publicēšana, kā arī doti paskaidrojumi par senlatviešu mītoloģiju.

Nodaļā **Rakstniecības sākumi** minēti pirmie latviski iespiestie vārdi chronikās, Tēvreizes, dažas lūgšanas, pirmie Katechismi latviešu valodā, pirmā latviešu - latīņu - poļu vārdnīca — viss tas dots, līdztekus stāstot arī vēstures faktus.

Par **reliģiskās literātūras ziedu laikiem** autors dēvē 17. gadu simteni, kad darbojās latviešu izcelsmes mācītāji — Matīss Auziņš (vāciskojumā: Haber) Valkā un Lugažos, Viļums Kleiss, Rīgas Doma baznīcas mācītājs, ievērojamais Jānis Reuters, un kad publicēti vācu izcelsmes mācītāju tulkojumi un oriģinālsacerējumi latviešu valodā. Samērā sīki iztirzāti Jura Manceļa, Kristapa Fīrekera, Ernesta Glika u. c. literārie sniegumi latviešu garīgajā rakstniecībā.

Seko nodaļa **Filozofiskais gadu simtenis jeb Apgaismes laikmets**, kad latvieši bija vairāk kā jebkad apspiesti, pretēji Apgaismes idejām. Tad Vecais Stenders un daži viņa darba turpinātāji pēc savas izpratnes tās sāka kultivēt Latvijā, kādēļ arī viņiem, īpaši Vecajam Stenderam, veltītas vairākas lapaspuses.

Tautas atmodas laikmeta sākums apcerēts vispusīgi un objektīvi. Iztirzāta nacionālā kustība un tā laika dzeja: **Juris Alunāns, Auseklis, Pumpurs u. c., kā arī konservātīvā novirziena rakstnieki ar J. Neikenu priekšgalā.**

Jaunas sintezes meklēšanas laiks, kad spilgtākās parādības latviešu literātūrā ir Kaudzīšu Mērnieku laiki un Apsīšu Jēkaba stāsti. Mēnešraksts Austrums, T. Zeiferta Jaunā Raža (almanachs).

Jaunā strāvā, tās izcelšanās un ideoloģija (Jansons - Brauns), augstākās galotnes — Rainis un Aspazija. Plaši apcerēta viņu dzīve un darbi.

Nodaļā **Modernās reālistiskās prozas ziedu laiki un modernā dzeja** aptver 19. g. s. beigas un 20. g. s. sākumu. Autors sāk ar Deglavu un Janševski (kaut gan J. savus darbus publicēja tikai pēc 1. pasaules kaŗa, brīvās Latvijas laikā), apcer Saulieti, Blaumani, Andrievu Niedru, Poruku, Plūdoni, Annu Brigaderi, Andreju Upīti u. d. c.

Plaša ir nodaļa **Rietumeiropas moderno virzienu ietekme.** Tā aptver 20. g. s. pirmo pusi. Tur minēti gandrīz visi tā laika rakstnieki, kas vien ko publicējuši.

Īpaša nodaļa veltīta **Latgales rakstniecības attīstībai,** kas pagātnē gāja citus ceļus nekā pārējā Latvijā, bet mūsu laikos rakstniekus, kas raksta ne izloksnē, bet tai pašā rakstu valodā kā visi, gan, šķiet, lieki iedalīt pēc territorijas un ne pēc virzieniem, ko viņi pārstāv.

Grāmata noslēdzas ar **Mūslaiku literātūru.** Tur minēti gan darbi, kas izdoti vēl Latvijā, gan lielāko tiesu tādi, kas parādījušies dažādās trimdas zemēs.

Autors savācis ārkārtīgi daudz faktu par rakstniekiem un viņu darbiem, tā ka šis apcerējums ir it kā maza latviešu literātras enciklopēdija. Tā nav nekāda propagandas literātūra plašiem slāņiem, bet domāta izglītotiem lasītājiem.

Diemžēl, rodas šaubas, vai starp itāliešiem, izņemot tos, kas speciālizējas literātūras vēsturē, būs daudz tādu, kas šo grāmatu cilās un lasīs. Ja tā būtu publicēta angļu valodā, tad, protams, lasītāju varētu būt lielāks skaits.

Ar visiem šiem iebildumiem autoram pienākas liels latvisks paldies par viņa neatlaidīgo darbu mūsu kultūras labā.

A. G.

LATVIEŠU TEĀTRIS LAIKMETU GRIEŽOS

OTTO KROLLA PĀRDOMAS PAR TEĀTRI

Manus teātŗa līdzgaitniekus un mani sevišķi iepriecina, ka latviešu prese veltī mākslai un teātrim sevišķi lielu vērību. Nekad tas nav vēl tā noticis. Redakcijas ir pareizi novērtējušas mūsu stāvokli trimdā, ka teātris, sevišķi trimdiniekiem ir svarīgs kultūras faktors. Par izrādēm un lugām, par teātri kā tādu un tā izcelsmi allaž valda visdažādākās domas. Daži domā, ka teātŗa vēsture kādā tautā rakstāma sākot tikai ar pirmo izrādi, citi domā, **ka teātris, resp. izrādes sākušās jau pirmatnējos cilvēces laikos.. Pēdējās domas aizstāv** tādas teātŗa slavenības, kā teātŗa pētnieks Gustavs Grūndgens, vācietis, kam sevišķi lieli nopelni teātŗa laukā, un krievs N. N. Jevreinovs, krievu teātŗu pētnieks, kuŗa tēvs bijis inženieris Pliskavā. Es nostājos viņu pusē. Ir vēl tādi, kas saka, ka izrāžu, resp teātŗa pirmsākums meklējams dejā. Protams, arī tā ir izrāde.

Ja notiek kādas izrādes, vienalga, cik primitīvas tās arī būtu, tās tomēr ir izrādes, kuras noskatās publika, vai tās būtu mājās, kāzu svinībās, ražas ievākšanas svētkos, Jāņos u. t. t. Tur ir izrādītāji un skatītāji. Bet arī būs tā, ka visi ir izrādes dalībnieki. Tomēr, lai precīzētu izrāžu sākumu, dotu tam vēsturisko sākšanas datumu, pamatā ņem pirmo izrādes dienu. Tā mēs darījām Latvijā, un par mūsu teātŗa dibināšanas laiku ieskatām Žūpu Bērtuļa izrādi, kaut arī pirms tam notikušas dažas citas izrādes, nemaz nerunājot par dažādām izdarībām tautas īpatnējos svētkos, kuŗus jau minēju.

Kādreiz jau šai pašā laikrakstā izteicu savas domas par jautājumu, ka daži sāka sūroties par teātŗa miršanu. Varbūt trimdā teātris ar laiku sašaurināsies, ja paši nebūsim pietiekami aktīvi apmeklētāji un dalībnieki, ja nebūsim tik izturīgi kā veclatvieši Čikāgā: viņi joprojām, vismaz reizi gadā, sarīko izrādes, kuras sāktas 1907. gadā. Mēs te strādājam neapskaužami grūtos apstākļos. Tie atgādina tos laikus Latvijā, kad aktieŗi no darba gāja uz mēģinājumiem un otrā rītā devās darbā fabrikās vai kantoros, tikai ar to lielo starpību, ka viņi bija mājās, bet mēs — trimdā.

Bet arī tagad m ā j ā s teātŗa izrādes joprojām notiek. Mēs varam atzīt vai ne šīs izrādes un lugas, tomēr nenoliedzami teātris turpina darbu, tur aug jauni spēki. Tas liecina, ka teātris nav miršanas stāvoklī. Var uzkāpt un nāks citi laiki, un teātris darbosies jaunam laikmetam un uzdevumiem, jo teātris visvairāk ir laikmetīgs: tas atspoguļo pašreizējo dzīvi vai rāda ceļu nākotnei.

Ja nu palūkojamies teātŗa vēsturē, tad redzam, ka tas pārdzīvojis visdažādākos laikmetus. Tas ir paudis natūrālismu, modernismu un pat abstrakto mākslu. Ir bijuši laiki, kad pietika ar uzrakstu „Mežs'' un skatītāji dzīvoja līdzi aktierim, kas tēloja savu lomu, resp. to cilvēku, kam bija jābūt mežā. Toreiz galvenais bija pats c i l v ē k s. Tad nāca smagas dekorācijas ar visām tehniskām ierīcēm. Reizēm tās ar savu pārspēku pat nosita aktieri. Aktieris pazuda skatuvē. Publika aplaudēja skaistām dekorācijām un vai aizmirsa galveno — aktieri — cilvēku. Tādi laiki ir vairākārt mainījušies, arī Latvijā. Otrais pasaules kaŗš izputināja teātŗu darbību, bet aktieŗi gribēja atkal spēlēt, jo viņu sirds kliedza pēc skatuves, pēc kontakta ar publiku; sāka atkal tikai cilvēki ar niecīgiem atribūtiem, dekorāciju fragmentiem. Un kas notika? Publika dzīvoja līdzi c i l v ē k a m u z s k a t u v e s, un panākumi bija ārkārtēji.

Pašreiz Eiropā dažādās valstīs redzam uz skatuvēm gan vienu gan otru. Un tas ir zīmīgi šim laikmetam, kas arī ir nenoteikts, ja tā varētu teikt. Tas atspoguļojas arī skatuvē. Protam, mums trimdā teātrim nav lielas rocības. V i s s j ā a i z s t ā j c i l v ē k a m. Un viņš to dara ar panākumiem.

Teātrim ir nepieciešamas atsauksmes, resp. kritika, kaut gan tās visos laikos ir bijušas pilnīgi pretrunīgas, un aktieriem tās allaž sagādājušas lielas pārdomas, kam ticēt. Šo situāciju parasti glābj režisors, jo viņš ir autora tulks un kopā ar tēlotājiem iztirzā un pārrunā saturu un raksturus. Nav jau tā, ka seno kritiķu atsauksmes tagad var lasīt, tikai lai zinātu, kā rakstījuši vecie kritiķi. Šai kritikai aktieŗi tic visvairāk pat tad, ja viņa pasaka reizēm arī tādu domu, kas kādam var nepatikt. Šīs kritikas ir „mierīgas'', pārdomātas un rakstītas ar lielu taktu. Bija laiks, kad Vācijā pretrunīgo kritiķu dēļ tās noliedza. Arī Latvijā gāja uz to pusi. Bet arī tas neapmierināja māksliniekus, un pilnīgi dabiski, jo tomēr bija vēlēšanās katram dzirdēt par sevi kādu vārdu. Ir tiesa, ka katrs jau raksta individuāli, tomēr pamatā jābūt mākslas izpratnei un literārai jēgai. Jāpazīst skatuve, jāzina pašrizējais stāvoklis un vēlamība.

(Nobeigums 8. lpp.)

KNUTS LESIŅŠ

PĒDĒJĀS MĀJĀS

Jāņa Kalmītes vinjete.

(38. turpinājums)

Drobe sarauca pieri. „Jūs gribat tiesāt cilvēkus par domām?''

„Ne gluži, mēs visi esam slikti bez gribas . . . s'

„Kāda jēga? Bieži esam slikti tāpat ar gribu . . .

Pēc visu šo labumu nogaržošanas, kādi jums bija pieejami mājās, t. i. ir paziņas vai drauga mājās, kas tās pametis,'' Drobe mēģināja tikt tuvāk paša tematam, „kāds iemesls jūs mudināja iet uz Dainas kafejnīcu un vēl pateikties par kundzes Gitas pasniegtajām konjaka glāzītēm?''

„Tās bija ļoti sirsnīgi domātas no jūsu puses. Jebšu es būtu kaut ko pārpratis?''

„Nē — tikpat sirsnīgi kā jūsējās. Ko jūs īstenībā darāt pats? Kaut ko labu?''

Drobe bija drusku iekaisis.

„Es nezinu, vai tas ir kas labs . . . Oficiāli es evakuēju tieslietu bibliotēkas archīvu. Es tur strādāju. Bet tas jūs nevarētu interesēt.''

„Patiešām nē! Vienīgais, kas mani interesē, ir jūsu aizbraucēja paziņas vai drauga atstātais mētelis ar rūtaino oderi. Bet tas arī tikai tādēļ, ka savukārt kādam manam draugam tā odere nepatika, viņš gribēja redzēt cilvēku, kas varētu zem tādas slēpties.''

Linards iesmējās.

„Kādēļ jūs domājat — slēpties? Jūsu draugs bijis diezgan nenoteikts valodā vai sajūtās. Odere jau viena pati pa ielu nestaigā, ja nav pamesta kādos spaidos, kā tas gadījās pirms gada kādam manam paziņam laukos. Bija cilvēks iebraucis Rīgā ar dažām mārciņām sviesta, bet atpakaļbraucot, vilciens bijis tik pārpildīts, ka pie vietas gan aizsprauciesm, bet no mēteļa odere vien palikusi . . .

Bet stāstiet vien! Un labāk iedzersim pa glāzei konjaka . . . Allaž ir patīkami dzirdēt stāstus par cilvēkiem, kuŗiem pašiem viņu biografijas nepatiktu, ja netiktu sagrozītas, jo būtu gaužām garlaicīgas. Un kas būtu interesants stāstāms par labu cilvēku? Ja labu lietu darīšana būtu ienesīga, tai tūdaļ pievērstos tirgoņi, politiķi, sludinātāji un citādi salašņas . . . Tad tās lietas būtu interesantākas, bet nebūtu vairs labas . . .''

Drobe pasmaidīja atslābušu smaidu, domādams joprojām vai tiešām gadījis pareizo klausītāju, un kas no šī vakara varētu izrosīties. Maldava piezīmējumi bija mīklaini, ja tos uztvēra tikai kā kādreiz noklīduša un padulla advokāta filozofiskus atzinumus. Bet ja attiecināja uz Drobes stāvokli, tiem varētu būt arī kāda jēga vai pat pamudinājums izteikties.

Galu galā viņš nekā nevarēja zaudēt . . . Cilvēks bija savāds, pēc dažiem izteicieniem spriežot, varbūt ne tik slikts.

„Jums taisnība, kungs Maldav, ka man nav nekas labs stāstāms par interesantiem cilvēkiem un interesants par labiem. Pie tam es nekā nezinu par mēteļa vai oderes valkātāju. Es tikai varu stāstīt par savu draugu, kam šī odere nepatika.''

„Zināms — ne krāsas dēļ!'' piezīmēja Linards.

„Nē . . . bet ir lietas, kuŗas nepatīk un nepatīk — vai tam ir kāds pamats vai nav . . .''

„Es pazīstu dažas dāmas, kuŗām tādas nojautas ļoti spēcīgas . . .'' sarkastiski piezīmēja Linards, „bet es negribētu jūsu stāstam aizsteigties priekšā. Liekas, ka kafijai vajadzētu vārīties.''

„Smarža jau kādu laiku jūtama,'' pievienojās Drobe,'' to nevajadzētu sadedzināt kā mēbeles!''

„Visi iemesli, ieskaitot pusbrīvprātīgo mobilizāciju. Kad es nonācu frontē, tāda vēl nenotika. Man bija savi privāti iemesli . . . Pie tam es nebiju profesionāls karavīrs, tikai obligātā Latvijas kaŗadienesta instruktors ar nepabeigtu augstskolu. Es nebiju nekāds censonis fakultātē, bet zināms tā būtu vairāk vērts nekā dienesta pakāpe.

Tomēr — kad nosēdat vairākus mēnešus, pat gadus grāvjos un bunkuros, izsliedamies vienīgi, sveicinot kādu ģenerāli, jums sāk rasties citāda apziņa nevis par jūsu paša, bet vispār par dzīves vērtību. Tā ir jauna vērtība, kas rodas no cilvēku attieksmēm savā starpā.

Es tāpat nedotu ne graša par vācu kaŗa mērķiem, politiku un godīgumu. Kaut gan, ja satiekaties ar īstiem kaujiniekiem, par to vairs nedomā. Vāciešiem tāpat attīstās savs biedriskuma instinkts . . . Bez tā neviena armija nevar pastāvēt. Jums rodas pienākuma apziņa pret tiem, kuŗi jums uzticas, kuŗus jūs vadāt, apmācāt, pamudināt vai gribat pasargāt, izvadot uzbrukumā vai pēdējā gaitā zem koka krusta. Tur vairs nav politikas. Šis pienākums kļūst jūsu dzīve, jūsu ticība. No tās nevar izvairīties kā no mobilizācijas. Kas notiktu ar latviešu jaunatni, ja neviens negribētu uzņemties virsnieka un vadītāja pienākumus? No tiem jau tā mūs cenšas reizēm atbīdīt, lai pārāk neveicinātu nacionālo pašapziņu un ārdītu to pašu biedriskumu, kas tik nozīmīgs. Mūs izkaisītu, tik un tā kaut kā iesaucot, sadalot pa visādām palīgvienībām, ne tikvien bez slavas, bet arī bez goda.''

„Varbūt mazāk būtu kritušo? Un nekristu tieši labākie; katrs kaŗš pazemina bioloģiskas izlases kvalitāti vismaz uz dažiem gadiem,'' iebilda Maldavs.

„Tas gan varētu būt taisnība,'' atsmējās Drobe, „bet šai modernajā kaŗā, diemžēl, pat aizmugurnieki nav droši, tā ka izlases gandrīz līdzsvarojas. Bet nedomāju, ka būtu mazāk kritušo. Būtu vairāk nelietību un — kā patlaban — mazāk iespēju evakuēt un paglābt piederīgos, kā, piem., jūsu izceļojušo draugu...''

Linards izslēja galvu, un kādu mirkli viņa skats iedegās, bija tieksme kļūt vaļsirdīgam un atspēkot apvainojumu, kas gan laikam bija nejaušs. Tādēļ viņš nosmaidīja sēri un savaldījās.

„Jā, tas patlaban ir drošībā . . .''

„Nu, redziet —'' turpināja Drobe, „un arī jūs pats varēsit evakuēties kopā ar tieslietu archīvu . . . Maksa par tādām iespējām ir dārga, par to lai nav nekādu šaubu! Nav ko cerēt uz brīnumiem . . .

Un kur gan kaŗā kādam kaut ko par pats neesat laupītājs! Vācieši izspiedīs no mums iespējamo.

Pēdējos pusotra mēnešos notiek mobilizācijas, varbūt mēs neko vairs nevarēsim glābt, bet nevar atstāt mūsu jauniešus bez pašu vadības, bez apmācības tādā laikā. Un galu galā — kur lai viņi paliktu? Visi nevarēs sabēgt mežos. Boļševiki tāpat izrēķināsies ar katru šaubīgo vai iesauks Sarkanarmijā, un mēs dabūsim cīnīties abās pusēs, paši negribot ar sevi.''

„Tas tik un tā notiek . . . Un jūs nevarēsit izvairīties no tādas pašas loģikas pretējā pusē. Daži varbūt domā: jābūt arī kādiem latviešu komūnistiem! Jābūt kādiem latviešu Sarkanarmijas virsniekiem. Citādi mūs galīgi noslaucīs un izdeportēs. Domājat, ka tā ir dubultmorāle? Reizēm tikai ar to var pastāvēt. Ja pie katras ideoloģiskas maiņas valdībā visus iznīcinātu, iznīktu arī paši ideologi . . . Tos parasti iznīcina pretinieki, bet tāds remdenais, neizšķīries kodols, ko abas puses lamā, kaut kā izvelk cauri savu dzīvību, lai cik tā plāna un liesa . . .

Un tādās reizēs ir gandrīz labāk, ja nezināt, par ko ciešat, nekā, ja zināt,'' pasmaidīja Linards.

„Lielākā daļa arī nezin . . .

Bet šī ir mūsu zeme, un ja mēs atkāpjamies, mēs nenopostām bezjēdzīgi katru māju, kā jau jums teicu, — nenodedzinām laukus un neapkaujam lopus, mēs cenšamies kaut ko atstāt katram, kas domā, ka viņš varēs palikt pie boļševikiem, kaut kā noturēties — varbūt pat ar paslēptu ieroci.''

„Tie sagādās citiem lielas nepatikšanas . . . domāju — palikušajiem latviešiem pašiem!''

Drobe noplātīja gaisā veselo roku, pēc tam iedzēra konjaku.

„Kungs Maldav, bet ko tad jūs īsti gribētu ieteikt? —

Iznāk gandrīz tā pēc jūsu piezīmēm, ka nevajaga darīt itin un gluži nekā!''

Linards atsmaidīja.

„Varbūt es tiešām nevaru nekā ieteikt, vismaz ne visiem kaut ko derīgu, katrs lai meklē pieņemamāko . . .

Cilvēks — arī tāds kā es — nav nekāds absolūtas patiesības pārstāvis, viņš ir tikai patiesības mēģinājums.

Ņemsim pat tādu cēlu un psīcholoģiski saprotamu lietu kā kaŗalauka draudzību, kas pēc jūsu novērojuma vēl paliek, kad vairs nedarbotos ne idejas, ne pat lāga disciplīna.

Bet kā zināt, uz to tieši militāristi balsta visus apsvērumus, savu militāro audzināšanu. Un tādā kārtā labas armijas ir stipras un taisnas, pat cīnoties par pilnīgi absurdām vai netaisnām idejām. Ja šī biedriskuma nebūtu, trūktu kāda militāra gara kodola, pulki izjuktu kā oļi un grants bez cementa . . . Ģenerāļi itin drīzi paliktu vieni, un vispār viņiem nemaz nebūtu izdevības uzdienēt par ģenerāļiem, varbūt vienīgi apgādes daļās miera laikos!'' — smaidīja Linards.

(Turpinājums sekos)

LATVIJAS AMERIKĀ SPIESTUVE TORONTO

Pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus: laulību ielūgumu un komerciālu darījumu kartes; dokumentus biedrību vajadzībām; koncertu programmas, sarīkojumu biļetes un dziesmu lapiņas, grāmatas, u. c.

Pasūtinājumus pieņem:

LA BIROJĀ, 123 Huron ielā, tel. EM 8-0792, Toronto, Ont., Canada.

Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

Izdevums, kas var interesēt katru latvieti!

200 uzņēmumu par 1 dolaru! 1. un 2. latviešu dziesmu svētku Kanadā, latviešu daiļamatnieku 20 gadu atceres izstādes, mākslas izstādes, godalgoto tautas tērpu un pārējo dziesmu svētku sarīkojumu

SKATU KOPOJUMS.

Šinī albumā, kas iespiests uz laba papīra, jūs atradīsit arī vēl nekur nepublicētu latvisko mēbeļu attēlus un aprakstus par to gatavošanu. Nenokavējiet pasūtinājumu, jo albumu lielākā daļa jau izpārdota. Adrese pasūtinājumiem, pievienojot 1 dolaru:

J. LIĢERS, 2325 DUNN ST., NIAGARA FALLS, ONT., CANADA. Albums dabūjams arī DV grāmatnīcā, 123 Huron St., Toronto, Ont.

KAKTIŅŠ

Transporta firma

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt

LE 5-6619, katrā laikā, 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Radi dzimtenē meklē VEISU ARVIDU, Eduarda dēlu, dz. 1925. gada 30. aug. Staicelē. Lūdz rakstīt: A. Sepe, 7 Cameron St., Brookline 46, Mass., USA

IZĪRĒ TELPAS VIESĪBĀM - KĀZĀM u. c. gadījumos DV NAMĀ, 123 Huron St. Dienā EM 8-0792 Zvanīt vakaros EM 6-0101, Toronto. IZGĀDĀ DZĒRIENU ATĻAUJAS

„Mazais lācis" (LITTLE B'AR) DOUG WRIGHT

Publicēts jūsu uzjautrināšanai.

DOW KINGSBEER BREWERY LIMITED (DAU KINGSBIR)

JAUNATNES IZSŪTĪŠANA

„Pavisam no mūsu republikas uz jaunapgūstamajām zemēm palīgā novākt ražu dosies vairāk kā 3.000 jauniešu, kas ir krietni vairāk nekā pag. gadā." („Cīņa" 16. 7. 57.)

„Latvijas jaunatnes pārstāvjiem, kas izbraukuši novākt ražu uz jaunajām zemēm, pievienojas liels pulks republikas lauksaimniecības mechanizācijas skolu audzēkņu. 500 nākamo traktoristu un kombainieru vasaras prakse pavadīs Karagandas apgabalā. Uz pad. saimniecībām „Donskoj" u. c. šodien izbrauca 100 Alojas un Ciravas skolu audzēkņi. Rīt ceļā dosies 160 Aglonas skolas mechanizātori. Tuvākajās dienās viņiem sekos Gulbenes un Ludzas rajona darba rezervju skolu audzēkņi." (Radiofons 17. 7. 57.)

„Vakar Rīga pavadīja otro jaunatnes grupu, kas karsti atsaukusies Vissav. komj. CK aicinājumam. — Lūk, paidagoģe Nina Jegorova pavada savu meitu Ludmilu un stāsta studentiem, kā viņa pati pirms 25 gadiem no Gorlovkas brauca uz Donbasa stepēm novākt ražu. — Pie sētas izvēties veselis universālveikals. Te ir dažāda literātūra, sīki priekšmeti. Pad. institūta komj. org. sekr. Hermines Pikes priekšā „sikspārņi", jauni spaiņi, cirvji, pat elektr. baterijas uztverējiem. Jaunajiem ceļotājiem šīs lietas ļoti noderēja un viņi ātri izpirka visu. Brauc veselas organizācijas, piemēram, stomatoloģijas fakultātes studentu grupu vada komj. birojs pilnā sastāvā. 2.000 stipru jauniešu ir liels spēks . . . („Sovetskaja Molodež", 21. 7. 57.)

„Ārstniecības fakultātes latviešu plūsmas 2. kursa, 7. grupa brauc uz Kazachstanu gandrīz visa — Leons Garanēs, Roalds Lapsa, Jenis Kruste, Antonina Rutka." (Sovetskaja Molodež", 6. 7. 57.)

Dzīve un darbs

„Tie, kas brauc, maz domā par sadzīves sīkumiem. Vispār — gatavojieties kā zaldāti, lai būtu pēc iespējas maz mantu un lai viss saietu mugursomā. — Es sūri kļūdījos, kad pirms aizbraukšanas domāju saņģoties, strādājot uz kombaina. Cepurē strādāt nav ērti — vējš to rauj nost. Pirmais, ko mūsu kombainis izkūla — bija mana cepure. Ērti ir strādāt ar cieši uz galvas uzsietu lakatiņu. Neaizmirstiet šofera brilles — bez tām strādāt nav iespējams. Sānus aizbāziet ar marliju. Brezenta cimdi, neliela aptieciņa, krekls ar cieši pieguļošu apkaklīti un aprocēm, rupjas vilnas bikses un, kas vajadzīgs. — Jums vajadzēs strādāt lielos grūtumos ar rezerves materiāliem un instrumentiem. Cik reižu 1½ mēnešos nenoželoju, ka no Rīgas nepaņēmāt līdzi veselu izjauktu kombaini! Katru hektāru iegūst ar kauju, jācīnās ar pašu mašīnu, daudzējādā ziņā vēl ļoti nepilnīgu. Ķēdes trūkst, ieēdas transportieri, lūst asis u. t. t. Nepieciešams radīt nelielu dažādu vajadzīgo detaļu un materiālu krājumu: ķēdes, zvaigznītes, kniedes, zobratus, līstes u. t. t. Katrā ziņā paņemiet no Rīgas līdzi uzgriežņu atslēgu komplektu, āmuru, knībles. Es noteikti pretotos māmiņai, kas uzspiestu palagus, spilvenu, guļammaisu. Mednieka nazis, karote, krūzīte, elektr. kab. lukturītis, 3–4 baterijas, piezīmju bloknots — arī derētu mugursomā." („Sov. Molodež", 5. 7. 57.)

„5.000 NOSŪTĀMI

uz laukiem saskaņā ar Latv. komj. CK aicinājumu. — Ceļam saposušos jauniešu pulciņus var katru dienu sastapt rūpnīcu pagalmos, stacijās." (Radiofons 26. 7. 57.)

aiz DZELZS aizkara

OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

Ne noilguma, ne amnestijas

„No 1921. g. — 1925. g. Kārlis Biezais strādāja burž. Latvijas politbirojā un tās uzdevumā nodibinājis sakarus ar revolūcionāro pagrīdi. Uz viņa denunciācijas pamata apcietināja daudzus revolūcionārās kustības dalībniekus, tai skaitā LKP CK locekli Arāju Bērci un CK sekr. Šilfu - Jauzemi.

Kārlis Opss no 1899. g. atradās cariskās žandarmērijas dienestā, bet no 1920. g. burž. Latvijas politpārvaldes organos. Opss aktīvi piedalījās revolūcionārās pagrīdes darbinieku apcietināšanā komūnistu spīdzināšanā un piekaušanā; strādāja par politpārvaldes vecāko uzraugu.

LPSR augstākās tiesas krimināllietu tiesas kollēģija no 29. jūlija līdz 1. augustam izskatīja šīs lietas. Abi apsūdzētie pilnīgi atzinās.

Augstākā tiesa piesprieda Biezajam 25 gadus cietumā, Opss notiesāts ar brīvības atņemšanu uz 10 gadiem." (Rīgas radiofons, 3. 8. 57.)

Vēl par maz propagandas!

„Savā laikā Maskavas izdevniecība „Prometej" izdevo grāmatas par pilsoņu kaŗa laikmeta sarkanajiem latviešu strēlniekiem. Tās kļuvušas par bibliografisku retumu. R. I. Ķiša grāmata „Latviešu strēlnieki pilsoņu kaŗa un ārzemnieku kaŗa intervencijas laikā" nedod pilnīgu pārskatu par notikumiem un cilvēkiem. Lielu un vajadzīgu lietu veicis N. Kondratjevs, sarakstīdams grāmatas par Jāni Fabriciusu un „Tautas dēli", kas veltīta Eiženam Bergam, Ansim Daumanim, Kārlim Zediņam, Jānim Judinam. Tie ir tikai pirmie soļi. Jaunatne gandrīz neko nezina par pilsoņu kaŗa varoņiem: divīzijas komisāru Apini, Latvijas pad. rep. jūŗas kaŗa tautas komisāru Pētersonu, starptautiskā pulka komandieri Alksni, armijas komandieri Eidemani, frontes komandieri Kalniņu, pirmo KFPSR virspavēlnieku Vācieti u. c.

Ļoti maz uzrakstīts par latviešu kaŗavīriem, kas karoja tēvijas kaŗa frontēs. Drīz pēc kaŗa, pamatojoties uz svaigām atmiņām, kauju dalībnieks K. Krauliņš uzrakstīja grāmatu ar bagātāko materiālu. Nezināmu iemeslu dēļ grāmata dienas gaismu neieraudzīja.

Latviešu nacionālistiskā buržuāzija savā laikā ne mazumu pūlējās, lai latviešu strēlnieku vēsturi nostādītu greizā veidā. Gandrīz no pirmās klases — bērniem kala par visādu Kalpaku un Briežu „varonību". Mēs vēl nepietiekami cīnāmies ar šo iedarbību. Parasti vidusskolu beigušais nekā nezina par latviešu strēlnieku kaujas darbiem un nevar nosaukt nevienu latvieti - varoni . . . Liepājā ir Sudmaļa v. n. skola un ir rinda viņa v. n. kolchozu, bet reti kāds zina par šo komjaunatnes varoni ko tuvāk . . . (Rezerves majors B. Lozinskij, „Sovetskaja Latvija", 27. 4. 57.)

„Mūsu sabiedriski politiskā literātūra nespēj apmierināt lasītāju prasības. Vairums autoru vēl arvien cītīgi pārraksta dažādās variācijās tikai to, kas kaut kur jau pateikts. — Gandrīz ik gadus mēs izdodam latviešu valodā mācību grāmatas politskolu klausītājiem un viengadīgajām komjauniešu skolām. Tās ir Maskavā krievu valodā izdotās mācību grāmatas, sava veida ābeces politisko zināšanu jautājumos, kas tulkotas latviešu valodā. Tās ir labas mācību grāmatas un visumā atbilst šīs dienas prasībām, tomēr tur nekā nav par mūsu republikai īpatnējiem apstākļiem. Šajās grāmatās ļoti labi pateikts par cariskās Krievijas atpalicību un monarchistisko Krieviju kā tautu cietumu. Bet starp citu, kā visiem mums zināms, šajā jautājumā latviešu nacionālistiskajai buržuāzijai nav ar mums nekādu domstarpību. Visā savā 20 gadu valdīšanas laikā latviešu buržuāzija par to bazūnējusi vietā un nevietā. Bet, lūk, par burž. Latvijas nozīmi, par latviešu burž. nacionālistu reakcionāro un kaitīgo lomu latviešu vēstures attīstībā, par LKP varonīgi cīņu, par pad. varu Latvijā šajā mācību grāmatā nav neviena vārda.

Buržuāziskajā Latvijā latviešu buržuāziskie kultūras darbinieki atrada līdzekļus un iespējas izdot Konversācijas vārdnīcas 21 sējumu, bet mūsu ZA daudzo institūtu u. c. zinātnisko iestāžu darbinieki vēl nav pat sākuši domāt par to. Protāms, burž. Latvijas laikā izdotās Konversācijas vārdnīcas uzdevums bija paust buržuāzisko ideoloģiju.

Daudzi mūsu republikas ZA u. c. zinātnisko iestāžu autori, vairoties no savām domām, pārvērtušies par īpatnējiem zinātnes „modes" propagandistiem. It īpaši tas attiecas uz lauksaimniecības zinātnes stāvokli mūsu republikā. Tā vienā gadā mums modē kūdras un trūdzemes podiņi un mazi kolchozi, bet nākošajā gadā lieli kolchozi un stādīšana kvadrātlizdās. Paiet vēl gads, un nāk kukurūzas un komplekso brigažu mode, bet kāda būs nākošā gada kārtējā mode, to neviens nezina. — Arī ateistiskās propagandas darbs apsīcis pārmērīgas piesardzības dēļ . . ." (R. Lācis, Latv. v. izdevn. Masu politiskās lit. redakcijas vec. redaktors, „Literatura un māksla", 1. 6. 57).

P i e z ī m e: Gatavojoties varas sagrābšanas 40. gada dienai, visā padomju imperijā periodika un grāmatas galīgi piemēslotas ar „masu politisko literātūru", gan par 1917. — 20. gadiem, gan vēlākiem laikiem. Šai lāča gaudošanai maza nozīme apspiesto cilvēku muļķošanā.

LKP CK sekretāra A. Pelšes radioruna 20. 7. 57.

„. . . Buržuāziskie nacionālisti ārzemēs kā melnas vārnas ķērc: „Nelaimīgā latviešu tauta, tās nākotne apdraudēta: to pārkrievo." — Ar šādām un līdzīgām pasaciņām mūsu ienaidnieki mēģina spēlēt uz nacionālajām jūtām, **ietekmēt nenosvērtos elementus mūsu republikā.** Mēs nedomājam pārliecināt latviešu buržuāziskos nacionālistus vai izvērst **diskusiju ar baltajiem emigrantiem.** Viņi tā kā tā neko nesapratīs. Kam žults mutē, tam viss ir rūgts. Bet tiem, kas nejauši **nokļuvuši šo ļaužu ietekmē,** kas klausās burž. nacionālistu tenkās, melos un **paklusām viņiem piebalso,** derētu padomāt par dažiem visai ietekmīgiem faktiem un izdarīt no tiem attiecīgus secinājumus.

Jaunās dzīves celtniecībā . . . var būt, un acīmredzot, mums bija dažas kļūmes, kļūdas, neveiksmes. Tā, piemēram, ne visur un vienmēr tiek ievērots valodu līdztiesības princips. Ne katra izkārtne vai ielas nosaukums rakstīts latviešu un krievu valodā. Ne katrs pārdevējs veikalā, ne katrs milicis uz ielas prot abas valodas . . .

Šogad Latvijā iznāk 8 republikāniskie laikraksti, kuŗu vienreizējie metieni latviešu valodā ir 387.000 eks. un krievu valodā 95.000 eks., 47 rajonu laikraksti, kuŗu metiens latviešu valodā ir 138.000 eks. un krievu valodā 17.000 eks. Bez tam 10 žurnālu ar 292.000 eks. lielu kopmetienu, pie kam tikai 2 no tiem dublē krievu valodā 15.000 eks. . . . Jājautā: kāda runa var būt par pārkrievošanu? . . . (latvieši nesaprot un **negrib** saprast krievu valodā rakstīto — tāpēc jāiespiež latviski! — L. Red.). („Cīņā" iespiesta 21. 7. 57. šī pati runa mazliet citādos vārdos).

PADOMI NAM AMATĒM

M. KRONE - BALDUMA

GARŠVIELU LIETOŠANA

Garšvielu ir daudz, bet tikpat dažādi ir arī to lietošanas veidi. Pārmērīga garšvielu lietošana var kaitēt veselībai: rodas traucējumi gremošanā, rada slāpes un, lietojot vairāk šķidruma, apgrūtina sirdi un nieres. Sevišķas asās garšvielas pie ēdiena jāliek uzmanīgi. Parasti ēdienam jābūt ar dabisku garšu, bet nē pārvircotam. Labāk mazāk pielikt garšvielu nekā par daudz.

Daudzas garšvielas Kanadā importē no dažādām valstīm, iesaiņotas maisos, ritulos, gan lielās kastēs un mucās. Ir vairākas garšvielu pārstrādāšanas firmas, kuras var atskatīties uz 100 gadu pastāvēšanu. Kā katrā zemē, arī Kanadā daudzas garšvielas aug pašu zemē.

Atzīmēšu tikai tās garšvielas, kuras ir vairāk mūsu gaumei:

anīss — cepumiem, likieriem;
vircu graudi — gaļām, zivīm un marinādēm;
engvers — cepumiem, mērcēm un saldskābu salātu ieziemošanai;
kāperi — vircām, mērcēm, gaļām, zivīm, salātiem un maizīšu garnēšanai;
kardemons — smalkkūkām maizēm un citiem cepumiem;
koriandrs — cepumiem, mērcēm, sevišķi piparkūkām;
kadiķu (paegļu) ogas — mērcēm, jēra gaļai, medījumiem, zivīm un stiprākiem dzērieniem;
lauru lapas — virām, gaļām, zivīm, mērcēm un marinādēm!
muskatrieksts — virām, mērcēm, cepumiem, rīsu sautējumiem, kartupeļu kroketēm, gaļām un dzērieniem;
muskata ziedi — zivju mērcēm, salātiem un cepumiem;
mandeles — kūkām, maziem cepumiem, saldiem ēdieniem, mērcēm un dzērieniem;
krustnagliņas — saknēm, gaļām, zivīm, mērcēm un cepumiem;
apelsīnu ziedi — kūkām, cepumiem, pudiņiem;
pipari — virām, mērcēm, gaļām, marinādēm, salātiem un arī cepumiem, piem., piparkūkām. Balto un melno piparu atšķirība ir šāda: melnos piparus iegūst, tos novācot vēl nenogatavojušos, bet baltie pipari ir jau nogatavojušies, tiem maigākā garša;
magoņu sēklas — mērcēm, cepumiem;
safrāns — cepumiem;
skābenes — virām, salātiem un mērcēm.

PĒTERSĪĻU UN CITU ZAĻUMU IEZIEMOŠANA

Pētersīļu, seleriju, estragonu un lociņus, kur tos nevar dabūt ziemā svaigā veidā, var ielikt sālī. Katru no minētiem zaļumiem labi nomazgā, notecina un laiciņu atstāj, lai nožūst. Tad sagriež un līdzīgās daļās sajauc ar sāli, pilda stikla glāzēs vai akmens podos. Tāpat sagatavo arī skābenes.

vaniļa — saldiem ēdieniem, cepumiem, kūkām, mērcēm. Vaniļa ir kaltēts pākstveida auglis, kas aug Meksikā. Pērkot vaniļas pākstis, jāraugās, lai tās būtu tumši brūnas, jaunas un mīkstas. Tās var uzglabāt slēgtā traukā, uzberot cukuru;
kanēlis — saldiem ēdieniem un virām, ievārījumiem, kūkām un cepumiem;
sukāde — pudiņiem, kūkām, cepumiem;
citrons — mērcēm, saldiem ēdieniem, cepumiem, gaļām, zivīm un dzērieniem;
basilikums — virām, salātiem un mērcēm;
dilles — mērcēm, salātiem, gurķu marinēšanai un skābēšanai;
estragons — gurķu skābēšanai, mērcēm un salātiem;
kiploks — salātiem, gaļām, desām, gurķu konservēšanai;
ķimenes — virām, kartupeļiem, saknēm, kāpostiem, gaļām, cepumiem, sieriem, biezpienam un likieriem;
majorāns — virām, gaļām, desām;
mārrutki — vārītām gaļām, gaļas recekļiem, zivīm un mērcēm;
pētersīļi — virām, mērcēm, gaļām, zivīm, salātiem un garnēšanai;
selerijas — virām, salātiem, izmantojamas arī kā saknes;
puravi — virām, arī kā saknes;
rozmarīns — jēra gaļai;
lociņi — salātiem, virām, biezpienam un maizītēm;
timiāns — šķiņķa sagatavojumiem, cūkgaļai, medījumiem un salātiem;
mieziķi (Waldmeister) — mērcēm un bolei;
piparmētras — tējai, mērcēm, želejai, ko lieto pie jēra gaļas, augļu kompotiem;
sinepju graudi — siļķu un gurķīšu marinēšanai, marinādēm;
sinepju pulveris — mērcēm, salātiem, gaļām;
paprika — spāņu piparu pulveris — virām, gaļām, zivīm, salātu un mērču garnēšanai.

JA JŪSU BĒRNAM IR sacietējis vēders, lietojiet CASTORIA

Ja jūsu bērnam sacietējis vēders, nedodiet preparātus, ko lieto pieaugušie. Lietojiet CASTORIA. Tas ir speciāli pagatavots bērniem. Neradīsies ne krampji, nedz citi traucējumi. Bez tam TAS LABI GARŠO. Labi atbrīvo. Pārliecinieties pie savā ārsta vai aptiekāra.

Drošs preparāts bērniem CASTORIA

TV ZIEMEĻAMERIKAS LABĀKAIS FUTBOLS...

NACIONĀLĀ FUTBOLA LĪGA

SVĒTDIEN, plkst. 3 p. p. pārraidījums tieši no Fred Hamilton Park Toronto ar ED. FITKIN & WARD CORNELL

WGR-TV CHANNEL 2

MEDIKAMENTUS UZ BALTIJAS VALSTĪM AR GAISA PASTU NOSŪTA

HALLS DRUGSTORE T. KRAUMANIS

14 DIXON RD., Toronto 15, Ont., Canada, tel. aptiekā CH 4-5678, mājās CH 4-0107

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē

Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās

5587 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7622, Montreal.

Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 2-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS

(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā

345 Bloor St., W. (tuvu Spadina Ave.)

Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu

Runā vācu un slavu valodās

Atbilstošākais padzēriens tiem atspirdzinājumiem, ko jūs lietojāt savā dzimtenē . . .

Wilson's SINCE 1875

COCA ORANGE CREAM SODA GINGER AL

BEZMAKSAS PIEGĀDE jūsu pikniku, banketu un visu citu svinību vajadzībām.

ZVANIET TORONTO WA 1-2151 līdz 7 vakarā darbdienās

NEPIEGĀDĀJAM PRIVĀTĀS MĀJĀS

Es priecājos par tasi īstas TĒJAS

un Salada tiešām dod iespēju baudīt tasi īstas TĒJAS

SALADA TEA BAGS

kaut kur jau pateikts. — Gandrīz ik gadus mēs izdodam latviešu valodā mācību grāmatas politskolu klausītājiem un vien-gadīgajām komjauniešu skolām. Tās ir Maskavā krievu valodā izdotās mācību grāmatas, sava veida ābeces politisko ziņāšanu jautājumos, kas tulkotas latviešu valodā. Tās ir labas mācību grāmatas un visumā atbilst šīs dienas prasībām, tomēr tur nekā nav par mūsu republikai īpatnējiem apstākļiem. Sajās grāmatās ļoti labi pateikts par cariskās Krievijas atpalicību un monarchistisko Krieviju kā tautu cietumu. Bet starp citu, kā visiem mums zināms, šajā jautājumā latviešu nacionālistiskajai buržuāzijai nav ar mums nekādu domstarpību. Visā savā 20 gadu valdīšanas laikā latviešu buržuāzija par to bazūnējusi vietā un nevietā. Bet, lūk, par buržuāziski Latvijas nozīmi, par latviešu buržuāziski nacionālistu reakcionāro un kaitīgo lomu latviešu vēstures attīstībā, par LKP varonīgi cīņu, par pad. varu Latvijā šajā mācību grāmatā nav neviena vārda.

Buržuāziskajā Latvijā latviešu buržuāziskie kultūras darbinieki atrada līdzekļus un iespējas izdot Konversācijas vārdnīcas 21 sējumu, bet mūsu ZA daudzo zinātnisko u. c. zinātnisko iestāžu darbinieki vēl nav pat sākuši domāt par to. Protams, burž. Latvijas laikā izdotās Konversācijas vārdnīcas uzdevums bija paust buržuāzisko ideoloģiju.

Daudzi mūsu republikas ZA u. c. zinātnisko iestāžu autori, vairoties no savām domām, pārvērtušies par īpatnējiem zinātnes „modes" propagandistiem. It īpaši tas attiecas uz lauksaimniecības zinātnes stāvokli mūsu republikā. Tā vienā gadā mums modē kūdras un trūdzemes podiņi un mazi kolchozi, bet nākošajā gadā lieli kolchozi un stādīšana kvadrātlīzdās. Paiet vēl gads, un nāk kukurūzas un komplekso brigāžu mode, bet kāda būs nākošā gada kārtējā mode, to neviens nezina. — Arī ateistiskās propagandas darbs apsīcis pārmērīgas piesardzības dēļ . . ." (R. Lācis, Latv. v. izdevn. Masu politiskās lit. redakcijas vec. redaktors, „Literatura un māksla", 1. 6. 57).

Piezīme: Gatavojoties varas sagrābšanas 40. gada dienai, visā padomju imperijā periodika un grāmatas galīgi piemēslotas ar „masu politisko literatūru", gan par 1917. — 20. gadiem, gan vēlākiem laikiem. Šai lāča gandošanai maza nozīme apspiesto cilvēku mulkošanā.

LKP CK sekretāra A. Pelšes radioruna 20. 7. 57.

. . . Buržuāziskie nacionālisti ārzemēs kā melnas vārnas kērc: „Nelaimīgā latviešu tauta, tās nākotne apdraudēta: to pārkrievo." — Ar šādām un līdzīgām pasacīņām mūsu ienaidnieki mēģina spēlēt uz nacionālajām jūtām, ietekmēt nenoteiktus, svārstīgus elementus mūsu republikā. Mēs nedomājam pārliecināt latviešu buržuāziskos nacionālistus vai izvērst diskusiju ar baltajiem emigrantiem. Viņi tā kā tā neko nesapratīs. Kam īzlits mutē, tam viss ir rūgts. Bet tiem, kas nejauši noklausījušies šo lanžu ietekmē, kas klausās burž. nacionālistu tenkās, mēs un paklusām viņiem piebalsojam, derētu padomāt par dažiem visai ietekmīgiem faktiem un izdarīt no tiem attiecīgus secinājumus.

Jaunās dzīves celtniecībā . . . var būt, un acīmredzot mums bija dažas klūmes, kļūdas, neveiksmes. Tā, piemēram, ne visur un vienmēr tiek ievērots valodu līdztiesības princips. Ne katra izkārtne vai ielas nosaukums rakstīts latviešu un krievu valodā. Ne katrs pārdevējs veikalā, ne katrs milicis uz ielas prot abas valodas . . .

Šogad Latvijā iznāk 8 republikāniskie laikraksti, kuru vienreizējie metieni latviešu valodā ir 387.000 eks. un krievu valodā 95.000 eks., 47 rajonu laikraksti, kuru metiens latviešu valodā ir 138.000 eks. un krievu valodā 17.000 eks. Bez tam 10 žurnālu ar 292.000 eks. lielu kopmetienu, pie kam tikai 2 no tiem dublē krievu valodā 15.000 eks. . . . Jāatzīst: kāda runa var būt par pārkrievošanu? . . .

(latvieši nesapņot un negrib saprast krievu valodā rakstīto — tāpēc jāiespiež latviski! — O. L. Red.). („Cīņā" iespiesta 21. 7. 57. šī paša runa mazliet citādos vārdos).

TV

ZIEMEĻAMERIKAS LABĀKAIS FUTBOLS...

NACIONĀLĀ

FUTBOLA

LĪGA

SVĒTDIEN, plkst. 3 p. p.

pārraidījums tieši no Fred Hamilton Park Toronto ar

ED. FITKIN & WARD CORNELL

WGR-TV CHANNEL 2

MEDIKAMENTUS UZ BALTIJAS VALSTĪM AR GAISA PASTU NOSŪTA

HALLS DRUGSTORE T. KRAUMANIS

14 DIXON RD., Toronto 15, Ont., Canada, tel. aptiekā CH 4-5678, mājās CH 4-0107

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē

Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās

3587 PARK AVE, MONTREL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.

Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 8-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS

(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanādā

345 Bloor St., W. (tuvu Spadina Ave.)

Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu

Runā vācu un slavu valodas

Atbilstošākais padzēriens tiem atspirdzinājumiem, ko jūs lietojāt savā dzimtenē . . .

Wilson's SINCE 1875

COCA ORANGE

CREAM SODA GINGER ALE

BEZMAKSAS PIEGĀDE jūsu pikniku, banketu un visu citu svinību vajadzībām.

ZVANIET TORONTO WA 1-2151 līdz 7 vakarā darbdienās

NEPIEGĀDĀJAM PRIVĀTAS MĀJAS.

Es priecājos par tasi īstas TĒJAS

un Salada tiešām dod iespēju baudīt tasi īstas TĒJAS

ŽĒLSIRDĪGĀS MĀSAS

vajadzīgas 10 gultu slimnīcai Rabbit Lake, Sask.

VIRSMĀSA (matron) ar sākuma algu $260 mēnesī (no 1. I 1958. $280, ar maksimālo algu $360 pēc 5 gadiem).

MĀSAS (general duty) ar sākuma algu $235 (no 1. I 1958 $250 ar maksimālo $320 pēc pieciem gadiem).

Dzīvošana rezidencē un uztura nauda, līdz šim $18 mēnesī, būs paaugstināta ar 1. I. 58. Tuvākās pilsētas: North Battleford 50 jūdžu, Saskatoon 140. Patīkams, augošs ciems ar jaunu pamat- un vidusskolu (6 room school). Luterāņu, anglikāņu un katoļu baznīcas. Kino 2 reizes nedēļā. Zivīm bagāts, skaists ezers ar vasaras mājām 8 jūdžu attālumā. Klimats apm. kā Latvijā, ziemas aukstais periods drusku garāks.

Rakstīt: DR. H. GOBA, RABBIT LAKE, SASK.

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

55 Wellington W., (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6451

Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās. Runā krieviski, vāciski un latviski

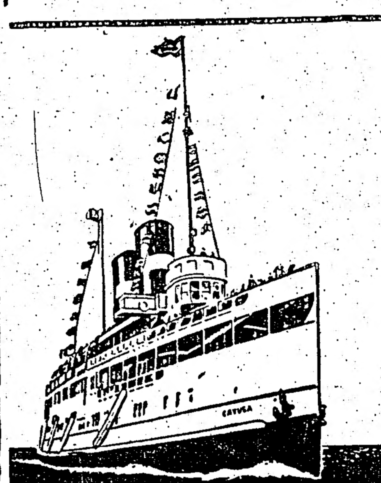

S.S. CAYUGA

Apskatiet vienu no pasaules brīnumiem — Niagaras ūdens kritumu ar kuģi.

Saskaņota autobusu satiksme ar Bufalo, N. Y.

BRAUCIENU SARAKSTS

Rītos: plkst. 9-os ik dienas

Pēcpusdienās: plkst. 3,15

Trešdienās, piektdienās, sestdienās un svinamās dienās vakaros: plkst. 6,15

Pirmdienās, trešdienās un ceturtdienās plkst. 9,45 vak.

Piektdienās, sestdienās un svinamās dienās tikai uz Niagaru on the Lake.

BRAUKŠANAS MAKSAS

Pieaugušiem:

Turp un atpakaļ 3,90. dol.

Vienā virzienā 2,20. dol.

Bērniem: (5—12 gadiem)

Turp un atpakaļ 1,95. dol.

Vienā virzienā 1,10. dol.

Ērta piknikošana krastmalā. Peldēšanās jaukajā LIONS BEACH. Dejošana uz kuģa visos vakara braucienos. Tuvākai informācijai lūdz zvanīt: EM 3 - 5155, Toronto

Pudiņu un cepumu pulveri tikai no

Dr. T. L. GRANOVSKY

ZOBĀRSTS-CHIRURGS

runā krieviski un vāciski

514 Dundas St., West

(Spadina stūrī)

Zvanīt EM 8-9038, Toronto

Dr. Alexander Szatmari

nervu un noguruma slimībās

288 St. Clair Ave., W. Toronto

Runas stundas no 2-7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu

WA 1-0556 vai MA 5243

PIEŅEMU šūšanas un pārtaisīšanas darbus DĀMU APĢĒRBIEM

233 Marguerretta St.

tel.: LE 6 - 6370, Toronto.

PRET STIPRĀM SĀPĒM

Instantine

A PRODUCT OF BAYER

Ātri iedarbojas, uz ilgu laiku aptur sāpes, rada labsajūtu.

Ņemiet iedarbīgu līdzekli pret galvas sāpēm, saaukstēšanos, lumbago, neiralģiju, artēriju un reumatisma sāpēm.

12 tabletes 25 c

48 tabletes 75 c

120 tabletes $1.39

Frank Vass BA

ADVOKĀTS — NOTĀRS

455 Spadina Ave, Apt. 408 (College un Spadina ielu stūrī)

Tel. birojā — WA 2-6111

WA 2-6112, Toronto

Ja kāds ko zinātu par KĀRLI LIEPU, Kārļa dēlu, dzim. 1915. g. 25. janvārī Salaspils pagastā Latvijā, mobilizētu vācu armijā 1944. gadā, lūdz rakstīt šī laikraksta kantorim ar Nr. 723.

IZĪRĒJAMA istaba un virtuve (nemēbelētas) Zvanīt RO 9 - 4220, Toronto.

ST. CLAIR - ROGER rajonā izīrējama gaiša mēbelēta istaba vieniniekam, uz vēlēšanos ar pilnu pansiju. Zvanīt LE 2 - 0090, Toronto.

S. VASARĀJS

Transporta uzņēmums

Tel. LE 4-1403

Toronto

Mūsu sirdsmīļotā meitiņa

RŪTA TOMANIS

dzim. 1942. gadā 1. martā Saldū, Latvijā, pēc ilgas un grūtas slimības aizgājusi Dieva mierā 1957. g. 31. jūlijā Adelaidē, Austrālijā.

Pēc viņas dziļi sēro

vecāki, brālītis un māsiņa.

Saļna koda sārtu ziedu . . .

Apg. LATVJU GRĀMATA

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

Prof. K. Kārkliņa monografija — RUDOLFS BLAUMANIS $3.80

Kopotu rakstu 12. sēj., pērkama arī atsevišķi.

Rich. Ērgļa romāns — PELĒKO BARONU SENČI I $2.80

— PELĒKO BARONU TĒVI II $3.00

Vēsturnieka R. Ērgļa rom. ir viens no retajiem darbiem par latviešu dzīvi dziļākajos klaušu laikos.

E. Birznieka - Upīša — PASTARIŅA DIENAS GRĀMATA $2.60

— PASTARIŅS SKOLĀ $2.40

Visvairāk publicētā grāmata mūsu jaunatnes literatūrā.

Gleznainā valoda saista lielus un mazus, jaunus un vecus. Vērtīga dāvana skolu jaunatnei.

KRĀJUMĀ

DV GRĀMATNĪCĀ

123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada

Nākošā futbola nedēļa

KARLINGA PUBLICĒJUMS INFORMĀCIJAI

CARLING'S

TORONTO

METRO LĪGA - ST. CLAIR STADIONĀ

24. augustā, SESTDIEN (TIKS IZZIŅOTS)

25. augustā, SVĒTDIEN
pl. 2 p.p. AVRO — VIKINGS
pl. 3,30 p.p. UDINESE — SILVERTHORN

26. augustā, PIRMDIEN
pl. 7 vak. THISTLES — 7000 CLUB
pl. 8,30 v. ESTONIA — BELFAST

28. augustā, TREŠDIEN
pl. 7 vak. VIKINGS — SILVERTHORN
pl. 8,30 vak BELFAST — VICTORIA

30. augustā, PIEKTDIEN
pl. 7 vak. SCOTTISH — DANFORTH
pl. 8,30 v. MAPLE LEAFS — AVRO

NACIONĀLĀ LĪGA-FRED HAMILTON PARK (Shaw pie College)

SESTDIENĀS BROADVIEW LAUKUMĀ (Broadview - Gerrard)

24. augustā, SESTDIEN
pl. 8 vak. UKRAINA — SPARTA

25. augustā, SVĒTDIEN
pl. 3 p.p. TRIDENTS — OLYMPIA - HARMONY

27. augustā, OTRDIEN
pl. 8 vak. WHITE EAGLES — MALTA UNITED

28. augustā, TREŠDIEN
pl. 8 vak. HUNGARIA — UKRAINA

29. augustā, CETURTDIEN
pl. 8 vak. SPARTA — EAST END CANADIANS

30. augustā, PIEKTDIEN
pl. 8 vak. WHITE EAGLES — OLYMPIA - HARMONY

CARLING'S Black Label BREWERY LIMITED

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese: ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $9.00 par 6 mēn.; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Līcī, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

BAZNĪCAS ZIŅAS

ŅUJORKA

Latv. ev. - lut. dr., 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y.

Draudzes kanceleja draudzes namā Bruklīnā 564 Sec. St., augustā atvērta samazinātu laiku; regulārām vajadzībām lūdz izmantot otrdienas no pl. 11 — 1 dienā un piektdienās no pl. 6—8 vakarā.

Kanceleja darbosies arī pārējās darbdienās, tomēr lūdz iepriekš sazināties pa draudzes tālruni SOuth 8-7721.

Bruklīnā, Betlemes baznīcā, Third Ave & Pacific Street.

Svētdien, 25. augustā, pl. 11.15 Betlēmes baznīcā, Bruklīnā pl. 11.00 Vasaras nometnē.

Svētdien, 1. septembrī, pl. 11.15 Betlemes baznīcā, Bruklīnā, pl. 8.00 vakarā — vasaras nometnes slēgšanas dievkalpojums, pl. 3.00 Port Vašingtonā, Mūsu Pestītāja baznīcā māc. F. Treus.

Hempstetē, Sv. Jāņa draudzē, Grace baznīcā, 311 Uniondale Ave, sestdien, 24. augustā, plkst. 6 vak., dievkalpojums. Māc. D. Grauds.

ČIKĀGA

Čikāgas latv. ev. - lut. Ciānas draudzē, 5135 W. Ferdinand St.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave. Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Ķirsons, Melvūdā, Ill., tel. FI 3-2420.

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9.30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru pl. 7.30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave. tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības luterāņu baznīcā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Lansing Koledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1...

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCAs telpās, 120 W Lexington Ave.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S.E., Grand Rapidi.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 828 S. Rose St., tel. 4-8255.

Māc. G. Strautmanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 8 pp.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 10 no rīta.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. pp.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9.30-12.30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 2 pp. Faith ev.-lut. baznīcā — 1004 S. Layton Blvd., māc. J. Meisters. Svētdienas skola tai pašā laikā baznīcas telpās.

Mineapoles St. Paula latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave, katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langins.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis — 331 Argyle St. Port Arthur, Ont., tel. 4 - 0302

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 25. augustā, pl. 11 Sv. Andreja baznīcā dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

25. augustā, pl. 9 r., dievkalpojums S. Jāņa baznīcā.

8. septembrī, plkst. 4 p.p. dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā. Svētdienas skola pusstundu pirms dievkalpojuma.

15. septembrī, plkst. 4 p.p. dievkalpojums Sv. Trīsvienības baznīcā (619 Sherbourne Str.). Svētdienas skola pus stundu pirms dievkalpojuma.

22. septembrī, pl. 4 p. p., dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā. Svētdienas skola.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

25. augustā, plkst. 9 rītā dievkalpojums.

Bramptonā Latviešu ev. - lut. draudzē 25. augustā, plkst. 1,30 p. p. iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu Grace United baznīcā.

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3 - 1192.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., South — 25. augustā, pl. 7-os vakarā dievkalpojums.

Kristīts Jānis Linards Dzelme, Ritvara un Elvīras dēliņš.

Māc. Arturs Voitkus, 28 Austin Terrace, Toronto, tel. WA 5.1566;

Māc. Edg. Jange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont., tel. — CE 2-2385.

Māc. Ed. Ķergis, 168 Bancroft Dr. Sudbury Ont., tel. OS 3-8284.

Sadberijā, svētdien, 18. augustā pl. 13, Sv. Jāņa baznīcā (232 Pine St.) dievkalpojums.

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave. Winnipeg 9, Manitoba, tel. 42-5512.

Vinipegas latviešu ev.-lut. sv. Krusta draudzē, sv. Pētera baznīcā Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

MONTREALAS

latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek regulāri katru svētdienu Redeemer baznīcā, 285 Clark Ave Westmontā. Sākums plkst. 1.30 pp., mācītājs A. Gaudiņš.

Māc. V. Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

Montreālā, 24. augustā, plkst. 7 vak. svētvakara dievkalpojums.

TORONTO BAPTISTU DRAUDZES dievkalpojumi notiek svētdienās, pl. 3 p.p. un otrdienu vakaros, pl. 8 — Walmer Road baznīcas telpās. Māc. R. Ekšteins.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek katru sestdienu, plkst. 8 vak., 14 Parkroad misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Katru svētdienu plkst. 10.45 rītā garīgs radio raidījums —— Brīdis ar Dievu, viļņu garums 1350, Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4818.

MODES JAUNUMI

Īso brunču triumfs 1957./58. g. rudens un ziemas dāmu tērpos

Parīzes modes karaļi un diktātori nupat ir paspējuši proklamēt jaunāko dāmu modi nākošajai sezonai, kurā, kā tas jau bija gaidāms pēc pagājušās ziemas un vasaras Parīzes dāmu modēm, savu uzvaras triumfu ir atkal reiz sākuši īsie brunči u.c. tērpi. Gandrīz visiem Parīzes modes namu demonstrētajiem rudens un nākošās ziemas dāmu tērpiem brunči vai nu tiktiko apsedz vēl celīšus vai atklāj daiļuma leģionu arī virs tiem. Par jauno, īso modi sevišķi sajūsminātas Parīzē esot skaisto kāju īpašnieces. Bez īso un nereti šauro brunču līnijas daži Parīzes modes nami sevišķi izceļ dabisko krūšu līnijas viļņojumu, bet citi to papildina vēl ar izteikti uzsvērtiem gurniem.

No krāsām nākošās sezonas dāmu tērpos dominē kastaņbrūnās, gaiši sarkanās, pelēkās un daļēji arī zilās krāsas. Favorīte brunču audumos ir melnā krāsa, un tā dominē arī pēcpusdienu un vakartērpu mežģīņu audumos, kuŗus tāpat kā pagājušā gadā rotā zelta pavedieni.

Jaunākajās Parīzes dāmu blūzīšu, mēteļu un kažoku modēs tagad kopš pagājušās ziemas sezonas sevišķi ievērojamas pārmaiņas nav notikušas, kādēļ šajā ziņā vīri, tēvi un līgavaiņi pagaidām var atviegloti uzelpot, īpaši tādēļ, ka arī Londonas, Parīzes Romas un Berlīnes vīriešu modes ieteicēji visumā ir palikuši pie kungu uzvalku un mēteļu iepriekšējās sezonas krāsām, siluetiem un izmēriem. Daži Parīzes dāmu modes nami gan ir izlaiduši arī jaunas dāmu smaržas, un sevišķa pievilcība pēdējās modes skatēs bijusi smaržai ar diezgan bīstamo nosaukumu — Lasso . . .

V.As.

SPORTS

Ziemeļamerikas baltiešu meistarsacīkstes tenisā

notiks Toronto 24. un 25. augustā ,pl. 9 no rīta Riverdale tenisa laukumā (Danforth . Broadview). Aicināti piedalīties ASV un Kanadas baltiešu tenisisti.

Programmā: 1) dāmu un kungu vienspēles, 2) kungu un jauktās divspēles.

Dalībniekiem pieteikšanās sacīkšu vietā pie R. Ceinovska.

Sportistu draugi lūgti noskatīties šīs meistarsacīkstes, kas Kanadā būs vienas no interesantākajām.

VIEGLATLĒTIKAS MEISTARSACĪKSTES

Kanadas latviešu meistarsacīkstes vieglatlētikā notiks š. g. 31. augustā un 1. septembrī Bīča laukumā Toronto. Programmā visas populārās disciplīnas. Tuvāka informācija par laiku un disciplīnu sadalījumu pa dienām sekos.

Sacensībās aicināti piedalīties arī latviešu atlēti.

Zibenturnīrs futbolā

Vieta: Sidrabene. Laiks: svētdien, 25. augustā.

Futbola zibenturnīri Kanadā ir jau pavisam tradicionāla lieta; tie guvuši daudz piekrišanas agrākajos gados. Samazinātā laukumā ar 6 vīriem ierindā, vienības līdz šim pārmaiņus cīnījušās Saulainē un Sidrabenē, bet par šī gada sacensību vietu izvēlēta pēdējā.

Tuvāka informācija nākošajā numurā.

Līgas spēlēs Toronto DV vienpadsmitiem kā kontinentālā, tā senioru līgā veicies diezgan „ērkšķaini" — nav priecīgu ziņu. Savainoti vairāki spēlētāji, kuŗu iztrūkšana stipri jūtama.

Pašreiz DV futbolisti pošas braucienam uz Ņujorku, lai revanšētos par viesu spēli turienes DV vienpadsmitam, kas viesojās Toronto Dziesmu svētku laikā. Spēle paredzēta septembŗa beigās.

LATVIEŠU . . .

(Pārnesums no 5. lapp.)

Savā Jaunatnes kopas studijā mēs sanākam reizi mēnesī kopā un pārrunājam izrādes un vispār teātra jautājumus, sākot ar strīdīgiem teātra izcelsmes jautājumiem un technisko iekārtu teātrī, celtnē, izrādēs u. t. t. Atbalss jauniešos ļoti dzīva, un tas abām pusēm dara prieku. Katrs brīvās sarunās var izteikt savas domas un tās aiznest sev līdzi dzīvē pat tad, ja nevēlas kļūt par aktieri.

Teātra jautājums ir tik plašs un tik daudzpusīgs, ka pie šī jautājuma var kavēties atkal un atkal. Ir ļoti labi, ka to cilā, jo tas nozīmē, ka interese ir par teātra augšanu, bet ne par teātra miršanu. Es priecājos par katru domu ,par ierosinājumu vai jautājumu teātra laukā; tas noskaidro un veicina augšanu. Esmu redzējis un piedzīvojis ar kādu aizrautību jaunie iet līdzi veciem un cenšas mācīties, lai kļūtu labāki. Lielāku gandarījumu nevaru iedomāties. Tas man dara prieku un dod spēku strādāt.

Otto Krolls.

APKĀRT ZEMES LODEI

● Savā veidā rekordu veikusi francūziete A. Botina, laizdama 13 mēnešos pasaulē 5 pēcnācējus. Vispirms dienvidfrancūzietei piedzimuši dvīņi un pēc nepilniem 13 mēnešiem — trīnīši.

● Holandieši Hāgā ierīkojuši puķu dārzu akliem. Dārzā sastādīti krūmi un puķes ar sevišķi spēcīgām smaržām. Bez tam stādiem pievienotas tāfelītes ar puķu nosaukumiem aklo rakstā.

● Kad Francijas radiofona intervētāji nesen izvaicājuši visā pasaulē slaveno zvēru dīdītāju Franču par viņa sajūtām, ieejot arēnā, kas pilna ar plēsīgiem zvēriem, ārīji bezbailīgais vīrs atbildēja: „Godīgi sakot, man ir briesmīgas bailes."

● Diezgan bēdīgi nesen izgājis 2 jauniem dāņiem, kuri mēģinājuši pārnest uz Dāniju Vācijā pirktas konjaka pudeles. Kad dāņu muitnieki pieprasījuši samaksāt muitu, abi mūši steidzīgi robežas „neitrālajā joslā" pudeles izdzēruši, tiekot savā zemē bez muitas maksāšanas. Netālu no robežas abi drīz saļimuši un viens no viņiem zaudējis samaņu. Robežsargi izsaukuši ātrās palīdzības auto, kurš jaunekļus nogādājis slimnīcā. Lieta beigusies ar kuņģa satura izsūknēšanu.

● Lielajai dimantu un briljantu izstādei ,kas nesen notika Amsterdamā, nav bijuši cerētie panākumi, sevišķi kūtri dārgakmeņu pircēji bijuši paši holandieši. Vairāki Holandes laikraksti šo lietu komentē apmēram tā: Holandietes pie briljantiem ir grūti pieradināmas, jo tie pārāk daudz spīguļo un it sevišķi duras acīs. Savi nopelni Holandes sieviešu rakstura un gaumes veidošanā esot arī kalvinismam.

● Kā tagad konstatēts — Leonardo da Vinči gleznu Mona Līza, kuru Luvras apmeklētāji apbrīno īpaši tās noslēpumainā smaida dēļ, daudzas firmas necienīgi nelietgi izmantojot reklāmas nolūkiem. Mēchaniskas gleznas kopijas ar Monas Līzas smaidu esot uz dāmu zeķu, kazu siera, lietus mēteļu un Ziemeļafrikas apelsīnu iesaiņojumiem. Monas Līzes smaids „rotājot" arī vairāku kriminālromānu vākus un citus parasti publiski neminamus ražojumus. Parīzē nodibinājusies apvienība, kas nolēmusi tiesas ceļā cīnīties pret šādu gleznas necienīgu izmantošanu.

Pārbaudes sacīkstes šaušanā

DV Toronto nod. pārbaudes sacīkstes šaušanā notiks sestdien, 24. augustā, pl. 3 p.p. Verla farmā pie Bramptonas. Visiem šāvējiem, arī tiem, kas nav piedalījušies, sapulcēties pl. 1,30 DV namā, 123 Huron ielā.

DV Toronto nod. valde

TĪRĪTA, CEPTA UN ĒSTA . . .

Būtu ļoti interesanti zināt, cik daudz no makšķernieku nokertām zivīm tiešām izlieto uzturam. Diemžēl, šādu statistiku nav iespējams iegūt. Kurš gan atzīsies, ka pēc lepna, augstprātīga smaida foto kameras priekšā, ar lielu zivju bunti rokās, vakara krēslā slepus gar stūri ir zadzies pie kaimiņa atkritumu tvertnes, lai tur paglabātu savu lielisko dienas lomu, jo, lūk, sieva un bērnu pulks zivis ir tā atēdušies, ka negrib ne acu galā redzēt.

Likuma priekšā noziegums ir sabojāt un nelietot uzturam nokertās sporta zivis. Tā nebūs medību - zvejas uzrauga vaina, ja saņemsit sodu par smirdošām zivīm jūsu mašīnas bagāžas nodalījumā. To der atcerēties..

Ja jums jāceļo 200 vai vairāk jūdžu pa vasaras tveicē sakarsušu lielceļa asfaltu ar dienas nozveju bagāžniekā, tad nav nekāds brīnums, ka, atverot bagāžnieka vāku, jums elpa aizrausies un deguns būs jātur ciet.

Kā tad nu šeit izlīdzēties?

Lieta pavisam vienkārša. Cik ātri vien iespējams, nokertās zivis jāatbrīvo no kaut nelielā tās ķermeņa siltuma. Tādēļ tūliņ iztīriet nokerto zivi. Jāizņem visi iekšējie vēdera dobuma organi, žaunas un brūnganā masa gar zivs mugurkaulu (kas pilda nieru funkciju) vēdera dobuma iekšpusē. Neskalot, bet vēdera dobuma iekšpusi izslaucīt ar mitru drānu. Drusku iesālīt. Vislabākais, katru zivi atsevišķi ietīt vaska papīrā un pēc tam lielākā žūksnī ietināmā vai avīžu papīrā. Tas aizsardzībai pret ārējo siltumu. Šādu saini līdz mājup braukšanai turiet ēnā, kur cik necik vēja plūsma, bet neaizmirstiet, ka dažkārt jūsu vasaras mājiņas vai izbraukuma telts kaimiņos var būt arī lapsas, lāči, porkupaini vai citi gardēži.

Vēl vienkāršāka lieta, ja jums līdz ir īpaša pārnesamā ledus kaste vai cieši būvēta koka kaste ar ledu, tad jāliek kārtiņa ledus, zivju kārta, atkal ledus, zivis u. t. t. Ja vienkārša koka kaste, to pārsedz ar kādu biezu audumu vai avīžu papīru no visām pusēm, lai siltums neiek klāt.

Karstā vasaras laikā neieteicu vienas dienas lomu uzglabāt līdz mājās braukšanai nākošajā dienā. Tādēļ, ja braucat uz pāris dienām makšķerēt, ņemiet līdzi pannu, drusku bekona, sviesta vai eļļas, kas nu jums labāk garšo, sāli un dilles. Tad vakarā pēc nobeigtas zvejas sakuriet ugunskuru. Kamēr tas iedegas, notīriet lomu. Tad jāliek panna ar bekonu uz ogļēm. Kad bekons izčurkstējis (ja par karstu, drusku jāatdzesē), jāieliek pannā sev un saviem draugiem pa zivs filejai. Cepat dažas minūtes vienu un tad otru pusi. Pasniedziet saviem draugiem brūno zivs fileju uz gabaliņa vaska papīra. Nelietojiet šķīvjus vai dakšiņas. Tas ir pret dabas mīļotāju etiķeti un bojā labo garšu.

Vislabāk garšo zivis, vai tā būtu forele, pikerele, līdaka, bass, maskijs vai cita — tūliņ pēc nokeršanas tīrīta, cepta un ēsta. Vairāk nevaru uzrakstīt — siekalas saskrēja mutē . . .

P. B.

TEMPERĀTŪRA UN ZIVIS

Tas nu ir nenoliedzams fakts, ka ūdens temperātūrai un zivs ēstgribai ir liela sakarība. Biologi to noteikti pierādījuši. Dr. Ž. S. Swingle studējis šo jautājumu Alabāmas dīķos un akvārijos. Viņš turējis melnos basus pie konstantas ūdens temperātūras sākot ar 40 gr. F — 90 gr. F. Izrādījies, ka pie 40 gr. bass nebaŗojas, resp., neēd. Ja ar varu ievada basam barības kanālā minavas pie min. ūdens temperātūras un pārbauda kuņģa saturu pēc 4 dienām, tad izrādās, ka minavas nav sagremotas. Tikai pēc nedēļas vērojamas pirmās minavu sagremošanas pazīmes. Drusku labāks bijis basa apetīts un gremošanas spējas pie 90 gr. temperātūras. Pierādījies, ka visrijīgāks melnais bass ir tad, kad ūdens temperātūra ir ap 80 gr. Te nu ir izskaidrojums, kādēļ vēlā pavasarī un agrā rudenī ķeŗas lielākie un treknākie basi. Šais gada laikos basu vietās 10—12 pēdu dziļumā ūdens temperātūra parasti pieturas starp 70 un 80 gradiem. Te ir izskaidrojams, kādēļ vakaros, naktīs un agri rītā bass ķeŗ mākslīgās ēsmas ūdens virspusē. Ja ūdens temperātūra zem 65 gr., tad pusdienas periods, kad saule silda, būs labākais ķeršanas laiks. Tātad atkarā no ūdens temperātūras svarīgi ir vai nu makšķerēt virsējās kārtās, vidējos dziļumos vai, pavisam karstā laikā, uzmeklējot bedres un dziļus atvarus.

Tas pats attiecas arī uz forelēm. Strautu forele, ja auksts laiks, ūdens temp. ap 50 gr., gulēs dziļumos un atvaros. Tad pavadiņai jāpievieno pāris skrotis, lai ēsma sasniegtu dzelmi. Pie 55—60 gr. temp. foreles jau parādās virsējos ūdens slāņos — tad var pamēģināt sausās mušas. Pāri par 60—68 gr. insekti atdzīvojas un foreles baŗojas, ķerot tos ūdens virspusē. Tad ir „siena laiks" makšķerētājiem ar mušu.

Ja temp. pārsniedz 68 gr., tad forelēm ir par siltu un tās pārvietojas atvaros vēsu apakšūdens avotu tuvumā vai avotaiņu vēsu strautu ieteku vietās.

Tātad no ūdens temperātūras atkarājas zivs ēstgriba, bet no ēstgribas un barības daudzuma — augšanas ātrums. Forele pie 63 gr. temperātūras un pietiekama barības daudzuma aug 1 collu mēnesī vai 12 collas gadā. Bet nav tādu dabisku ūdeņu, kur visu gadu būtu šāda pastāvīga temperātūra un bagātīga barība, tādēļ lēš, ka vidēji forele aug gadā tikai 6 mēnešus, resp. pieaug par 6 collām. Ir atrasti tādi ūdeņi, kuros pieaugusi, nārstot spējīga forele, apm. 4 gadu vecumā ir tikai 6-7 collas gaŗa. Šie ir ļoti auksti ūdeņi, kur labvēlīgs baŗošanās periods bijis tikai apmēram 1 mēnesis gadā.

Nupat pēdējā laikā tirgū parādījies jauns makšķerēšanas piederums, kas reizē atzīmē ūdens temperātūru un arī dziļumu. Spriežot pēc neapšaubāmi pierādītiem zivju baŗošanās un ūdens temperātūras sakarības datiem, man šķiet, jaunais termometrs - dziļuma mērītājs būs labāks palīgs labu vietu un izdevīga makšķerēšanas laika atrašanai nekā solunārās tabeles un citi neskaitāmās rokas grāmatās atzīmētie labākie laiki. Pie solunārām tabelēm es gribu vēl kādreiz atgriezties, jo, pretēji daudzo noliedzēju ieskatam, varu godīgi apliecināt, ka visus lielākos lomus esmu dabūjis tieši šajās tabelēs atzīmēto labāko makšķerēšanas laiku sprīžos.

Šodien ārkārtēja biedru pilnsapulce

Trešdien, 21. augustā, pl. 8 vakarā DV namā, 123 Huron St., notiek svarīgā LMM kluba biedru pilnsapulce, kas pieņems galīgo lēmumu par nekustāma īpašuma iegādi. Pēc Kanadas mednieku un makšķernieku klubu statūtiem nepieciešamas 95 proc. balsu „par". Sapulce lems arī par labāko veidu, kā iekšējā aizņēmuma ceļā īpašumu iegādāties bez parādiem. Tāpat pilnsapulce noteiks par nekustamā īpašuma pārvaldi, eventuāliem būvdarbiem, atsevišķas, nelielas platības nodošanu biedru rīcībā privātu mājiņu celšanai. Visiem biedriem piedalīšanās pilnsapulcē obligāta.

PĀRSKATS PAR SIDRABENES BĒRNU SVĒTKIEM

(Nobeigums)

Pakavu mešanā I gr. — M. Jakovičs — 8 p., L. Kalniņa — 5 p., II gr. — V. Ozols — 1 4 p., bet A. Zemītis, R. Dreifāte, M. Beinaroviča un I. Majoriņa — 6 p., III gr. — J. Vēveris un E. Fogels — 11 p., M. Miķelsone — 10, IV gr. — M. Vāgners — 9 p., bet J. Rasa, M. Ersts un A. Čopa — 6 p.

Riņķīšu mešanā I gr. uzvarēja M. Jakovičs — 20 p., II gr. — A. Āboltiņa — 75 p., U. Fogels — 35, III gr. P. Prīverts — 40, E. Fogels un T. Ozaliņš — 30, IV gr. A. Vasariņš — 45, bet R. Pogule, I. Altraks un J. Stars — 30 p.

Makšķerēšanā I gr. uzvarēja A. Ezers — 4 p., II gr. — V. Ozols un P. Mukts — 4 p., III gr. — L. Grīnberga un A. Porietis — 6 p., IV gr. B. Kalniņa un V. Damanis — 5 p.

Auto sacīkstēs I gr. — A. Heniša — 15 sek., J. Konrade — 20 sek., II gr. — P. Dreifāts — 15 sek., U. Fogels un U. Tulpiņš — 20 sek., III gr. — A. Porietis — 13 sek., P. Prīverts — 15 sek., IV gr. M. Andžāne un S. Pavasara — 11 sek., bet V. Jirgens un M. Ešmits — 12 sek.

Nerātno gredzeņu novietnē 10 p. sasniedza I gr. — I. Jūmis, II gr. — M. Tora, III gr. — I. Rostoka un V. Šķobe, IV gr. — J. Rasa, J. Altraks, V. Ezers, D. Kārdiņa un I. Ošiņš, bet sētnieku novietnē — I gr. — J. Rostoks, III gr. — A. Skalde, J. Vēveris, V. Šķobe, J. Zommers, P. Prīverts, G. Jaunzems. IV gr.: I. Rudzītis, J. Altraks, V. Damanis, J. Stars, A. Vasariņš, A. Čopa un D. Upeslāce.

Peldēšanas sacīkstēs, kur distance visās vecuma grupās bija 75 pēdas, tika uzrādīti šādi sasniegumi: Meitenēm brīvā stilā 10, 11 g. v. grupā — 1. E. Ezera — 17,4 sek., 2. T. Īberga — arī 17,4, 3. V. Siliņa — 18,3; 12, 13 g. v. — 1. G. Upmale — 15,6, 2. Z. Alka — 16,0, 3. B. Jēkabsone — 23,3, bet peldējumā uz muguras — 1. Z. Alka — 21,3, 2. G. Upmale — 22,3, 3. E. Ezera — 24,2. Zēniem brīvā stilā — 8, 9 g. v. grupā — 1. M. Jansons — 22,8, 2. K. Rostoks — 29,2; 10, 11 g. v. — 1. V. Kauliņš — 16,8, 2. G. Jaunzems — 17,8, 3. A. Rubenis — 17,8; 12, 13 g. v. — 1. J. Rasa — 14,7, 2. J. Skalde — 15,2, 3. T. Ozoliņš — 18,6; 14, 15 g. v. — 1. J. Altraks — 12,7, 2. J. Simanovskis — 13,1, 3. J. Stars — 17,7; peldēj. uz muguras — līdz 11 g. v. grupā — 1. V. Kauliņš — 21,1, 2. G. Jaunzems — 22,0, 3. A. Rubenis — 25,0; 12, 13 g. v. — 1. J. Rasa — 17,6, 2. J. Skalde — 20,4, 3. T. Ozoliņš — 22,5; 14, 15 g. v. — 1. J. Altraks — 15,9, 2. J. Simanovskis — 17,4.

Labākie daiļlēkšanā bija: meitenēm — 1. T. Īberga, 2. E. Ezera, 3. G. Upmale, bet zēniem — līdz 11 g. v. grupā — 1. G. Jaunzems, 2. V Šķobe, 3. M. Jansons; 12, 13 g v. grupā 1. vietu dala T. Ozoliņš un P. Prīverts, 3. J. Rasa; 14, 15 g. v. — 1. J. Altraks, 2. J. Simanovskis.

Ar šo pārskatu esmu minējis pašus sekmīgākos, bet arī tad — ne gluži visus, jo dažās novietnēs augstāko atzīmju sasniedzēju bija ļoti daudz, tāpēc lai vārdos neminētie neskumst, jo sacensībā galvenais nekad nedrīkst būt uzvara, slavinājums vai balva, bet gan sacensība pati. Un par jūsu možo sacensību garu un ikvienu sasniegumu, lai jums ikvienam mans vissirsnīgākais paldies.

Un klāt taču atkal ir Sidrabenes sporta svētki, kad katram būs dota iespēja savas iepriekšējās neveiksmes izlabot un veiksmes no jauna pierādīt. Tāpēc 18. augustā sporta svētkos novēlu jums ikvienam vislabākās sekmes!

Bērnu svētku sacensībās pieaugušiem vissīvākās cīņas ar vislielāko dalībnieku skaitu notika riteņbraukšanā lēnumā (64 mēģin.) šaušanā (33 mēģ.) un riņķīšu mešanā (20 mēģ.). Riteņbraukšanā lēnumā uzvarēja V. Berķis — 1:39,3, 2. V. Šķobe — 1:38,6, 3. A. Polis— 1:27,7; šaušanā 1. A. Preiss — 136 p. no iespēj. 150, 2. Ž. Ziemelis — 132, 3. A. Zilgalvis — 129, 4. L. Saļnājs — 129, 5. V. Rozenbergs — 127, 6. A. Korsaks — 117, bet mūsu pazīstamās sportistes sasniedza — Ieva Ploriņa — 107 p., Velta Ādmine — 98 p. Riņķīšu mešanā uzvarēja Freimuts, garuma noteikšanā K. Damanis, svara noteikšanā R. Pavasars, basketbolā V. Briedis, pakavu mešanā Tambergs, makšķerēšanā un nerātno gredzeņu novietnē — Rubenis.

Līdz ar to lai man atļauts arī izteikt īsti sirsnīgu paldies daudzajiem svētku tiešā darba darītājiem un atbalstītājiem. Tā kā technisko darbinieku kopskaits svētkos bija 68, tad atļaušos vārdos nosaukt tikai tos, kas bērnu svētku darbinieku „štatā" paspējuši būt jau 4 vai 5 reizes. Starp tiem jāmin šādi visiem pazīstami vārdi: Līduma, Miezīte, Senkēviča, Slavieša, Viškere, Zentiņa, Ozoliņa, māc. Čops, Deksnis, Petsals un Ādmiņu, Skujiņu, Teteŗu, Kazāku un Pemperu ģimenes. Vēl interesanti piezīmēt, ka šo svētku darbinieku skaitā bija 14 skolotāji, bet pārējās divas lielākās grupas sastādīja sportisti un bērnu vecāki .

Sevišķa pateicība vēl pienākas laikrakstam Latvija Amerikā — par ziedoto sludinājumu un svētku programmām, A. Slaucītājam un tā tauru orķestrim — par bezmaksas orķestra pavadījumiem un priekšnesumiem un J. Šteinam — par ziedoto darbu un materiāliem daudzajiem svētku uzrakstiem.

Un noslēgumā ar prieku jāatzīmē, ka cilvēku, kas ir gatavi uzupurēties mūsu bērnu un jaunatnes labā, mums vēl netrūkst. Viņiem visiem, gan vārdos minētajiem, gan arī neminētajiem, lai bērnu svētku rīkotāju vismīļākais paldies.

J. Pālens.

TREŠDIEN, 21. AUGUSTĀ

Ja daudzām dienām gadā zvaigžņu raksti noteic veselu rindu lietu, ko nedrīkst darīt, tad šodien ir tā diena, ko zvaigžņu tulki ieskata par izdevīgāko dažādu lietu un pa- . . . eikšanai. Rīkojieties droši naudas lietās. Atmetiet aizspriedumus un bailību mīlestības frontē. Meklējiet ceļus, kā nodrošināt tuvāko un tālāko nākotni. Šī diena ir tā, kad jūs atradīsit atbildes uz daudziem neatrisinātiem jautājumiem — diena, kad jūs atkal iegūsit pašpaļāvību un ticību savām spējām. Ejiet droši uz priekšu.

Laimes skaitlis ir 8.

CETURTDIEN, 22. AUGUSTĀ

Šodien rūpīgi jāuzklausa vecāku cilvēku padomi. Pārrunas un kopīga savstarpēja domu izmaiņa var ievērojami stiprināt ģimenes saites un vienu otru noklīdušu avi atgriezt atpakaļ pie ganāmpulka. Ar pacietību un lēnprātību jūs šodien panāksit daudz vairāk, kā ar karstumu un ātrumu. Pēcpusdienā jums būs liela vēlēšanās būt vienatnē. Izmantojiet to un pārvērtējiet pēdējo nedēļu domas un darbus.

Laimīgie skaitļi ir 6 un 9. Valkājiet dzintara rotas.

PIEKTDIEN, 23. AUGUSTĀ

Saules stāvoklis debesu telpā norāda, ka šī var būt nozīmīga pagrieziena diena ne vien daudziem atsevišķiem cilvēkiem, bet arī vairākām tautām un pat visas pasaules politisko notikumu attīstībai. Šodien pieņemtie valstsvīru lēmumi tikai pēc ilgāka laika spriža aplidos pasaules ziņu avotus.

Mēness vakara stundās ietekmēs jūsu tieksmes pēc patīkamām un jautrām izklaides stundām. Vakarā jūs pavadīsit jaukus brīžus mīļu cilvēku sabiedrībā.

Laimīgais skaitlis ir 1. Krāsa — zalts, metalls — sudrabs.

Jūsu Eriks Jēkabsons

TAUTIEŠI, ESIET TAUPĪGI!

Jā Jums ir kādas materiālu vai personīgu piederumu pārvietošanas problēmas, lūdz zvanīt transporta uzņēmējam **I. KAUSS** vakaros vai nedēļas beigās katrā laikā — HO5 - 8707, Toronto.

ZEMAS CENAS — PĀRLIECINIETIES!

4. DAUGAVAS VANAGU DIENU KANADĀ SARĪKOJUMI:

Piektdien, 30. augustā, plkst. 7,30 vak.

DAUGAVAS VANAGU DIENU
A T K L Ā Š A N A
AR SEKOJOŠU FILMAS IZRĀDI
22 COLLEGE ST., TORONTO.
Bērniem līdz 12 g. ieeja brīva.
Pieaugušiem pret ziedojumiem, sākot ar $1,-.

RĪGA ŠODIEN

kur būs redzama pašreizējā dzīve Latvijā.

Sestdien, 31. augustā, plkst. 11,00 dienā

DAUGAVAS VANAGU MEISTARSACĪKSTES
Š A U Š A N Ā
Verla kunga lauku īpašumā pie BRAMPTONAS.
Pulcēšanās plkst. 10,00 pie Bramptonas nodaļas priekšnieka, 2 David St., Brampton.

Sestdien, 31. augustā, plkst. 4,30 p. p.

DAUGAVAS VANAGU DIENU
KONCERTS
Toronto Karaliskā mūzeja zālē, 100 Queens Park (pie Bloor ielas). Piedalās: KSENIJA BRANTE — soprāns; ĀRIJS KELLIJS — baritons, A. OKOLO - KULAKS — pianists. Programmā: latviešu komponistu darbi, operu ārijas un dueti. Ieeja: $1.50 — $2.00.
Biļetes iepriekš pārdošanā LA birojā, 123 Huron St.

Sestdien, 31. augustā, plkst. 8,00 vak.

DAUGAVAS VANAGU DIENU
B A L L E
PALACE PIER telpās, TORONTO
Ieeja: $1.50 — $2.00.

Visi tautieši laipni aicināti apmeklēt šos sarīkojumus. DV KV

M e k l ē
ŽANI UGNI
no Liepājas.
Ja kāds ko zinātu, lūdz rakstīt
ELZAI GLUDAVS,
140 Indian Grove,
Toronto, Ontario, Canada,
vai zvanīt RO 6 - 5809.

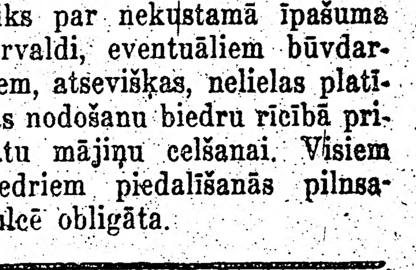

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924